

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

**Προσφυγικοί σύλλογοι και πολιτισμικές
ταυτότητες στην Πτολεμαΐδα.**

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΟΥ ΚΟΡΥΦΙΔΗ ΙΩΑΝΝΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ
ΤΙΤΛΟΥ

Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών:
«Επιστήμες της Αγωγής: Ζητήματα Ιστορίας, Ιστορικής
Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής»

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: κα. Ηλιάδου – Τάχου Σοφία

ΦΛΩΡΙΝΑ 2023

Φύλλο Εξέτασης

1. Επόπτης: Ηλιάδου- Τάχου Σοφία

Βαθμός:

Υπογραφή:

Ημερομηνία:

2. Δεύτερος Βαθμολογητής: Ανδρέου Ανδρέας

Βαθμός:

Υπογραφή:

Ημερομηνία:

3. Τρίτος Βαθμολογητής: Βλασίδης Βλάσης

Βαθμός:

Υπογραφή:

Ημερομηνία:

Γενικός Βαθμός:

Ο συγγραφέας Κορυφίδης Ιωάννης βεβαιώνει ότι το περιεχόμενο του παρόντος έργου είναι αποτέλεσμα προσωπικής εργασίας και ότι έχει γίνει η κατάλληλη αναφορά στις εργασίες τρίτων, όπου κάτι τέτοιο ήταν απαραίτητο, σύμφωνα με τους κανόνες της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.

Υπογραφή:

Ημερομηνία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	3
Abstract.....	4
Εισαγωγή	5
Σκοποί και στόχοι της παρούσας εργασίας.....	5
Μεθοδολογία: Ιστορική ερμηνευτική	6
Ιστορικό πλαίσιο της αποκατάστασης των προσφύγων, στη Δυτική Μακεδονία.	7
Η περίπτωση της Εορδαίας.....	7
Ο όρος πολιτισμική ταυτότητα.....	20
Η πολιτισμική ταυτότητα των προσφύγων στην Ελλάδα.	27
Πολιτισμική - Διαγενεακή μνήμη	30
Δημόσια Ιστορία.....	31
Έρευνα	37
Α΄ μέρος	37
Προσφυγικοί Πολιτιστικοί Σύλλογοι Πτολεμαΐδας. Η Ιστορία τους.....	37
Α) Θρακική Εστία.....	39
Β) Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας «Η Μικρά Ασία»	48
Γ) Ποντιακός Σύλλογος Πτολεμαΐδας	56
Β΄ μέρος.....	66
Συνηντεύξεις	66
Σκοπός και υλικό της έρευνας	66
Εργαλείο.....	66
Δείγμα	67
Αποτελέσματα της έρευνας	68
Ποιοτική ανάλυση.....	72
Συμπεράσματα.....	77
Βιβλιογραφία	80
Παράρτημα	84

Περίληψη

Στη Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία «κοσμογονικό» γεγονός υπήρξε η μέγιστη τραγωδία για τον Ελληνισμό, αυτή της Μικρασιατικής καταστροφής, με τον ξεριζωμό των προσφύγων από τις πατρίδες τους και την έλευση αυτών στην Ελλάδα, με το μεγαλύτερο αριθμό τους να εγκαθίσταται στη Μακεδονία.

Μία από τις συνέπειες αυτών των γεγονότων υπήρξε η ίδρυση και λειτουργία προσφυγικών πολιτιστικών συλλόγων.

Η παρούσα εργασία αφορά καταρχήν την ύπαρξη και δράση των προσφυγικών πολιτιστικών συλλόγων της Πτολεμαΐδας. Στην πόλη «γεννήθηκαν» τρεις σύλλογοι με βάση, όπως ήταν φυσιολογικό, την προέλευση των προσφύγων. Ποντιακός Σύλλογος, Μικρασιατικός και Θρακικός. Έχοντας ως μέθοδο την ιστορική ερμηνευτική έγινε εν πρώτοις έρευνα στις πρωτογενείς πηγές των ανωτέρω συλλόγων, ήτοι των καταστατικών και πρακτικών αυτών. Κατόπιν, επιχειρήθηκε η κατάδειξη της πολιτισμικής ταυτότητας προσφύγων της πόλης, οι οποίοι είτε υπήρξαν κατά το παρελθόν, είτε είναι σήμερα ενεργά μέλη των συλλόγων. Αυτή η προσπάθεια πραγματοποιήθηκε μέσω συνεντεύξεων και ακολούθησε η ποιοτική ανάλυσή τους.

Λέξεις κλειδιά: Προσφυγικοί πολιτιστικοί σύλλογοι, πολιτισμική ταυτότητα, συνέντευξη, Πτολεμαΐδα

Abstract

In modern Greek history, a "cosmogenic" event has been the greatest tragedy for Hellenism, that of the Asia Minor catastrophe, with the uprooting of refugees from their homelands and their arrival in Greece, with the largest number of them settling in Macedonia.

One of the consequences of these events was the establishment and operation of refugee cultural associations.

This thesis concerns first of all the existence and action of the refugee cultural associations of Ptolemaida. Three clubs were "born" in the city based, as was normal, on the origin of the refugees. Pontian Association, Asia Minor and Thracian. Using historical hermeneutics as a method, research was first done on the primary sources of the above associations, namely their statutes and practices. Then, an attempt was made to demonstrate the cultural identity of refugees of the city, who either existed in the past or are now active members of the associations. This effort was carried out through interviews and their qualitative analysis followed.

Keywords: refugee cultural associations, cultural identity, interview, Ptolemaida

Εισαγωγή

Στο παρόν πόνημα έγινε μία προσπάθεια έρευνας, όσον αφορά την ίδρυση και λειτουργία προσφυγικών πολιτιστικών συλλόγων στην πόλη της Πτολεμαΐδας, καθώς και την πολιτισμική ταυτότητα των προσφύγων που εγκαταστάθηκαν σε αυτήν μετά την Μικρασιατική καταστροφή.

Αρχικά, επιχειρήθηκε ο ορισμός της πολιτισμικής ταυτότητας ως έννοιας. Στη συνέχεια μελετήθηκε η πολιτισμική ταυτότητα των προσφύγων και το πώς αυτή δομήθηκε έπειτα από την τραγωδία της καταστροφής και την έλευσή τους στην Ελλάδα.

Στην πόλη της Πτολεμαΐδας ιδρύθηκαν και δραστηριοποιήθηκαν τρεις πολιτιστικοί σύλλογοι. Τα μέλη των συλλόγων αυτών αποτελούν πρόσφυγες με καταγωγή από τη Μικρά Ασία, τον Πόντο και την Ανατολική Θράκη.

Η έρευνα η οποία έλαβε χώρα στους πολιτιστικούς συλλόγους, πραγματοποιήθηκε μέσα από το αρχείο τους. Με αυτόν τον τρόπο αναδύθηκε η ιστορία και η δράση τους καθώς και οι πολιτισμικές ταυτότητες των μελών τους. Όσα στοιχεία αντλήθηκαν αφορούν πρωτογενείς γραπτές πηγές (καταστατικά και πρακτικά).

Έπειτα, μέσα από την ποιοτική ανάλυση συνεντεύξεων, ερευνάται κατά πόσο η πολιτισμική ταυτότητα ορίζεται και σχετίζεται με την καταγωγή ή τις παραδόσεις και κατ' επέκταση ποιος είναι ο ρόλος της νέας γενιάς στη διατήρηση και συνέχιση της πολιτισμικής ταυτότητας και των πολιτιστικών συλλόγων γενικότερα.

Σκοποί και στόχοι της παρούσας εργασίας

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η κατάδειξη της διατήρησης της πολιτισμικής ταυτότητας των προσφύγων μέσα από την ίδρυση πολιτιστικών συλλόγων. Η εργασία αφορά και τη συλλογή δεδομένων μέσω συνεντεύξεων, με σκοπό την ανάδειξη των οπτικών και των πεποιθήσεων, απλών ανθρώπων της καθημερινότητας. Συγκεκριμένα, στόχος είναι να αναδειχθούν οι αντιλήψεις των μελών των προσφυγικών πολιτιστικών συλλόγων της περιοχής της Πτολεμαΐδας. Επιμέρους στόχοι αφορούν την παρουσίαση των διαφορών που θα ανακύψουν μέσα από τις συνεντεύξεις μεταξύ των προσφύγων.

Μεθοδολογία: Ιστορική ερμηνευτική

Στο παρόν πόνημα χρησιμοποιήθηκε ως μέθοδος η ιστορική ερμηνευτική. Σύμφωνα με αυτή, μελετήθηκαν, αναλύθηκαν και ερμηνεύτηκαν οι πρωτογενείς πηγές που διατέθηκαν από τους συλλόγους, με τους οποίους και ασχολείται η παρούσα εργασία, οι οποίες είναι τα καταστατικά ιδρύσεώς τους και πρακτικά συνεδριάσεων. Ακολούθως πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις οι οποίες αποτελούν προφορικές μαρτυρίες ως δευτερογενή ιστορικά τεκμήρια με σκοπό την στροφή της ερμηνευτικής σκοπιάς στην μνήμη των προσώπων και την ανάδειξη της πολιτισμικής τους ταυτότητας.

Ως μία επιστημολογική κατεύθυνση η ιστορική-ερμηνευτική χρησιμοποιείται στις κοινωνικές επιστήμες. Σύμφωνα με τους Cohen, Manion & Morrison ορίζεται ως : *«ο συστηματικός και αντικειμενικός εντοπισμός, η εκτίμηση και η σύνθεση μαρτυριών, προκειμένου να θεμελιωθούν γεγονότα και να συναχθούν συμπεράσματα σχετικά με συμβάντα του παρελθόντος»*.¹

Η λέξη «ερμηνευτική» παράγεται από το ρήμα «ερμηνεύω». Δηλώνει ό,τι γράφεται, λέγεται ή αναφέρεται με σκοπό να εξηγηθεί κάτι άγνωστο και να γίνει κατανοητό. Η ιστορική ερμηνευτική πραγματεύεται τη μελέτη ιστορικών τεκμηρίων, κειμένων και άλλων γραπτών εκφράσεων ή μνημείων του ανθρώπινου πνεύματος.² Στην έρευνα που πραγματοποιείται ακολουθούνται τα εξής στάδια: Επιλογή ενός προβλήματος ή μιας περιοχής μελέτης, ορισμός του προβλήματος και διατύπωση μιας υπόθεσης ή μιας ακολουθίας ερωτημάτων, επιλογή των κατάλληλων πηγών, συλλογή, ταξινόμηση και επεξεργασία των δεδομένων, αξιολόγηση και τελική σύνθεση.³

¹ L. Cohen, L. Manion & K. Morrison, Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας, μτφρ. Σ. Κυρανάκης, Μ. Μαυράκη, Χ. Μητσοπούλου, Π. Μπιθαρά & Μ. Φιλοπούλου, Μεταίχμιο, Αθήνα 2008, σ. 271.

² Χασιδίου, Μ. (2015). *Στερεότυπα-προκαταλήψεις και ιστορία του ποντιακού ελληνοισμού: μια κριτικοστοχαστική προσέγγιση μέσω της εκπαίδευσης* (Doctoral dissertation, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ). Σχολή Επιστημών Αγωγής. Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης. Τομέας Επιστημών της Αγωγής). σ.217

³ Cohen et al., ό.π. σ. 274

Μέσα από την μεθοδολογία αυτή, ο ερευνητής επιδιώκει να ερμηνεύσει μέσα σε ένα συγκεκριμένο χωρικό και ιστορικό γίνεσθαι, αντικείμενα ιστορικού ενδιαφέροντος με σκοπό να δομήσει μια άποψη σχετικά με αυτά.⁴ Επιπλέον σκοπεύει στο να ερμηνεύσει τα συναισθήματα, βιώματα και τις υποκειμενικές αλήθειες του πληροφορητή ώστε να ανακλύσουν τυχόν κρυμμένα νοήματα.⁵

Ιστορικό πλαίσιο της αποκατάστασης των προσφύγων, στη Δυτική Μακεδονία.

Η περίπτωση της Εορδαίας

Τα μεγαλύτερα προσφυγικά ρεύματα είναι γεγονός, πως προήλθαν από τη Μικρασιατική καταστροφή. Η Ελλάδα καλείται να αντιμετωπίσει την περίθαλψη προσφυγικού ρεύματος ύψους 1,5 εκατομμυρίου ανθρώπων. Η ανάγκη οικονομικής και κοινωνικής τους ενσωμάτωσης ήταν άμεση και έτσι ζητήθηκε η αρωγή της Κοινωνίας των εθνών η οποία και εποπτεύει το έργο της αποκατάστασης μέσω μίας ειδικής υποεπιτροπής . Η Κ.Τ.Ε συνεργαζόμενη με την οικονομική επιτροπή και άλλους φορείς που πλαισίωναν την αποκατάσταση εκπονεί σχέδιο και έτσι δημιουργείται η Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων.⁶ Η ελληνική κυβέρνηση παραχωρεί στην Ε.Α.Π 500.000 εκτάρια καλλιεργήσιμης γης (κτήματα ανταλλάξιμων μουσουλμάνων), απαλλοτριωμένες εκτάσεις και μοναστηριακές γαίες. Το 1927 έχουν παραχωρηθεί 820.000 εκτάρια με το 85% αυτών να βρίσκεται στη Μακεδονία.⁷

Η Δυτική Μακεδονία, η οποία αποτελεί χώρο με ιδιαιτερότητες γεωφυσικές και συγκοινωνιακές, δέχθηκε μεγάλο όγκο προσφύγων. Με κέντρο την Κοζάνη, το

⁴ Cohen et al., ό.π. σ. 271-281

⁵ Απατσιδης, Θ. (2022). Η ιστορία της Πτολεμαΐδας μέσα από τους πολιτιστικούς προσφυγικούς Συλλόγους των Ποντίων, των Μικρασιατών και των Θρακών: το διακύβευμα και η επίδρασή τους στην κοινωνία. σ. 9

⁶ Κοντογιώργη Έ. (1992). Αγροτικές προσφυγικές εγκαταστάσεις στη Μακεδονία: 1923-1930. Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, 9, 48. <https://doi.org/10.12681/deltiokms.129>

⁷ Κοντογιώργη ό.π.,

ενδιαφέρον της Ε.Α.Π επικεντρώνεται στο χώρο, καθώς στην περιοχή κατοικούσε μεγάλος αριθμός μουσουλμάνων. Έτσι οργανώθηκαν προγράμματα άφιξης και προώθησης των ανταλλαξίμων ελληνικών πληθυσμών. Επομένως μιλάμε για την Δυτική Μακεδονία ως μια ιδιαίτερη εποικιστική μονάδα και χώρο που αντιπροσωπεύει την όλη οργάνωση της ανταλλαγής πληθυσμών.⁸

Η ανταλλαγή πληθυσμών και η αναχώρηση των μουσουλμάνων αρχίζει το 1923 και ολοκληρώνεται το 1924 με βάση τη σύμβαση της Λωζάνης. Στη Δυτική Μακεδονία η αναχώρηση πραγματοποιήθηκε σε δύο στάδια. Από τον Ιανουάριο μέχρι την 1η Μαΐου 1924 και από το Μάιο μέχρι τον Ιούλιο του ίδιου χρόνου.⁹ Αξίζει να σημειωθεί ότι πολλοί μουσουλμάνοι που κατείχαν περιουσίες προσπαθούσαν να αποφύγουν την ανταλλαγή, εμφανιζόμενοι ως υπήκοοι άλλων κρατών (κυρίως της Αλβανίας, αλλά και της Σερβίας), ακόμη και ως Χριστιανοί.¹⁰ Η διαδικασία της ανταλλαγής και αποκατάστασης απαιτούσε οργάνωση και είχε στάδια όπως: Ανακοίνωση της αναχώρησης στους πληθυσμούς, την ασφαλή μεταφορά τους στο λιμάνι ακόμη και την εξασφάλιση του απαραίτητου αριθμού πλοίων για τη μεταφορά τους. Έπειτα οργανώθηκαν μικτές επιτροπές και υποεπιτροπές με αρμοδιότητες την εξασφάλιση των παραπάνω. Συγκεκριμένα, δίνονται περισσότερο εξειδικευμένες αρμοδιότητες σχετικά με την ανταλλαγή των μουσουλμάνων για τις υποδιοικήσεις Κοζάνης, Γρεβενών, Σιάτιστας, Σερβίων και Ελασσόνας αλλά και των Καϊλαρίων (Πτολεμαΐδας).¹¹

Στο πρώτο στάδιο της ανταλλαγής, το 1924, αποφασίζεται να αναχωρήσουν από την περιοχή των Καϊλαρίων 18.000 μουσουλμάνοι και άλλες 36.000 από τις γύρω περιοχές. Τελικά αναχωρούν μόνο 27.500. Στο δεύτερο στάδιο, προγραμματίζεται να αναχωρήσουν συνολικά 66.890 άτομα σταδιακά, ενώ από την περιοχή των Καϊλαρίων προέρχονται 18.390 άτομα.¹² Η αναφορά αυτή γίνεται για να τονιστεί ο όγκος των μουσουλμάνων που αποχώρησαν από την περιοχή και την μετέπειτα κατάσταση που επικράτησε με την αποκατάσταση των προσφύγων. Συγκεκριμένα, οι μουσουλμάνοι

⁸ Πελαγίδης, Ε. (1992). Η αποκατάσταση των προσφύγων στη Δυτική Μακεδονία: 1923-1930 (Doctoral dissertation, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ). Σχολή Φιλοσοφική. Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας). σ. 13-14

⁹ Πελαγίδης ό.π., σ. 55-56

¹⁰ Πελαγίδης ό.π., σ. 54

¹¹ Πελαγίδης ό.π., σ.59

¹² Πελαγίδης ό.π., σ.60

αποτελούσαν μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού της περιοχής και η αποχώρησή τους είχε ως αποτέλεσμα τη δραματική μείωση του πληθυσμού. Παράλληλα το γεγονός πως έμειναν πίσω ακίνητες περιουσίες και καλλιεργήσιμη γη διευκολύνει το έργο της αποκατάστασης των προσφύγων που θα αφιχθούν.¹³

Η Ελλάδα κατακλύζεται από πρόσφυγες νωρίτερα από ότι έχει οριστεί στη σύμβαση. Σύμφωνα με αυτή, η άφιξη των προσφύγων θα γινόταν το 1923, ενώ πρόσφυγες έφταναν από το 1920-1922 λόγω της καταστροφής.¹⁴ Στη Δυτική Μακεδονία τα προσφυγικά ρεύματα δε φθάνουν με γοργούς ρυθμούς, λόγω της απόστασής της από τη θάλασσα και τα λιμάνια του Αιγαίου. Μέχρι τον Οκτώβριο του 1922 δεν υπάρχει προσφυγικό στοιχείο στο χώρο της Δυτικής Μακεδονίας.¹⁵ Έπειτα, το 1922, σε σύνολο 862.110 προσφύγων όλης της χώρας, στο Νομό Κοζάνης έχουν εγκατασταθεί 6.030 άτομα.¹⁶ Όταν ωστόσο ολοκληρώνεται η ανταλλαγή, οι αριθμοί διαφέρουν αρκετά. Το 1925 στη Δυτική Μακεδονία υπάρχουν 18.526 εγκατεστημένες οικογένειες δηλαδή 69.361 άτομα. Από το σύνολο αυτό, στην περιοχή των Καϊλαριών (Πτολεμαΐδας) υπάρχουν 26.257 άτομα, δηλαδή 6.697 οικογένειες.¹⁷

Ο προσφυγικός πληθυσμός αυξάνεται περισσότερο το 1928, οπότε και οριστικοποιείται η προσφυγική εγκατάσταση. Συγκεκριμένα, στις περιοχές της Φλώρινας, Καστοριάς, Κοζάνης και Πτολεμαΐδας βρίσκονται 72.962 άτομα. Αυτά μένουν είτε σε αμιγείς, είτε σε μικτούς οικισμούς. Στην Εορδαία βρίσκονται 21.543 άτομα, δηλαδή 5.270 οικογένειες.¹⁸

Η αποκατάσταση των προσφύγων στη Δυτική Μακεδονία οργανώθηκε μέσω των εποικιστικών υπηρεσιών της Ε.Α.Π οι οποίες είχαν έδρα στη Φλώρινα, την Κοζάνη, την Πτολεμαΐδα και την Καστοριά. Κάθε ένα Γραφείο Εποικισμού εποπτεύει 25 αγροτικούς επιστάτες οι οποίοι ευθύνονται για την αποκατάσταση 250 προσφυγικών οικογενειών. Αξίζει να σημειωθεί εδώ, πως το μεγαλύτερο ποσοστό των εξόδων, στο σύνολο της χώρας, αφορά την αγροτική εγκατάσταση, επικεντρωμένη

¹³ Κοντογιώργη ό.π., σ.49

¹⁴ Πελαγίδης ό.π., σ. 64-65

¹⁵ Πελαγίδης ό.π., σ. 67

¹⁶ Πελαγίδης ό.π., σ. 68

¹⁷ Πελαγίδης ό.π., σ.69

¹⁸ Πελαγίδης ό.π., σ.70

στην Μακεδονία.¹⁹

Το 83% της αγροτικής προσφυγικής αποκατάστασης πραγματοποιήθηκε σε τρία μόλις χρόνια. Η αγροτική αποκατάσταση είχε στόχο τον εφοδιασμό κάθε προσφυγικής οικογένειας με γη, ζώα, και σπίτι. Μέχρι τα μέσα του 1926, 551.936 αγρότες πρόσφυγες είχαν εγκατασταθεί οριστικά. Το 1930, ο αριθμός αυτός είχε αυξηθεί σε 578.844 άτομα (ή 145.758 οικογένειες). Το 1938, σε 668.316 άτομα (ή 167.079 οικογένειες), που μπορεί να θεωρηθεί τελική εκτίμηση. Περίπου το 90% του συνόλου εγκαταστάθηκε στη Μακεδονία και στη Θράκη.²⁰

Αγροτική προσφυγική εγκατάσταση

Η Δυτική Μακεδονία αποτελεί χώρο με ορεινούς όγκους, που ορίζουν τα όρια της. Σε αυτήν, η προσφυγική αποκατάσταση ήταν σε καλύτερες συνθήκες απ' ό,τι στην υπόλοιπη Μακεδονία.²¹ Η Ε.Α.Π. την περίοδο 1923-1930 επεδίωξε να δημιουργήσει αγροτικούς οικισμούς με σκοπό την εγκατάσταση των προσφύγων στην περιοχή της Μακεδονίας. Με αυτό τον τρόπο επιχειρήθηκε η ενσωμάτωση της Μακεδονίας μέσα από εθνικές, πολιτικές και οικονομικές μεταβολές που επέφερε η μεταβολή της εθνολογικής σύστασης του τόπου. Προτεραιότητα λοιπόν, του προγράμματος εγκατάστασης, ήταν αγροτική αποκατάσταση επικεντρωμένη σε παραμεθόριες περιοχές και πεδιάδες.²²

Ο πληθυσμός της Πτολεμαΐδας αποτελείται από μεγάλο αριθμό μουσουλμάνων (23-29.000) στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Οι χριστιανοί αποτελούν πολύ μικρότερο ποσοστό που δε ξεπερνά τις 12.000. Μάλιστα παρουσιάζονται 40.082 κάτοικοι στην απογραφή του 1913. Μετά την αποχώρηση των μουσουλμάνων απέμειναν 9.732 κάτοικοι.²³ Επομένως η εθνολογική σύσταση αλλάζει. Το 1912 οι Έλληνες αποτελούσαν το 42,6% του πληθυσμού της Μακεδονίας, ενώ το 1926, το ποσοστό των

¹⁹ Κοντογιώργη Έ. (1992). Αγροτικές προσφυγικές εγκαταστάσεις στη Μακεδονία: 1923-1930. Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, 9, 48. <https://doi.org/10.12681/deltiokms.129>

²⁰ Μαυρογορδάτος, Γ. Θ. (1992). Το ανεπανάληπτο επίτευγμα. Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, 9, 9-12.

²¹ Πελαγίδης ό.π., σ. 111

²² Κοντογιώργη Έ. (1992). Αγροτικές προσφυγικές εγκαταστάσεις στη Μακεδονία: 1923-1930. Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, 9, 47. <https://doi.org/10.12681/deltiokms.129>

²³ Απατσίδης, ό.π., σ 16

Ελλήνων ήταν 88,8%. Έως το 1928, ο πληθυσμός της Μακεδονίας αριθμούσε 1.412.47710 κατοίκους.²⁴ Είναι λογική επομένως η εστίαση στην εγκατάσταση μεγάλου αριθμού προσφύγων στην περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας την περίοδο που κατέφθασαν οι πρόσφυγες.

Μάλιστα η Ε.Α.Π. συνέβαλε σημαντικά στην αποκατάσταση των προσφύγων αναλαμβάνοντας να παραχωρήσει σε αυτούς, τις άδειες οικίες των ανταλλάξιμων μουσουλμάνων, με επισκευή των οικημάτων, ώστε να στεγαστούν. Επιπλέον, ίδρυσε νέους αγροτικούς συνοικισμούς και έτσι με τη βοήθεια των ίδιων των προσφύγων εκσυγχρονίστηκαν τα χωριά των μουσουλμάνων και δόθηκε μια άλλη εικόνα στην περιοχή.²⁵

Επιπλέον, δόθηκαν πολλά νέα ονόματα σε κυρίως αμιγείς οικισμούς προσφύγων καθώς οι κάτοικοι έχουν κοινή καταγωγή, κάτι το οποίο τους ενώνει. Υπήρξε μέριμνα ώστε να τοποθετούνται στον ίδιο οικισμό άνθρωποι με κοινή καταγωγή. Τα ονόματα που επιλέχθηκαν σχετίζονταν με την ιστορία του τόπου προέλευσης ή το όνομα της παλιάς πατρίδας. Πολλές φορές δίνονταν όνομα σχετιζόμενο με τη νέα πατρίδα και τα γνωρίσματά της.²⁶

Οι πρόσφυγες ασχολούνται με τη γη και την κτηνοτροφία. Μάλιστα, από το 1925 και έπειτα παρατηρείται πρόοδος της γεωργίας σε διάφορους κλάδους καλλιεργειών.²⁷ Επιπλέον, λαμβάνονται μέτρα από την Ε.Α.Π για την προστασία των καλλιεργειών, ενώ παράλληλα ιδρύθηκαν πρότυποι σταθμοί βελτίωσης γεωργικής παραγωγής. Στη Δυτική Μακεδονία επίσης, ιδίως το 1927, αναπτύχθηκε σημαντικά η κτηνοτροφία στα προσφυγικά χωριά.²⁸ Ωστόσο αποτέλεσμα της απαλλοτρίωσης των τσιφλικιών είναι η κτηνοτροφία να μειωθεί, καθώς τα εδάφη που δραστηριοποιούνταν, μοιράστηκαν σε πρόσφυγες.²⁹ Η πολιτική των φιλελευθέρων συμπίπτει με τις ενέργειες της Ε.Α.Π. στη Μακεδονία και τον στόχο της αύξησης της αγροτικής παραγωγής, ο

²⁴ Πολατίδης, Κ. (2016). Η αποκατάσταση των προσφύγων στις επαρχίες Κοζάνης και Πτολεμαΐδας κατά την περίοδο 1922-1937. σ. 18

²⁵ Πελαγίδης ό.π., σ.112

²⁶ Πελαγίδης ό.π., σ. 113

²⁷ Πελαγίδης ό.π., σ. 115

²⁸ Πελαγίδης ό.π., σ. 119

²⁹ Πολατίδης, ό.π., σ 45

οποίος στέφεται με επιτυχία την περίοδο του μεσοπολέμου.³⁰

Ωστόσο, δε λείπουν τα προβλήματα της αποκατάστασης από τους φορείς που την έχουν αναλάβει. Ασχολούνταν ταυτόχρονα η Ε.Α.Π, η Υπηρεσία Υγιεινής, η Υπηρεσία προσωρινής στέγασης του Υπουργείου Γεωργίας, οι Γενικές Διοικήσεις, οι Νομαρχίες, οι Υποδιοικήσεις, οι επιτροπές ελέγχου κ.ά. με αποτέλεσμα να προκύψουν παραλείψεις, προβλήματα, καταχρήσεις και έλλειψη συνεργασίας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα ακόμη και δικαστικές διώξεις αργότερα σε υπαλλήλους.³¹

Οι καταμετρήσεις της καλλιεργήσιμης γης και η διανομή της, αποτέλεσε σπουδαίο παράγοντα της προόδου των προσφύγων και της προσφυγικής αποκατάστασης. Στη Δυτική Μακεδονία οι εργασίες καταμέτρησης και χαρτογράφησης των χωραφιών άρχισαν το 1924 και έως το 1928 είχαν σχεδόν ολοκληρωθεί. Παρατηρήθηκε αύξηση της παραγωγής ντόπιων και προσφύγων μετά τις καταμετρήσεις και τις διανομές αυτές. Επίσης ρυθμίστηκαν και οι διαφορές που προκαλούνταν μεταξύ τους, συνήθως, από προβλήματα διανομών.³² Όμως πολλές φορές οι διαμάχες που δημιουργήθηκαν ήταν έντονες και οι περιπτώσεις έντονων δικαιοπραξιών είναι αυξημένες. Έτσι, πάρα πολλά χωράφια, που ανήκαν παλιότερα σε ανταλλάξιμους Τούρκους, διεκδικούνταν από ντόπιους κατοίκους.³³

Αξίζει να σημειωθεί πως η επικέντρωση στην αγροτική εγκατάσταση στη Μακεδονία με σκοπό την οικονομική ανάπτυξη και εκμετάλλευση των εύφορων περιοχών, έχει ως αποτέλεσμα την εγκατάσταση σε αυτή προσφύγων οι οποίοι ήταν αστοί και όχι αγρότες.³⁴ Μέχρι τη διάλυση της Ε.Α.Π. το 1930 είχαν εγκατασταθεί αγροτικά στη Μακεδονία 427.301 πρόσφυγες.³⁵ Το θέμα της διανομής γης είναι από αυτά που ταλάνιζε ολόκληρη την προσφυγική κοινότητα και συγκεκριμένα της Εορδαίας. Η βιαστική και ατημέλητη διανομή έχει δημιουργήσει αδικία και τριβές στους κατοίκους. Άλλοι βρέθηκαν με χωράφια καλύτερης ποιότητας, ενώ άλλοι βρήκαν τα βοσκοτόπια τους φτωχά. Επίσης, συμπεριλήφθηκαν στη διανομή ακόμη και

³⁰ Κοντογιώργη ό.π., σ. 59

³¹ Πελαγίδης ό.π., σ. 116-117

³² Πελαγίδης ό.π., σ. 122

³³ Πελαγίδης ό.π., σ. 123

³⁴ Κοντογιώργη ό.π., σ.54

³⁵ Κοντογιώργη, ό.π., σ.49

χαράδρες που δεν αποτελούσαν καλλιεργήσιμη γη.³⁶

Αποζημιώσεις προσφύγων.

Το ζήτημα των αποζημιώσεων των προσφύγων αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της εποχής εκείνης. Στη Δυτική Μακεδονία, οι πρόσφυγες διαμαρτύρονται για μεγάλες καθυστερήσεις. Εφημερίδες κάνουν λόγο για το γεγονός, καθώς υπάρχει και η απειλή αποχής από τις τότε εκλογές του 1926. Βέβαια αναφέρεται πως στη Δυτική Μακεδονία, εφαρμόστηκαν οι διαδικασίες σχετικά νωρίς, προκειμένου οι αποζημιώσεις να υπολογιστούν σύμφωνα με τις δηλώσεις που είχαν υποβάλει οι δικαιούχοι. Στην περιοχή της Πτολεμαΐδας οι δηλώσεις ήταν 7.259.³⁷ Η εκτίμηση των περιουσιών τους πραγματοποιήθηκε και δημοσιοποιήθηκε από τους Προέδρους Μοργκεντάου και Κάμπελ και αφορά: Α) 5.000.000 στρέμματα γης (αξίας 7.000.000 λιρών Αγγλίας) Β) Μουσουλμανικά σπίτια (αξίας 2.500.000 λιρών Αγγλίας) Γ) Μουσουλμανικά αστικά οικόπεδα και σπίτια (αξίας 900.000 λιρών Αγγλίας) Οι περιουσίες αυτές περιέρχονται στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, από τον Μάιο του 1925, για να χρησιμοποιηθούν ως αποζημιώσεις στους ερχόμενους πρόσφυγες, για τις χαμένες περιουσίες τους.³⁸ Τελικά, για τις αποζημιώσεις που πήραν οι πρόσφυγες αγρότες και αστοί, διατέθηκαν κυρίως έσοδα από ανταλλάξιμα οικήματα και κτήματα μουσουλμάνων, τα οποία είχε στη διάθεσή του το κράτος, μετά την παραχώρηση 5.000.000 στρεμμάτων στην Ε.Α.Π.³⁹

Η Δυτική Μακεδονία μετά την ανταλλαγή. Συνεταιριστική και κοινωνική δραστηριότητα των προσφύγων.

Η αγροτική αποκατάσταση που έγινε, έδωσε στους πρόσφυγες την ώθηση ώστε να ευημερούν κοινωνικά και οικονομικά. Η Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων μερίμνησε να δημιουργήσει αγροτικούς συνεταιρισμούς ώστε να προωθήσει την αγροτική αποκατάσταση. Έτσι στο τέλος του 1927, υπάρχουν 4.481 Γεωργικοί Συνεταιρισμοί (ντόπιων και προσφύγων) σε όλη τη χώρα, εκ των οποίων 890 καθαρά

³⁶ Πολατίδης, ό.π., σ. 100

³⁷ Πελαγίδης ό.π., σ. 148-149

³⁸ Πολατίδης, ό.π., σ. 33

³⁹ Πελαγίδης ό.π., σ.149

προσφυγικοί , με 656 από αυτούς στη Μακεδονία και 234 στη Θράκη.⁴⁰

Με την άφιξη των προσφύγων μετασηματίζεται η περιοχή της Εορδαίας αποκτώντας χαρακτηριστικά αστικής, πλέον, περιοχής. Οι τοπικές αρχές τότε, ανήγγειλαν την επέκτασή της με νέο σχέδιο πόλης, το οποίο ωστόσο χαρακτηρίστηκε πλαστογραφημένο.⁴¹ Το όνομα της Πτολεμαΐδας ήταν «Καϊλάρια» που σήμαινε λασποχώρι. Κυριολεκτικά, καθώς δεν υπήρχε ασφαλτόστρωση στους δρόμους ούτε κάποιο σημάδι πολιτισμού. Επίσης η έλλειψη υδραγωγείου, οι χωματόδρομοι και τα παλιά σπίτια δημιουργούσαν πολύ άσχημες συνθήκες υγιεινής με το ζήτημα της στέγασης να είναι μεγάλο.⁴² Οι περιοχές των Καϊλαρίων ήταν όλες Τουρκοκατοικημένες, οι Έλληνες ήταν ελάχιστοι, με εξαίρεση τη Βλάστη και την Κλεισούρα.⁴³

Όσον αφορά την κοινωνική θέση των προσφύγων, αυτή λόγω των καταστάσεων πολλές φορές άλλαξε. Αυτό διότι πολλοί αστοί εγκαταστάθηκαν σε αγροτικές περιοχές, ενώ αγρότες σε αστικές. Το αποτέλεσμα ήταν η μετάπτωση από υψηλή κοινωνική θέση σε πολύ χαμηλότερη και η αναγκαστική άσκηση άλλων επαγγελμάτων.⁴⁴ Ωστόσο ακόμη και όταν βρέθηκαν στην ίδια κατάσταση με αυτή στην οποία βρίσκονταν στην παλιά πατρίδα δεν είχαν υψηλή θέση στην ελληνική κοινωνία. Ένωσαν ηθικά αγνοημένοι, καθώς οι αγρότες βρέθηκαν ανάμεσα σε φτωχούς χωρικούς και οι αστοί σε εργάτες ευκαιριακής απασχόλησης. Έτσι η αφομοίωσή τους καθυστέρησε σημαντικά, δεδομένου και του κλειστού χαρακτήρα της τότε ελληνικής κοινωνίας.⁴⁵

Σε αντίθεση με άλλες επαρχίες της Κοζάνης, στα Καϊλάρια, οι σχέσεις γηγενών και προσφύγων υπήρξαν, σε γενικές γραμμές, ομαλές. Σύμφωνα με τον Γενικό Διοικητή Μακεδονίας, Βαλάλα, τον Αύγουστο του 1924.⁴⁶ Βέβαια οι οικονομικές διαφορές και αντιδικίες για τη γη που παραχωρείται στους πρόσφυγες, αλλά κατέχεται ή διεκδικείται από τους γηγενείς, ή και αντίστροφα, είναι κάτι που προκαλεί τριβή. Μάλιστα το έργο της Ε.Α.Π σχετικά με τις καταμετρήσεις και τη διανομή γης, πολλές

⁴⁰ Πελαγίδης ό.π., σ.185

⁴¹ Πολατίδης, ό.π., σ. 94

⁴² Πολατίδης, ό.π., σ. 96

⁴³ Πολατίδης, ό.π.

⁴⁴ Πελαγίδης ό.π., σ.187

⁴⁵ Πελαγίδης ό.π.,

⁴⁶ Πολατίδης, ό.π., σ. 95

φορές βρήκε εμπόδια, λόγω της διεκδίκησης από ντόπιους, χωραφιών που ανήκαν σε ανταλλάξιμους Τούρκους.⁴⁷

Το χάσμα μεταξύ προσφύγων και γηγενών διευρύνει ο οικονομικός ανταγωνισμός τους που αφορά στη διεκδίκηση της γης (αγροτικής και αστικής), στην αγορά εργασίας αλλά και στις κάθε λογής και κλίμακας επιχειρηματικές δραστηριότητες. Δηλητηριάζεται, τέλος, και αναπαράγεται συνεχώς από τις πολιτικές συγκρούσεις, αφού οι πρόσφυγες είναι εκείνοι που εξασφαλίζουν την εκλογική επικράτηση του Βενιζελισμού και την επιβολή της Αβασίλευτης Δημοκρατίας.⁴⁸

Επιπλέον, διαφορές μεταξύ προσφύγων και ντόπιων εντοπίζονται και στο κομμάτι της πολιτικής ιδεολογίας. Οι πρόσφυγες βαθιά Βενιζελικοί και προσκολλημένοι στο κράτος, σε αντίθεση με τους Αντιβενιζελικούς γηγενείς.⁴⁹ Για μεγάλο μέρος των γηγενών –ιδίως αυτό που εκπροσωπεί ο Αντιβενιζελισμός– οι πρόσφυγες είναι με δυο λόγια οι ξένοι που ήρθαν να τους εκτοπίσουν τόσο από την οικονομική, όσο και από την πολιτική ζωή του τόπου τους. Ο Αντιβενιζελισμός αποτελεί έκφραση εκείνων των γηγενών που αρνούνται τόσο την αποκατάσταση όσο και την πολιτική ενσωμάτωση και ισοτιμία των προσφύγων.

Οι γηγενείς της Μακεδονίας στέκονται εχθρικά απέναντι στον Βενιζελισμό. Αυτό εκφράζεται σε πολιτικό επίπεδο με την υποστήριξη της αντιβενιζελικής παράταξης. Η σχέση μεταξύ προσφύγων και Βενιζέλου είναι μια σχέση αμοιβαιότητας. Ο Βενιζέλος στέκεται στο πλευρό των προσφύγων, φροντίζοντας να προστατεύονται, να διαβιώνουν ομαλά, εξασφαλίζοντας και τα πολιτικά τους δικαιώματα, έτσι κι εκείνοι τον στήριξαν αδιάκοπα μέχρι το 1933.⁵⁰ Οι εξαγγελίες των Φιλελευθέρων για την αγροτική μεταρρύθμιση ήδη από το 1917 προκάλεσαν έντονο ανταγωνισμό. Μάλιστα, τις οικονομικές αντιθέσεις γηγενών και προσφύγων εκμεταλλεύτηκαν οι πολιτικοί αντίπαλοι του Βενιζέλου εμφανιζόμενοι ως προστάτες των δικαιωμάτων των ντόπιων για να εξασφαλίσουν την στήριξή τους.⁵¹

Βενιζελικές και Αντιβενιζελικές παρατάξεις διαμορφώνουν εκλογική στρατηγική για τη διαχείριση του μεγάλου αριθμού προσφύγων. Οι βενιζελικές ιδέες

⁴⁷ Πελαγίδης ό.π., σ.187

⁴⁸ Μαυρογορδάτος, ό.π.,

⁴⁹ Πελαγίδης ό.π., σ. 188

⁵⁰ Μαυρογορδάτος ό.π.,

⁵¹ Κοντογιώργη ό.π., σ.58-59

έχαιραν της αποδοχής της πολλά υποσχόμενης αστικής τάξης, η οποία περίμενε ταχεία ανάπτυξη και έργα υποδομής. Την αντιβενιζελική ιδεολογία μοιράζεται η μεσαία τάξη, η οποία θέλει να διατηρήσει τα επιτεύγματά της και δεν σκοπεύει να αλλάξει την υπάρχουσα πολιτική κατάσταση. Επιπλέον, αντιβενιζελικά κόμματα πιστεύεται ότι ευθύνονται για την τραγωδία του Ανατολικού Ελληνισμού. Μάλιστα, όταν ο Βενιζέλος αποφάσισε να θέσει ξανά υποψηφιότητα για πρωθυπουργός της Ελλάδας, η ιδέα ενός καθαρά προσφυγικού ψηφοδέλτιου το 1928 απορρίφθηκε αμέσως.⁵²

Οι αντιπαλότητες δεν έμειναν μόνο στην πολιτική αλλά είχαν επίσης εθνοτικό και πολιτιστικό χαρακτήρα. Οι ντόπιοι χαρακτηρίζονταν ως «Βούλγαροι» και οι πρόσφυγες «Τουρκόσποροι-Τουρκομερίτες».⁵³ Κάτι που αξίζει να αναφερθεί, καθώς αποτελεί χαρακτηριστικό γεγονός για την πολιτική κατάσταση, είναι τα αποτελέσματα των εκλογών της 31ης Μαΐου του 1915 όπου έδειξαν την κυριαρχία των Συντηρητικών στους δύο νομούς της Δυτικής Μακεδονίας, παρά τη νίκη του κόμματος των Φιλελευθέρων. Σε εκλογές στις οποίες οι ψηφοφόροι ήταν και μουσουλμάνοι, οι εθνικιστές κέρδισαν 19 από τις 20 συνολικά έδρες. Αυτά τα στοιχεία δείχνουν ότι στη Δυτική Μακεδονία οι Φιλελεύθεροι είναι αδύναμοι ή και ανύπαρκτοι, καθώς δεν έχουν την υποστήριξη των Μουσουλμάνων και των Εβραίων της περιοχής.⁵⁴ Το πολιτικό σκηνικό βέβαια αλλάζει με την έλευση των προσφύγων που πολιτογραφούνται άμεσα, προκαλώντας μάλιστα πολιτική αντιπαράθεση με κατηγορίες για προσπάθεια υφαρπαγής της προσφυγικής ψήφου.⁵⁵

Ακόμη και μέσα στο κοινοβούλιο υπάρχουν δύο χωρισμένες παρατάξεις, η μακεδονική και η προσφυγική. Στη Δυτική Μακεδονία δε διαφέρει λοιπόν το σκηνικό. Οι οικονομικές και κομματικές αντιθέσεις και διαμάχες προσφύγων και ντόπιων υπάρχουν, με τον οικονομικό παράγοντα να προκαλεί τα περισσότερα προβλήματα. Όσον αφορά δε την πολιτιστική θέση των προσφύγων η οποία ήταν υποβαθμισμένη λίγες είναι οι μαρτυρίες για αυτήν.⁵⁶ Οι τοπικές αρχές των περιοχών προσπάθησαν να

⁵² Γιώτα, Μ. (2005). Η πολιτική ένταξη των προσφύγων του 1922 στην Ελλάδα του μεσοπολέμου: 1922-1940, σ. 248-251, DOI 10.12681/eadd/19839

⁵³ Πελαγίδης ό.π.,

⁵⁴ Ανδρέου, Α. & Ηλιάδου-Τάχου, Σ. (2011), Δημογραφικές μεταβολές και πολιτικές συμπεριφορές στη Δυτική Μακεδονία (1915-1936), 48-54.

⁵⁵ Γιώτα, ό.π., σ. 10-13

⁵⁶ Πελαγίδης ό.π., σ. 189

ωθήσουν την συμφιλίωση των κατοίκων, με εγκυκλίους συμφιλιωτικού- ενωτικού χαρακτήρα. Πράγματι, αργότερα υπάρχουν κοινές δράσεις με τις οποίες είναι εμφανής η συμφιλίωση σε κάποιες περιοχές όπως στα Σέρβια και στην Καστοριά.⁵⁷

Πέρα από την τεταμένη κατάσταση που υπήρχε και τις δυσκολίες με τις οποίες ήρθαν αντιμέτωποι, οι πρόσφυγες δεν έμειναν στάσιμοι και προσπάθησαν να κυνηγήσουν την ευτυχία και την ευημερία τους μέσα από κοινωνικές και πολιτικές διεκδικήσεις. Συσπειρώθηκαν λοιπόν για να προοδεύσουν, και μέσα από κινητοποιήσεις οργάνωσαν σωματεία, εξέδιδαν εφημερίδες και επιστημονικά περιοδικά, όπως αυτό του «Αρχείου του Πόντου» το 1928. Επιπλέον, στην Κοζάνη εκδίδεται η εβδομαδιαία εφημερίδα «Η Αγροτική», που εκφράζει καθαρά τα αιτήματα των προσφύγων.⁵⁸ Μάλιστα, σύμφωνα με τον Βλασίδη, ενώ ο Τύπος αποτελεί αναμφίβολα μία από τις πιο χρήσιμες πηγές για τη μελέτη του προσφυγικού ζητήματος, ωστόσο φαίνεται να σπανίζουν κείμενα που αναφέρονται στο προσφυγικό, παρότι οι ίδιοι οι πρόσφυγες είχαν πραγματοποιήσει πολλές εκδοτικές προσπάθειες.⁵⁹ Επιπλέον, η έλευση και εγκατάσταση των προσφύγων στη Μακεδονία, αποτέλεσε πηγή για την ειδησεογραφία της εποχής. Τα ζητήματα των προσφύγων είχαν ξεχωριστή θέση για το ρεπορτάζ και τη συγγραφή άρθρων και στηλών.⁶⁰ Οι εφημερίδες της μακεδονικής επαρχίας έκαναν λόγο για τα ποικίλα προβλήματα των προσφύγων, όπως αυτό της ανέγερσης οικιών, της μετεγκατάστασης προσφύγων σε νέα κτίρια, της δημιουργίας συνοικισμών, της εγκατάστασης στις αγροτικές περιοχές και άλλα θέματα σχετικά με την υγιεινή, τα οικονομικά ζητήματα (δάνεια) καθώς επίσης και δημοσιεύματα σχετικά με την παραχώρηση γαιών. Στην περιοχή της Κοζάνης συγκεκριμένα, οι εφημερίδες, εκτός των άλλων, ασχολούνταν και με την προώθηση των αιτημάτων για την ίδρυση σχολείων και το κτίσιμο διδακτηρίων.⁶¹ Το διάστημα 1924-1935 εκδόθηκαν οι περισσότερες αμιγώς προσφυγικές εφημερίδες κυρίως στις περιοχές εγκατάστασής τους, όπου υπήρχαν σοβαρά ζητήματα. Η κίνησή αυτή των προσφύγων έχει να κάνει με την ανάγκη να ακουστεί η φωνή τους, χωρίς να περνά από το φίλτρο των πολιτικών

⁵⁷ Πελαγίδης ό.π., σ. 190-191

⁵⁸ Πελαγίδης ό.π., σ.193

⁵⁹ Βλασίδης, Β. (2009). «Η Προσφυγική Αποκατάσταση στη Μακεδονία: Απόψεις του Ελληνικού Τύπου», στο: Ιωάννης Κολιόπουλος-Ιάκωβος Μιχαηλίδης, (επιμ.), Οι πρόσφυγες στη Μακεδονία, Από την τραγωδία στην εποποιία, εκδ.: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Αθήνα σ.138

⁶⁰ Βλασίδης, ό.π. σ.141

⁶¹ Βλασίδης, ό.π. σ. 144,145

παραγόντων, την ενημέρωση των προσφύγων σχετικά με την κρατική βοήθεια, αλλά και την ανεύρεση προσώπων που είχαν χαθεί. Βέβαια οι περισσότερες εφημερίδες δεν μακρομέρευσαν λόγω και της οικονομικής κατάστασης των προσφύγων. Το ίδιο δεν ισχύει ωστόσο για εφημερίδες που σχετίζονταν με την υποστήριξη κάποιου πολιτικού προσώπου.⁶² Στη Δυτική Μακεδονία δεν κυκλοφόρησαν πολλές προσφυγικές εφημερίδες παρά μόνο στην Κοζάνη, η οποία δέχθηκε και τον μεγαλύτερο αριθμό. Η εφημερίδα με την ονομασία «Αγροτική», εμφανίστηκε το 1924.⁶³

Πέραν των προσπαθειών συσπείρωσης και εκδόσεων, οι πρόσφυγες συγκρότησαν πανελλήνιες ενώσεις και οργανώθηκε το ανεξάρτητο προσφυγικό κόμμα.⁶⁴ Στη δυτική Μακεδονία η κατάσταση δε διαφέρει και γίνονται κινητοποιήσεις για προσφυγικά και οικονομικά αιτήματα. Σκοποί ήταν η συλλογική συσπείρωση, η οργάνωση συνεδρίων και η ίδρυση γεωργικού επιμελητηρίου. Έτσι, ιδρύθηκαν σύλλογοι, όπως η «Προσφυγική Ένωση», η «Καρτερία» που ιδρύεται στις 17 Μαΐου του 1923 στην Πτολεμαΐδα και ακολουθούν ανάλογες σε Κοζάνη και Καστοριά. Οι προσφυγικοί σύλλογοι ήταν αρκετοί ανά τις κοινότητες.⁶⁵ Οι συλλογικές οργανώσεις, σύντομα επέφεραν αποτελέσματα με τη συμμετοχή τους σε αποφάσεις των τοπικών επιτροπών. Στην Κοζάνη και την Πτολεμαΐδα κυρίως αλλά και στα Σέρβια και στα Γρεβενά λαμβάνουν χώρα συνέδρια που θίγουν σοβαρά προσφυγικά, οικονομικά και οργανωτικά θέματα. Τον Μάρτιο του 1929 εγκαινιάζεται το Γεωργικό Επιμελητήριο Κοζάνης, το οποίο προωθούσε επαγγελματικά και κοινωνικά θέματα, κυρίως, προσφύγων.⁶⁶ Σύμφωνα με την εφημερίδα «Ηχώ της Μακεδονίας» στην κωμόπολη των Καϊλαριών έχουν ιδρυθεί τέσσερις προσφυγικοί σύλλογοι. Αξιοσημείωτο γεγονός είναι πως απευθυνόμενοι στην Προσφυγική Συνομοσπονδία, οι σύλλογοι κατήγγειλαν σύμβαση εργολάβου ο οποίος θα παραχωρούσε τούβλα στους πρόσφυγες. Το γεγονός αυτό φανερώνει την ενότητα των συλλόγων σε προσφυγικά ζητήματα στην περιοχή.⁶⁷

Όσον αφορά την πολιτική, σταδιακά εκλέγονται περισσότεροι πρόσφυγες βουλευτές στο νομό Κοζάνης μεταξύ 1922-1932 με ενίοτε κοινό συνδυασμό με το

⁶² Βλασιδής, ό.π. σ. 151

⁶³ Βλασιδής, ό.π. σ. 154

⁶⁴ Πελαγίδης ό.π., σ. 191

⁶⁵ Πελαγίδης ό.π., σ.192

⁶⁶ Πελαγίδης ό.π., σ.193

⁶⁷ Πολατίδης, ό.π., σ. 105

κόμμα των Φιλελευθέρων, ενώ άλλες φορές κατέρχονται με αμιγή προσφυγικό συνδυασμό. Κυρίως όμως στηρίζουν τη Βενιζελική παράταξη.⁶⁸ Ο τύπος δεν έμεινε αμέτοχος όσον αφορά την πολιτική. Υπήρχε έντονη προσπάθεια επιρροής ώστε οι πρόσφυγες να ταχθούν υπέρ πολιτευτών του ενός, (Φιλελεύθεροι), ή του άλλου κόμματος, (Αντιβενιζελικοί). Η πίεση που ασκούσαν οι βενιζελικές εφημερίδες στους πρόσφυγες είναι αξιοσημείωτη.⁶⁹ Επιπλέον, στην ειδησεογραφία της εποχής εντάσσονταν και η πολιτική αυτοοργάνωση των προσφύγων, τα σωματεία και τα συνέδρια που οργάνωναν για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετώπιζαν.⁷⁰

Στον οικονομικό τομέα, η άνοδος και η ανάπτυξη με την άφιξη των προσφύγων είναι εμφανής, ιδίως στη Δυτική Μακεδονία. Οι αλλαγές που υπήρξαν καθόρισαν την οικονομία. Κάποιες από αυτές είναι, η αγροτική μεταρρύθμιση που ολοκληρώθηκε με την άφιξη των προσφύγων, η αστική ανάπτυξη ως απόρροια της αγροτικής μεταρρύθμισης, η άνοδος του εθνικού εισοδήματος, νέες καλλιέργειες και ανάπτυξη στη γεωργία.⁷¹ Οι περισσότεροι πρόσφυγες ασχολούνταν με γεωργοκτηνοτροφικά επαγγέλματα. Ο κλάδος αυτός στηρίχτηκε από το Εποικιστικό Γραφείο και το Δημόσιο Αγροκήπιο με την ανάπτυξη νέων καλλιεργειών και φυτών.⁷² Στην επαρχία Εορδαίας ασχολούνταν κυρίως με την καπνοπαραγωγή και, σε δεύτερο βαθμό, με τα σιτηρά, ενώ οι Θράκες πρόσφυγες είχαν επιλέξει την αμπελουργία.⁷³

Κατά την περίοδο αυτή διεκπεραιώθηκαν επίσης έργα υποδομής, όπως αρδευτικά ή αντιπλημμυρικά. Οι πρόσφυγες των αστικών κέντρων αποτέλεσαν εργατικό δυναμικό (φθηνό) κάτι που ωφέλησε την ανάπτυξη της βιομηχανίας. Επακόλουθη ήταν η δημιουργία βιομηχανιών, ορισμένες από τις οποίες αναπτύχθηκαν χάρη στους πρόσφυγες. Αυτές, αποτελούσαν αλευροβιομηχανίες, βιομηχανίες κλωστοϋφαντουργίας, μεταξουργίας, αλλά και οικοδομής. Κάποιοι πρόσφυγες μάλιστα, όντας επιτυχημένοι επιχειρηματίες στην Ανατολή, κατάφεραν να δημιουργήσουν δικές τους επιχειρήσεις.⁷⁴

⁶⁸ Πελαγίδης ό.π., σ.194

⁶⁹ Βλασιδής, ό.π. σ. 148

⁷⁰ Βλασιδής, ό.π. σ. 149

⁷¹ Πελαγίδης, ό.π., σ.195

⁷² Πολατίδης, ό.π., σ. 98

⁷³ Πολατίδης, ό.π., σ. 101

⁷⁴ Πολατίδης, ό.π., σ. 25

Συγκεκριμένα, στη Δυτική Μακεδονία η διαφορά της οικονομικής κατάστασης είναι εμφανής, συγκρινόμενη με με αυτή των παλαιότερων ετών. Παραδείγματος χάριν στον Καζά των Καϊλαρίων (Πτολεμαΐδας) παράγονται κυρίως, δημητριακά, με κορυφαία την παραγωγή σίτου καθώς και σημαντική παραγωγή σταφυλιών. Οι ετήσιες εξαγωγές ανέρχονται σε 4.402.000 οκάδες γεωργικών προϊόντων.⁷⁵ Μάλιστα, στην πόλη της Πτολεμαΐδας, λειτουργούσαν μύλοι κινούμενοι με νερό που κάλυπτε τις τοπικές ανάγκες, καθώς και εγκαταστάσεις αλευροποιΐας.⁷⁶ Παρατηρήθηκε λοιπόν η αύξηση της παραγωγής, με την Μακεδονία και την Ελλάδα γενικότερα να καθίστανται αυτάρκεις σε σιτηρά αλλά και άλλες καλλιέργειες.⁷⁷ Την περίοδο 1923-1930 παρατηρούνται σημαντικές αυξήσεις στις τιμές της οκάς και αύξηση της αγροτικής παραγωγής.⁷⁸

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί πως περισσότεροι από 40.000 πρόσφυγες από τη Θράκη, τη Μικρά Ασία, τον Πόντο και τον Καύκασο έφτασαν στην επαρχία Καϊλαρίων, σημειώνοντας σταθερή πρόοδο στη μετατροπή του παλιού τουρκικού χωριού, σε πόλη. Παρά τη δύσκολη οικονομική κατάσταση των κατοίκων, ιδιαίτερα των προσφύγων, το 1930 η πόλη είχε πια δημόσια και ιδιωτικά κτίρια, συνοικισμούς, δρόμους, έργα οδοποιίας, ύδρευση και ηλεκτροφωτισμό στο στάδιο της ολοκλήρωσης.⁷⁹

Ο όρος πολιτισμική ταυτότητα

Αποδίδονται διάφοροι ορισμοί σχετικά με τον όρο πολιτισμική ταυτότητα. Ωστόσο, η σημασία της είναι ασαφής, λόγω του γεγονότος ότι καμία από τις συστατικές της έννοιες, «πολιτισμός» και «ταυτότητα» δεν έχει οριστεί με συνέπεια στην ιστορία των ιδεών ή στην ιστορία της επιστήμης.⁸⁰ Οι Wan & Chew, κάνουν λόγο για την πολιτισμική ταυτότητα, λέγοντας ότι είναι «πραγματική, συγκεκριμένη, εμπειρικά προσβάσιμη» και απαιτεί την «αυτοσυνειδησία» του ατόμου για να

⁷⁵ Πελαγίδης ό.π., σ.196

⁷⁶ Πολατίδης, ό.π., σ. 98

⁷⁷ Πολατίδης, ό.π., σ.25

⁷⁸ Πελαγίδης, ό.π., σ. 197-199

⁷⁹ Πολατίδης, ό.π., σ. 100

⁸⁰ Chakkarath, P. (2013). Cultural Identity. *The Encyclopedia of Cross-Cultural Psychology*, 306-308.

επιτευχθεί η σύνδεση μεταξύ του «ατομικού εαυτού» και μιας κουλτούρας. Σύμφωνα με τον Chen, η «πολιτισμική ταυτότητα» χρησιμοποιείται ευρέως από κοινωνιολόγους, ψυχολόγους, ιστορικούς, γλωσσολόγους και άλλους μελετητές και αφορά την αίσθηση του ατόμου, ότι ανήκει σε μια συγκεκριμένη ομάδα που μπορεί να συμπεριληφθεί σε ορισμένες κοινωνικο-πολιτισμικές κατηγορίες όπως η εθνικότητα, η εθνότητα, η φυλή, το φύλο ή η θρησκεία», ενώ μοιράζονται «συλλογικές γνώσεις», όπως «παραδόσεις ή κανόνες και έθιμα». Επίσης σημειώνει πως τα άτομα μπορούν δυνητικά να αποτελούν μέρη διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων που έχει ως αποτέλεσμα την πολυπλοκότητα της πολιτισμικής ταυτότητας.⁸¹

Η πολιτισμική ταυτότητα δεν μπορεί να μελετηθεί χωριστά, μόνο σε προσωπικό επίπεδο, αλλά είναι απαραίτητο να ενταχθεί σε ένα συλλογικό, κοινωνικό πλαίσιο. Επιπλέον, οι πολιτισμικές ταυτότητες δεν χαρακτηρίζονται από σταθερότητα, καθώς μπορούν να αλλοιωθούν υπό την επίδραση κοινωνικοπολιτικών συμφραζόμενων και οικονομικών παραγόντων.⁸² Η «πολιτισμική μνήμη» θα μπορούσε να γίνει αντιληπτή ως εργαλείο για τη διατήρηση των πολιτισμικών ταυτοτήτων, τη σύνδεση της μνήμης με τον πολιτισμό και την κοινωνία, ενώ στοχεύει στη διατήρηση της γνώσης, της ενότητας και της μοναδικότητας.⁸³

Η πολιτισμική ταυτότητα αποτελείται από τους όρους «πολιτισμός» και «ταυτότητα» οι οποίοι συχνά χρησιμοποιούνται ως αδιάσπαστοι. Κάποιοι μελετητές, όπως ο Grimson, μελετώντας τους όρους καθιστούν σαφές, ότι ο πολιτισμός και η ταυτότητα είναι οι κοινωνικές πρακτικές του ατόμου. Συγκεκριμένα, ο «πολιτισμός» σχετίζεται με τις αντιλήψεις και τους τρόπους σκέψης του ατόμου ενώ η «ταυτότητα» συνδέεται με την αίσθηση ότι ανήκει κανείς σε ένα σύνολο. Η πολιτισμική ταυτότητα περιλαμβάνει την υιοθέτηση μιας συγκεκριμένης ταυτότητας μιας ομάδας με την ταυτόχρονη έκθεση σε στοιχεία άλλων ταυτοτήτων. Αναλυτικά, σύμφωνα με τους Wan & Chew η πολιτισμική ταυτότητα αποτελείται από τρία στοιχεία, την «πολιτισμική γνώση», την «ετικέτα κατηγορίας» και τις «κοινωνικές συνδέσεις». Η «πολιτισμική γνώση» συνδέει ψυχολογικά τα άτομα με τον πολιτισμό, μέσω της γνώσης των παραδόσεων του και την αιτιολόγηση των στοιχείων του πολιτισμού με τα προσωπικά

⁸¹ Ζιώγα, Β. (2022). Το δικαίωμα των προσφύγων και των μεταναστών να διατηρούν την πολιτισμική τους ταυτότητα στην Ελλάδα. σ.8

⁸² Ζιώγα, ό.π., σ.8

⁸³ Ζιώγα, ό.π., σ.9

τους βιώματα. Η «ετικέτα κατηγορίας» αφορά την ενσωμάτωση του ατόμου σε μια συλλογικότητα, μέσω της κοινής χρήσης ορισμένων κοινών χαρακτηριστικών όπως «αξίες, πεποιθήσεις και πρακτικές». Τέλος, το τρίτο συστατικό στοιχείο αναφέρεται στη δημιουργία κοινωνικών σχέσεων στο πλαίσιο μιας κουλτούρας.⁸⁴

Σύμφωνα με τον Chakkarath αν η ταυτότητα θεωρείται το άθροισμα των αισθήσεων, σκέψεων, συναισθημάτων, κινήτρων, το οποίο διαμορφώνει την κατανόησή μας για τη θέση, το ρόλο και τη συνείδησή μας στον κόσμο και άρα στη συνέχεια την πολιτισμική ταυτότητα, τότε η τελευταία μπορεί να θεωρηθεί ως το αποτέλεσμα των συνεργατικών μας αλληλεπιδράσεων με τις έννοιες, τις πεποιθήσεις, τα στυλ σκέψης, τις πρακτικές και τις παραδόσεις που είναι υπονοούμενα στο κοινωνικό μας περιβάλλον και θεωρούνται απαραίτητα για την αντίληψή μας για τον τόπο, το ρόλο και το νόημά μας σε μια δεδομένη κουλτούρα σε σύγκριση με άλλους πολιτισμούς. Έτσι, οι άνθρωποι συχνά αποδίδουν τα συναισθήματα και τη συμπεριφορά τους, καθώς και άλλων ατόμων ή ομάδων, στην αντίστοιχη πολιτισμική τους ταυτότητα.⁸⁵

Τα πολιτισμικά διαμορφωμένα χαρακτηριστικά, όπως νοήματα, σύμβολα, στάσεις, κοσμοθεωρίες, πρότυπα σκέψης, κοινωνικές πρακτικές και παραδόσεις επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται το φύλο, τη φυλή, την εθνικότητα, τη θρησκεία και την πολιτική. Έτσι, η πολιτισμική ταυτότητα περιλαμβάνει πτυχές του φύλου και της ταυτότητας φύλου, επίσης της φυλής και της εθνικής ταυτότητας, αλλά και της θρησκευτικής και πολιτικής ταυτότητας.⁸⁶

Η πολιτισμική ταυτότητα δε πρέπει να νοείται ως ένα «δοχείο» που περιέχει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της ταυτότητας αλλά είναι επηρεαζόμενη συνεχώς και σχηματιζόμενη από το συγκεκριμένο και τις αλλαγές που αυτό υφίσταται με το πέρασμα των χρόνων. Επιπλέον, προσεγγίσεις στα πεδία των πολιτισμικών σπουδών και της αφηγηματικής ψυχολογίας έχουν υπογραμμίσει τον ενεργό ρόλο του ατόμου στο να «μιλά» στον εαυτό του και στους άλλους για το ποιος είναι, και ερμηνεύουν έτσι την

⁸⁴ Ζιώγα, ό.π., σ.8

⁸⁵ Chakkarath, P. (2013). Cultural Identity. *The Encyclopedia of Cross-Cultural Psychology*, 306-308. σ.1

⁸⁶ Chakkarath, P. (2013). Cultural Identity. *The Encyclopedia of Cross-Cultural Psychology*, 306-308. σ.1

αυτοβιογραφική του μνήμη.⁸⁷

Είναι ευρέως αποδεκτό ότι η ταυτότητα των εκτοπισμένων διαμορφώνεται από το πώς και τι θυμούνται (και ξεχνούν) για τα γεγονότα που τους μετέτρεψαν σε πρόσφυγες. Οι αναμνήσεις ενός κόσμου που χάθηκε και των συνθηκών κατά την αποχώρησή τους θεωρήθηκαν βασικά στοιχεία της ταυτότητας πολλών ομάδων που έχουν εκτοπιστεί στην Ανατολική Μεσόγειο κατά τη διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (Αρμένιοι, Έλληνες, Εβραίοι, Μουσουλμάνοι, Παλαιστίνιοι και Τούρκοι). Επιπλέον, αυτή η διπλή διαδικασία μνήμης και λήθης των αλλαγών με την πάροδο του χρόνου διαμορφώνεται από διάφορους παράγοντες, τόσο εσωτερικούς της ίδιας της ομάδας όσο και εξωτερικούς. Τέτοιοι παράγοντες μπορεί να είναι ο βαθμός ενσωμάτωσης στην κοινωνία υποδοχής, ή ευρύτεροι παράγοντες, όπως οι διεθνείς σχέσεις. Επίσης ένας παράγοντας διαμόρφωσης της μνήμης σχετίζεται με την οπτική της απομνημόνευσης των γεγονότων του παρελθόντος (π.χ. γενοκτονίας) και τέλος, οι τρόποι με τους οποίους όλα αυτά λαμβάνονται υπόψη στο παρόν.

Γνωρίζουμε επίσης ότι γεγονότα σαν αυτά, αποτελούν σημαντικές καμπές στην ιστορία ολόκληρων κοινωνιών και περνούν από διαφορετικά στάδια αναγνώρισης και μνήμης.⁸⁸

Σύμφωνα με τους Koc, (2007) και Gosselain, (2000) οι οποίοι βασίζονται στον Hall (1994), υπάρχουν παραδοσιακά δύο διαφορετικοί τρόποι κατανόησης της πολιτισμικής ταυτότητας - είτε ως υπερβατική οντότητα είτε ως συμμετοχική διαδικασία. Ο πρώτος παραθέτει ο Koc βλέπει την πολιτισμική ταυτότητα ως τον αποκρυσταλλωμένο κοινό παρονομαστή που μοιράζεται ένας λαός με παρόμοια «εθνοτικά, γλωσσικά, θρησκευτικά, ιστορικά, εδαφικά, πολιτιστικά και πολιτικά χαρακτηριστικά». Αυτό σημαίνει ότι η πολιτισμική ή κοινή ταυτότητα μπορεί να θεωρηθεί ως κάτι που υπάρχει ήδη ανεξάρτητα, υπερβαίνοντας την ιστορία, τον τόπο ή τον χρόνο με μια πρόσκληση για άτομα που πληρούν τις προϋποθέσεις να γίνουν μέρος της σύμφωνα με τον Hall.⁸⁹

⁸⁷ Chakkarath, ό.π.,

⁸⁸ Shirinian, G. (2012). The 'Great Catastrophe': The Genocide of the Greeks of Asia Minor, Pontos, and Eastern Thrace, 1912–1923. *Asia Minor Refugees in Greece: A History of Identity and Memory, 1920s-1980s*. σ.230

⁸⁹ Dewald, K. (2018). Cultural Identity explained. Draft, Academia.edu
https://www.academia.edu/37772956/Cultural_identity_explained

Η διάκριση μεταξύ της «εγώ-ταυτότητας» και της «ταυτότητας- εμείς» αναδεικνύει ότι η ατομική ταυτότητα και η ομαδική ή πολιτισμική ταυτότητα είναι δύο ξεχωριστές οντότητες που έχουν μια αλληλεξαρτώμενη σχέση. Η πολιτισμική ταυτότητα διαπνέεται από την «κοινή σιωπηρή και ρητή γνώση» σύμφωνα με τον West, ενώ η ίδια η ατομική ταυτότητα επηρεάζεται από τον ρόλο που έχει σε αυτή την κοινή ταυτότητα. Έτσι οι ομάδες μένουν δεμένες έχοντας ένα κοινό σύνολο αξιών το οποίο διασφαλίζει ότι το άτομο κατανοεί τον κόσμο σύμφωνα με το πολιτιστικό πλαίσιο. Όταν αμφισβητείται η επάρκεια αυτού του πλαισίου ή διαστρεβλώνονται οι κοινές αξίες, ολόκληρη η ταυτότητα μπορεί να πέσει σε κρίση σημειώνει ο Grossberg και συνεχίζει λέγοντας ότι αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η αναζήτηση μιας «πρωτότυπης» ή «αυθεντικής» πολιτισμικής ταυτότητας βασισμένης στην ιστορική έρευνα έχει τόσο υψηλή προτεραιότητα από προηγουμένως περιθωριοποιημένους πολιτισμούς.⁹⁰

Ο Grossberg υποστηρίζει ότι αυτό το μοντέλο ταυτότητας ξεκινά με την υπόθεση ότι υπάρχει ένα «εγγενές και ουσιαστικό» στοιχείο στις ατομικές ταυτότητες που μοιράζεται μεταξύ ανθρώπων παρόμοιας προέλευσης και με κοινές εμπειρίες που ενώνονται για να γίνουν μια πολιτισμική ταυτότητα. Αυτές οι κοινές ταυτότητες θεωρούνται πιο σημαντικές από οποιαδήποτε άλλη πτυχή ταυτοποίησης που μπορεί να επιβληθεί ή να διεκδικηθεί από το άτομο. Ο Hall παραθέτει πως *«Σύμφωνα με τους όρους αυτού του ορισμού, οι πολιτισμικές μας ταυτότητες αντικατοπτρίζουν τις κοινές ιστορικές εμπειρίες και τους κοινούς πολιτιστικούς κώδικες που μας παρέχουν, ως "έναν λαό", σταθερά, αμετάβλητα και συνεχή πλαίσια αναφοράς και νοήματος, κάτω από τις μεταβαλλόμενες διαιρέσεις και αντιξοότητες της πραγματικής μας ιστορίας»*⁹¹.

Ο άλλος ορισμός βλέπει την ταυτότητα ως συνεχώς μεταβαλλόμενη, επηρεασμένη από «ιστορικές, κοινωνικές και πολιτιστικές εξελίξεις και πρακτικές» σύμφωνα με τον Kos και αρνείται τη δυνατότητα οποιασδήποτε καθολικά κοινής ερμηνευτικής εμπειρίας αναφέρει ο Grossberg. Υποστηρίζεται η πεποίθηση ότι οποιαδήποτε ταυτότητα βασίζεται στη σχέση του ατόμου με τους άλλους και όχι στην ενημέρωση από μια υπερβατική κοινή εμπειρία. Ο Grossberg μιλά για την ταυτότητα λέγοντας ότι: *«Η ταυτότητα είναι πάντα μια προσωρινή και ασταθής επίδραση των*

⁹⁰ Dewald, ό.π.

⁹¹ Dewald, ό.π.

σχέσεων που καθορίζουν τις ταυτότητες σημειώνοντας τις διαφορές». Είναι επομένως αδύνατο να αποκρυσταλλωθεί η ταυτότητα, καθώς είναι ένα προσωρινό και αντιδραστικό φαινόμενο που είναι πάντα «περιστασιακό». Αυτό σημαίνει ότι η ταυτότητά μας δεν βασίζεται μόνο σε αυτό που μοιραζόμαστε με έναν πολιτισμό, αλλά κυρίως στο πώς διαφέρουμε από τον κοινό πολιτισμό ή πώς ένας πολιτισμός διαφέρει από έναν άλλο.⁹²

Ο Philip Hammond αναφέρει, σχετικά με την πολιτισμική ταυτότητα, βασιζόμενος σε ερευνητές του κλάδου των πολιτισμικών σπουδών, πως τα ζητήματα ταυτότητας βρίσκονται στο επίκεντρο και γύρω τους εγείρονται ερωτήματα. Οι Marjorie Ferguson and Peter Golding για παράδειγμα σχολιάζουν ότι: *«Αν, πράγματι, οι πολιτισμικές σπουδές βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο, το τρέχον στάδιο εξέλιξής τους είναι πολύ απασχολημένο με ζητήματα συλλογικής ταυτότητας»*. Τονίζοντας παράλληλα ότι ο εναγκαλισμός αυτός της ταυτότητας και η ανασκαφή της από το θεμέλιο της προσωπικής ιστορίας πάει τις πολιτισμικές σπουδές ένα βήμα πιο μακριά από τις πνευματικές τους ρίζες που μέχρι τώρα είχαν σταθερές, βασισμένες στην κοινωνία όχι στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Αν κάτι τέτοιο ισχύει τότε φαίνεται να υπάρχει μια κάποια συνέχεια μεταξύ της σύγχρονης συζήτησης για την ταυτότητα και της προηγούμενης εργασίας στις Πολιτισμικές Σπουδές, η οποία είχε ως κεντρικό μέλημά της τη θεωρία και την ανάλυση της ιδεολογίας.⁹³

Στο πλαίσιο αυτό των ερωτημάτων που εγείρονται για την ταυτότητα οι David Morley και Kevin Robins κάνουν λόγο για προβληματική κατηγορία της ταυτότητας, τονίζοντας πως δεν είναι δυνατό στην παγκόσμια εποχή, να ανακτήσουμε μια συνεκτική και ολοκληρωμένη αίσθηση ταυτότητας. Η συνέχεια και η ιστορικότητα της ταυτότητας δηλαδή, αμφισβητούνται από την αμεσότητα και την ένταση των παγκόσμιων πολιτισμικών αντιπαραθέσεων. Ο Κορνέλ Γουές μιλά για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της νέας πολιτισμικής πολιτικής, μιας πολιτικής η οποία αφορά την απόρριψη του ομοιογενούς στο όνομα της ποικιλομορφίας, της πολλαπλότητας και της ετερογένειας.⁹⁴ Ακριβώς όπως η ιδεολογία φαίνεται να είναι μια ελεύθερη σφαίρα, έτσι

⁹²Dewald, ό.π.

⁹³ Hammond, Ph. (1999). Cultural Identity and Ideology. Published in: Sergei Yerofeyev, Simbul Akhmetova and Mikhail Rudenko (eds.) Whose Culture? An Agenda for Social Research on Cultures in Transition. Kazan, RF: Terra-Consulting, 1999, pp. 150—72 (in Russian translation). σ. 1

⁹⁴ Hammond ό.π., σ. 2-3

και η ταυτότητα φαίνεται λίγο πολύ αυθαίρετη υπόθεση διαλεκτικής κατασκευής σύμφωνα με τις παραπάνω θέσεις.⁹⁵

Οι πιο σύγχρονοι μελετητές των πολιτισμικών σπουδών και της πολιτισμικής ταυτότητας κάνουν λόγο για την επιρροή που δέχεται η πολιτισμική ταυτότητα. Μελετώντας την πολιτισμική ταυτότητα ως κοινωνική κατασκευή η Anne Campell μέσα από μελέτες περίπτωσης ατόμων με μια συγκεκριμένη πολιτισμική ταυτότητα σε ένα περιβάλλον στο οποίο κυριαρχούν άλλες ταυτότητες, προσπαθεί να καταδείξει ότι η πολιτισμική ταυτότητα δεν είναι σταθερή αλλά μπορεί να επιλέγεται από τα άτομα ώστε να ταιριάζουν και να μπορούν να εντάσσονται σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο. Τονίζει επίσης, πως αρχικά η επιλογή αυτή γίνεται ασυνείδητα αλλά καθώς τα πλεονεκτήματα της ύπαρξης πολλαπλών πολιτιστικών ταυτοτήτων γίνονται προφανή, η αλλαγή πολιτιστικών ταυτοτήτων γίνεται συνειδητή πράξη.⁹⁶ Ο Zerubavel (2004) παρέχει ένα επιχειρήμα που αναγνωρίζει την κοινωνικά κατασκευασμένη πτυχή της πολιτισμικής ταυτότητας που βασίζεται στους αρνητικούς ορισμούς, ενώ ταυτόχρονα δίνει μια θετική πτυχή της ταυτότητας για διερεύνηση. Αυτό σημαίνει ότι η πολιτισμική ταυτότητα δεν βασίζεται μόνο σε σχεσιακές πτυχές, αλλά και σε υπαρξιακές, κονστρουκτιβιστικές πτυχές.⁹⁷

Ο John Tomlinson σημειώνει πως ο αντίκτυπος της παγκοσμιοποίησης φαίνεται, σύμφωνα με τους μελετητές, να έχει πλέον επηρεάσει τον πολιτισμικό τομέα και ως αποτέλεσμα έχει την αποσάθρωση των πολιτισμικών ταυτοτήτων ως θύματων της εξαπλωμένης ομογενοποιημένης, δυτικοποιημένης και καταναλωτικής κουλτούρας. Σε άρθρο του κάνει λόγο για την κατάσταση αυτή και την εξετάζει με έντονο σκεπτικισμό και μάλιστα υποστηρίζει ότι η πολιτισμική ταυτότητα, είναι πολύ περισσότερο προϊόν της παγκοσμιοποίησης παρά θύμα της. Ο Tomlinson αναφέρει για την ταυτότητα των ανθρώπων, πως δεν ήταν απλώς μια περιγραφή του «πολιτισμικού ανήκειν» αλλά ένα είδος συλλογικού θησαυρού των τοπικών κοινωνιών.⁹⁸ Σε έναν κόσμο πολλαπλών, διακριτών, αλλά σε διάφορους βαθμούς ευάλωτων, πολιτιστικών

⁹⁵ Hammond ό.π., σ. 17

⁹⁶ Campbell, A. (2000). Cultural identity as a social construct, *Intercultural Education*, 11:1, 31-39, DOI: 10.1080/14675980050005370

⁹⁷ Dewald, K. (2018). Cultural Identity explained. Draft, Academia.edu
https://www.academia.edu/37772956/Cultural_identity_explained

⁹⁸ Tomlinson, J. (1999). *Globalization and culture*. University of Chicago Press. σ.269

ταυτοτήτων ξέσπασε ξαφνικά η διαβρωτική δύναμη της παγκοσμιοποίησης. Από την άλλη ο Tomlinson υποστηρίζει ότι η παγκοσμιοποίηση, μπορεί αντί να καταστρέψει την πολιτισμική ταυτότητα, να γίνει ίσως η πιο σημαντική δύναμη για τη δημιουργία και τον πολλαπλασιασμό της. Αυτή η όψη βέβαια, περιλαμβάνει μια διαφορετική κατανόηση της ιδέας του όρου «ταυτότητα» πέρα από την κάπως ανανεωμένη κατανόηση της ως μιας ατομικής ή συλλογικής κατοχής ταυτότητας.⁹⁹

Επομένως εδώ γίνεται λόγος για την αλλαγή-προσαρμογή μέσω της υιοθέτησης και ενστερνισμού μιας άλλης πολιτισμικής ταυτότητας, αναφερόμενη στο σήμερα, στην παγκοσμιοποίηση όπου η ματιά όσον αφορά την πολιτισμική ταυτότητα είναι ευρύτερη και περισσότερο σύνθετη. Αντίθετα, όταν μελετάται στο πλαίσιο της πολιτισμικής ταυτότητας συγκεκριμένων ομάδων, όπως οι πρόσφυγες, η ανάγκη διατήρησης της είναι μείζονος σημασίας.

Η πολιτισμική ταυτότητα των προσφύγων στην Ελλάδα.

Ο Alexander Kitroeff στο δοκίμιο του, εξετάζοντας την ταυτότητα των Ελλήνων που εγκατέλειψαν την Οθωμανική Αυτοκρατορία και εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα ως συνέπεια της Μικρασιατικής Καταστροφής υποστηρίζει ότι ένας σημαντικός παράγοντας που διαμόρφωσε την ταυτότητα του πρόσφυγα ήταν το καθεστώς ελληνοτουρκικών διπλωματικών σχέσεων. Αν και ο βαθμός (τρόπος) αφομοίωσης στην ελληνική κοινωνία των νεοφερμένων ήταν προφανώς (επίσης) σημαντικός, και ο ρόλος ορισμένων ατόμων στη διαμόρφωση της προσφυγικής ταυτότητας πρέπει επίσης να αναγνωριστεί.¹⁰⁰

Ο Kitroeff εξετάζει την εξέλιξη της ελληνικής προσφυγικής ταυτότητας και μνήμης χωρισμένη σε τρεις περιόδους. Η πρώτη αποτελείται από τις πρώτες μέρες της διαδικασίας επανεγκατάστασης στην Ελλάδα αμέσως μετά την «Καταστροφή» και

⁹⁹ Tomlinson, J. ό.π., σ. 270

¹⁰⁰ Shirinian, G. (2012). The 'Great Catastrophe': The Genocide of the Greeks of Asia Minor, Pontos, and Eastern Thrace, 1912–1923. *Asia Minor Refugees in Greece: A History of Identity and Memory, 1920s-1980s*. σ.230-231

διήρκεσε περίπου τη δεκαετία του 1920. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από την ταύτιση των προσφύγων με τους Φιλελεύθερους του Βενιζέλου. Η δεύτερη περίοδος κάλυψε τη δεκαετία του 1930 και τις δύο επόμενες δεκαετίες και υπήρξε μάρτυρας της σταδιακής εγκατάστασης των προσφύγων στην Ελλάδα, της ενσωμάτωσής τους στην ελληνική κοινωνία και, κυρίως της εμφάνισης μιας πιο διεκδικητικής μορφής ταυτότητας. Η τρίτη φάση, που ξεκίνησε τη δεκαετία του 1950 έφτασε στο απόγειό της τη δεκαετία του 1980, μια εποχή κατά την οποία οι Έλληνες της Μικράς Ασίας πέτυχαν ανοδική κοινωνική κινητικότητα. Είχαν πλέον εξέχουσα θέση στην ελληνική κοινωνία και ήταν εξοπλισμένοι με μια νέα πολιτιστική διεκδίκηση. Αυτή αργότερα συνδέθηκε με μία νέα φάση των ελληνοτουρκικών σχέσεων καθώς αφορούσε τον εκτοπισμό των προσφύγων το 1922 και τον προβληματισμό τους γύρω από αυτόν.¹⁰¹

Η συνθήκη για την ελληνοτουρκική ανταλλαγή πληθυσμών του 1923 αναφερόταν στα εμπλεκόμενα πρόσωπα ως «μετανάστες». Όμως, οι προηγούμενες αφίξεις στην Ελλάδα είχαν ήδη χαρακτηριστεί ως "πρόσφυγες" και έτσι ο όρος χρησιμοποιήθηκε για να περιγράψει όλους όσους είχαν εγκαταλείψει την οθωμανική επικράτεια και εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα. Ο όρος «πρόσφυγας» είχε επίσης σημαντικές πολιτικές προεκτάσεις εκείνη την εποχή. Ήταν μια ετικέτα που δήλωνε όχι μόνο την «ελληνικότητα» των εμπλεκόμενων αλλά και την «ελληνικότητα» των εδαφών που είχαν εγκαταλείψει. Η γενική χρήση του όρου «πρόσφυγες» ήταν ο πρώτος από τους πολλούς παράγοντες που συνέβαλαν στη δημιουργία μιας ομοιογενούς ομάδας στο μυαλό τόσο των νεοφερμένων όσο και των αυτόχθονων Ελλήνων.¹⁰²

Στις ιστορικές περιοχές καταγωγής των προσφύγων, η θρησκεία και η εκπαίδευση αποτελούν τους κύριους παράγοντες διαμόρφωσης μιας ενιαίας κοινωνικοπολιτισμικής ταυτότητας μέσα από την διατήρηση της εθνικής συνείδησης και της καλλιέργειας συλλογικού πνεύματος. Για παράδειγμα, στον ιστορικό Πόντο, η ελληνική συλλογική ταυτότητα του, διατηρήθηκε κρατώντας ανέπαφη την ελληνικότητα μέσω πολιτισμικών προτύπων (αλλά κυρίως θρησκείας) και μεταβιβάστηκε από γενιά σε γενιά, ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή. Ο ρόλος της θρησκείας και της εκπαίδευσης στις περιοχές καταγωγής των προσφύγων -ιδιαίτερα

¹⁰¹ Shirinian ό.π., σ.231-232

¹⁰² Shirinian, ό.π., σ.232

την περίοδο του 19ου αιώνα ήταν καταλυτικός.

Επιπλέον, ο ρόλος της εκκλησίας και της εκπαίδευσης στην προσφυγική «πατρίδα» αποτυπώνεται και στην ιδιαίτερη συμβολή των αρμόδιων επιτροπών στη διαχείριση «κοινών προβλημάτων». Αυτός ο ισχυρός συμβολικός ρόλος των κεντρικών πολεοδομικών λειτουργιών -θρησκευτικού και εκπαιδευτικού- αναφορικά με την ιστορική προέλευση των προσφύγων, μεταφέρεται με την ίδια -ίσως και μεγαλύτερη ένταση τοπικού χαρακτήρα- στην μετέπειτα νέα περιοχή εγκατάστασης των προσφύγων στην Ελλάδα.¹⁰³

Σύμφωνα με αρκετές μελέτες, ακόμη και η αρχιτεκτονική της στέγασης των προσφύγων σε πολλές περιπτώσεις συνέβαλε στην ενίσχυση της αίσθησης της κοινότητας. Οι αεροφωτογραφίες των γειτονιών των προσφύγων δείχνουν καθαρά πόσο σφιχτά ήταν δομημένος ο τρόπος στέγασης των αστών προσφύγων. Επίσης στις αγροτικές περιοχές, συχνά ολόκληρα χωριά, που πριν την ανταλλαγή κατοικούνταν από μουσουλμάνους, πλέον κατοικούνταν από πρόσφυγες, και τα οφέλη αυτής της ρύθμισης για την ενίσχυση της προσφυγικής ταυτότητας είναι προφανή.¹⁰⁴ Ένας τρίτος παράγοντας ενίσχυσης της προσφυγικής ταυτότητας ήταν η ένταση μεταξύ των νεοφερμένων και των γηγενών Ελλήνων, κάτι που σημειώνεται σε αρκετές μελέτες.¹⁰⁵

Σύμφωνα με τον Μαυρογορδάτο:«Υπήρξε βαθύ και τοξικό το χάσμα μεταξύ προσφύγων και γηγενών. Η ελλαδική κοινωνία, η οριζόμενη από τα στενά σύνορα του νεοελληνικού κράτους και η ίδια κυριαρχούμενη από τον αρχικό του πυρήνα (την Παλαιά Ελλάδα), ήταν οπωσδήποτε ξένη για τους περισσότερους πρόσφυγες, παρά τους κοινούς δεσμούς θρησκείας, γλώσσας και εθνικής ταυτότητας».¹⁰⁶

Τέλος, η μνήμη και η ταυτότητα αποτελούν δύο έννοιες άρρηκτα συνδεδεμένες, ιδιαίτερα, στην περίπτωση των προσφύγων. Η συγκρότηση της συλλογικής μνήμης, η διαμόρφωση της ταυτότητας των προσφύγων και η προβολή της συνδέεται με τους

¹⁰³ Γαβρά, Ε. (2009). Προσφυγικές οικήσεις, μετασηματισμοί του χώρου στην Ελλάδα. στο: Ιωάννης Κολιόπουλος-Ιάκωβος Μιχαηλίδης, (επιμ.), Οι πρόσφυγες στη Μακεδονία, Από την τραγωδία στην εποποιία, εκδ.: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Αθήνα σ.215

¹⁰⁴ Shirinian, ό.π., σ.236

¹⁰⁵ Shirinian, ό.π.

¹⁰⁶ Μαυρογορδάτος, Γ. Θ. (2016). Μύθοι και αλήθειες για της πρόσφυγες του 1922.

<https://www.lifo.gr/culture/arxaiologia/mythoi-kai-alitheies-gia-toys-prosfyges-toy-1922>

πολιτιστικούς συλλόγους, όπου αυτή καλλιεργήθηκε.¹⁰⁷

Πολιτισμική - Διαγενεακή μνήμη

Κάθε πολιτισμός αποτελείται από ένα συνεκτικό πλαίσιο που λειτουργεί σε δύο διαστάσεις, κοινωνική και χρονική, σε συνδυασμό και σύνδεση. Συνδέει τους ανθρώπους μέσα από έναν κοινό χώρο εμπειριών, προσδοκιών και δράσης, παράγοντας έναν συμβολικό κόσμο με νόημα και καλλιεργώντας την αμοιβαία εμπιστοσύνη. Συνδέει επίσης το χθες και το σήμερα, συμπεριλαμβάνοντας εικόνες και ιστορίες από μια άλλη εποχή στο παρόν, διαμορφώνοντας και διατηρώντας κάποιες ξεχωριστές εμπειρίες και αναμνήσεις που διατηρούν την ελπίδα και εδραιώνουν τη μνήμη. Αυτά τα δύο συστατικά της συνεκτικής δομής, κανονιστικό και αφηγηματικό, αποτελούν τη βάση μιας σχέσης και ταυτότητας, με αποτέλεσμα την έννοια του «εμείς». Μια ζωτική αξία για κάθε συνεκτική δομή είναι η επανάληψη, η οποία διασφαλίζει ότι οι γραμμές δράσης δεν χάνονται, αλλά αναγνωρίζονται ως μοτίβα και μέρη μιας κοινής κουλτούρας.¹⁰⁸

Η «πολιτισμική μνήμη» σύμφωνα με τον Jan Assmann αναφέρεται σε παραδόσεις που μεταβιβάζονται προφορικά ή γραπτά στα μέλη μιας κοινωνίας. Στην ουσία, είναι το κληρονομημένο νόημα μιας κοινωνίας που συνθέτει ένα πλαίσιο μέσα στο οποίο γίνεται ο συγκερασμός ανάμεσα στη μιμητική μνήμη (μέσω της μίμησης), τη μνήμη των αντικειμένων (αντανακλώντας τον κόσμο στον οποίο ζει ο άνθρωπος) και την επικοινωνιακή μνήμη (μέσω της γλώσσας), καταλήγοντας πως: «Μόνο το ουσιαστικό παρελθόν είναι αντικείμενο μνήμης, μόνο το παρελθόν που είναι αντικείμενο ανάμνησης έχει νόημα».¹⁰⁹

Οι αντιλήψεις που κυκλοφορούν μέσα σε μια κοινωνική ομάδα συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με την πολιτισμική μνήμη. Προσθέτουμε μια δυναμική στο λειτουργικό πλαίσιο των εννοιών: «Δημιουργία παράδοσης», «αναφορά στο παρελθόν» και «πολιτική ταυτότητα ή φαντασία» χρησιμοποιώντας τον όρο πολιτισμική μνήμη.¹¹⁰

¹⁰⁷ Ιωαννίδης, Σ. (2014). Η συλλογική οργάνωση των προσφύγων στη δυτική Μακεδονία, μέσα από τα καταστατικά των σωματείων, από το 1923 έως σήμερα. Διπλωματική εργασία. σ.80-81

¹⁰⁸ Assmann, J. (2017). Η πολιτισμική μνήμη, μτφρ. – επιστ. επιμ. Διαμαντής Παναγιωτόπουλος, πρόλογος Άγγελος Χανιώτης. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο. σ. 7-8

¹⁰⁹ Assmann, ό.π., σ. 13-14

¹¹⁰ Assmann, ό.π., σ.12-19

Η έννοια της πολιτισμικής μνήμης υπερβαίνει την έννοια της παράδοσης, επειδή τα άτομα θυμούνται ότι πρόκειται για συναισθηματικό δεσμό, πολιτισμική δημιουργία και συνειδητή συσχέτιση με το παρελθόν.¹¹¹

Η «πολιτισμική μνήμη» ορίζεται ως μνήμη διαμεσολαβημένη από πολιτισμικούς κώδικες, μέσω των οποίων θεσμοθετείται και αποκτά μια πιο τυποποιημένη μορφή.¹¹² Έτσι, τελετές, μνημεία, γραπτά και εικόνες χρησιμοποιούνται για να δώσουν στην κοινωνική ομάδα μια σταθερή εικόνα του εαυτού, ενώνοντας τα μέλη της και διακρίνοντάς τα από τους άλλους, υποδεικνύοντας τη συνύφανση της συλλογικής μνήμης και ταυτότητας με την πολιτική νομιμοποίηση.¹¹³

Δημόσια Ιστορία

Η δημόσια ιστορία είναι ο κλάδος της ιστοριογραφίας που αναπτύσσεται πέρα από την επιστημονική έρευνα. Όταν χρειάζεται, προσπαθεί να ενημερώσει, να εκλαϊκεύσει, να καταγράψει τραυματικές μνήμες, να εξετάσει τη σχέση μνήμης και ταυτότητας, να αφυπνίσει τους ανθρώπους, να τους διασκεδάσει και να καλλιεργήσει ένα κοινό, που δεν έχει δει ποτέ την επιστημονική πλευρά της ιστορίας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, φαίνεται να είναι ένα κίνημα που αναδεικνύει εκείνες τις φωνές που συνήθως δεν έχουν στέγη στον συμβατικό ορισμό της ακαδημαϊκής ιστοριογραφίας.

Ωστόσο, επειδή οι ακαδημαϊκοί ιστορικοί συμμετέχουν στις διαδικασίες δημιουργίας ιστορικού νοήματος σε δημόσιους χώρους, η ακαδημαϊκή ιστοριογραφία αρθρώνει μια δυναμική και αντιφατική σύνδεση με τον χώρο της δημόσιας ιστορίας. Ταυτόχρονα, διαδικασίες όπως η ύπαρξη σπουδών μνήμης, η κοινωνιολογία, ο πολιτισμός, η πολιτισμική και λογοτεχνική θεωρία και η κοινωνική εστίαση της προφορικής ιστορίας συνδέονται με την επιστημονικοποίηση του θέματος της δημόσιας ιστορίας.¹¹⁴

¹¹¹ Assmann, ό.π., σ. 29-33

¹¹² Assmann, J. (2008) «Communicative and Cultural Memory», στο Cultural Memory Studies: An International and Interdisciplinary Handbook, επιμ. Astrid Erll, Ansgar Nünning (Berlin – New York: De Gruyter), σ. 110-117.

¹¹³ Κουλούρη, Χ. (2020) Φουστανέλες και γλαμούδες. Ιστορική μνήμη και εθνική ταυτότητα 1821-1930 Αθήνα: Αλεξάνδρεια. σ.21-22

¹¹⁴ Ανδρέου, Α., Κακουριώτης, Σ., Κόκκινος, Γ. κ.ά., (2015) (επιμ.),

Η επιστημονικοποίηση της δημόσιας ιστορίας δεν έχει να κάνει μονάχα με την παρουσία και τις διεργασίες των σπουδών μνήμης και τραύματος. Οι εξελίξεις, είναι αυτές που οδήγησαν την ακαδημαϊκή ιστοριογραφία να στραφεί ερευνητικά προς την μνήμη και το τραύμα καθώς και της αναπαράστασης του παρελθόντος. Κάποιες από τις εξελίξεις αυτές που ώθησαν σε αυτή τη στροφή είναι η προσοχή και η σημασία που δόθηκε στην οικογενειακή γενεαλογία, την πολιτιστική κληρονομιά, η άνθηση της πολιτιστικής βιομηχανίας αλλά και το γεγονός πως ιστορική κουλτούρα και σκέψη εκδημοκρατίζονται.¹¹⁵

Η δημόσια ιστορία σχετίζεται επίσης με τις πολιτισμικές σπουδές και την παρουσία της πολιτισμικής λογοτεχνικής θεωρίας και της κοινωνιολογίας της κουλτούρας των οποίων η παρουσία είναι ιδιαίτερα εμφανής. Ενώ, σημαντική είναι και η προφορική ιστορία και το κοινωνικό βεληγεκές που κατέχει. Βέβαια, η δημόσια ιστορία αποτελεί ένα πεδίο πολύπλευρο και σχετικά ακαθόριστο ακόμη, κάτι που γίνεται φανερό και από τους διάφορους και διαφορετικούς ορισμούς που υπάρχουν και το πεδίο αυτό.¹¹⁶

Κάποιοι από τους ορισμούς για τη δημόσια ιστορία βρίσκονται στο συλλογικό έργο των Ανδρέου Α., Κακουριώτη Σ., Κόκκινου Γ. κ.ά. «Η δημόσια ιστορία στην Ελλάδα. Χρήσεις και καταχρήσεις της ιστορίας» οι οποίοι παρατίθενται παρακάτω.

Το National Council of Public History ορίζει τη δημόσια ιστορία: «Ο όρος δημόσια ιστορία περιγράφει τους πολλούς και διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους ιστορία τίθεται σε λειτουργία στον κόσμο. Με αυτήν την έννοια, είναι ιστορία που εφαρμόζεται σε ζητήματα του πραγματικού κόσμου, η εφαρμοσμένη ιστορία. Ο όρος εφαρμοσμένη ιστορία χρησιμοποιήθηκε ως συνώνυμο ή εναλλακτικά με τον όρο δημόσια ιστορία για αρκετά χρόνια».

Το περιοδικό the Public Historian υποστηρίζει ότι: «Η δημόσια ιστορία περιλαμβάνει την ιστορική έρευνα, ανάλυση και παρουσίαση με κάποιον βαθμό ξεκάθαρης εφαρμογής στις ανάγκες της σύγχρονης ζωής. Πρόκειται δηλαδή για την

Η δημόσια ιστορία στην Ελλάδα. Χρήσεις και καταχρήσεις της ιστορίας, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, σ. 11-13

¹¹⁵ Ανδρέου, Α. κ.α. ό.π., σ. 11-13

¹¹⁶ Ανδρέου, Α. κ.α. ό.π., σ. 11-13

ιστορία που δεν γίνεται μόνο για ακαδημαϊκούς σκοπούς, αλλά που ανταποκρίνεται στις ανάγκες ατόμων του σήμερα, τοπικών κοινοτήτων και θεσμών».

Ο Robert Archibald εστιάζει το ρόλο του κοινού ως δημιουργού της δημόσιας ιστορίας: «Η δημόσια ιστορία ανήκει σε αυτούς των οποίων το παρελθόν περιγράφεται στην αφήγηση, καθώς αυτή η εξιστόρηση, η δική τους εκδοχή της ιστορίας, ανήκει στις μνήμες και διαμορφώνει τις ταυτότητες τους. Εάν η δημόσια εμπλοκή δεν είναι καθολική στην διαδικασία της δημόσιας ιστορίας, τα συμπεράσματα είναι χωρίς νόημα».

Οι Γερμανοί ιστορικοί Frank Bosch και Constantin Goschler τονίζουν ότι υπό τον όρο Public history: «εννοούμε πρωτίστως κάθε μορφή δημόσιας ιστορικής αφήγησης η οποία έρχεται στο φως έξω από επιστημονικές υποθέσεις, συναντήσεις και δημοσιεύσεις».

Από το Αυστραλιανό κέντρο αναφέρεται: «ως δημόσια ιστορία, η εξάσκηση της ιστορίας από ακαδημαϊκά εκπαιδευμένους ιστορικούς που εργάζονται για δημόσιες υπηρεσίες ή με ελεύθερη σχέση εργασίας εκτός των πανεπιστημίων».

Πέρα από τους παραπάνω ορισμούς εντοπίζεται και το γαλλικό παράδειγμα σύμφωνα με το οποίο: «Η δημόσια ιστορία δεν αναπτύσσεται τόσο ως ανάδειξη και προβολή φωνών που απουσίαζαν από την ακαδημαϊκή ιστορική αφήγηση, ούτε ως εκλαϊκευση και διάδοση της ιστορικής γνώσης, όσο συγκροτημένη προσπάθεια διαφύλαξης της ιστορικής έρευνας από ακραίες μορφές δημοσίων δράσεων και παρεμβάσεων»¹¹⁷.

Σύμφωνα με τον Εξερτζόγλου, η δημόσια ιστορία καλύπτει όλες τις ενέργειες και τα κίνητρα που αντλούν από το παρελθόν για να ανταποκριθούν στις σημερινές απαιτήσεις. Η δημόσια ιστορία ασχολείται ειδικά με το πώς οι θεσμοί και οι κοινωνικές ομάδες της σημερινής εποχής βλέπουν το παρελθόν. Η δημόσια ιστορία και η ακαδημαϊκή ιστορία δεν μπορούν σαφώς να διαχωριστούν μεταξύ τους. Οι ιστορικές αφηγήσεις της δημόσιας ιστορίας είναι σημαντικές επειδή είναι προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις των σύγχρονων πολιτισμικών και κοινωνικών ταυτοτήτων.¹¹⁸

¹¹⁷ Λεμονίδου, Έ. «Δημόσια ιστορία: Η διεθνής εμπειρία και το ελληνικό παράδειγμα», στο Ανδρέου, Α., Κακουριώτης, Σ., Κόκκινος, Γ. κ.ά., (2015) (επιμ.), Η δημόσια ιστορία στην Ελλάδα. Χρήσεις και καταχρήσεις της ιστορίας, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, σ. 89-90

¹¹⁸ Εξερτζόγλου, Χ. (2020) Η δημόσια ιστορία. Μια εισαγωγή. Αθήνα: Εκδόσεις εικοστού

Το παρελθόν εμφανίζεται ως αντικείμενο ευρηματικής δημιουργίας στο πλαίσιο πρακτικών δημόσιας ιστορίας, καθιστώντας το συμβατό με τις απαιτήσεις της μνήμης και της ταυτότητας σε διάφορα ιστορικά και πολιτισμικά πλαίσια. Η προβολή πολλών ιστορικών αφηγήσεων αποκαλύπτει προοπτικές διαφορετικές από αυτές των ακαδημαϊκών και επαγγελματιών ιστορικών. Ο εκδημοκρατισμός λαμβάνει χώρα και αυτές οι αναπαραστάσεις του παρελθόντος συνδέονται είτε με ζητήματα που σχετίζονται με την ταυτότητα είτε με ζητήματα δικαίωσης.

Το παρόν σχετίζεται με τη μνήμη, και η μνήμη με τη δημόσια ιστορία. Σε αυτό το πλαίσιο, η μνήμη χρησιμοποιείται για να περιγράψει όλες τις πτυχές και την άμεση αλληλεπίδραση με τις πολιτιστικές και κοινωνικές ταυτότητες. Με άλλα λόγια, αναφερόμαστε στη μνήμη που έχει δημιουργηθεί σκόπιμα από διάφορους δρώντες, υποκείμενα ή συλλογικότητες για να υποστηριχθούν οι πολιτικές ταυτότητας στο παρόν.¹¹⁹

Μέσα από αφηγήσεις, τελετουργίες και άλλες συμπεριφορές, η δημόσια μνήμη είναι στενά συνδεδεμένη με τη μνήμη και τις διάφορες εκδηλώσεις που παίρνει στο παρόν. Μιλάμε για συλλογική μνήμη, τη μνήμη που μοιράζονται άτομα μεγαλύτερων ομάδων. Σύμφωνα με τον Maurice Halbwachs, οι άνθρωποι που καλούνται να θυμηθούν πράγματα που δεν βίωσαν προσωπικά, επωφελούνται σε μεγάλο βαθμό από το να είναι μέρος μιας κοινωνικής ομάδας στο κοινωνικό πλαίσιο της ζωής. Με άλλα λόγια, αυτό που θυμούνται οι άνθρωποι σε μια ομάδα εξαρτάται από το παρόν.

Η συλλογική μνήμη δεν είναι μια αδρανής αναπαράσταση που καθορίζεται από το κοινωνικό πλαίσιο. Αντίθετα, είναι μια πολιτιστική δύναμη που, στις σύγχρονες κοινωνίες όπου οι ισχυροί τοπικοί δεσμοί συγγένειας έχουν αποδυναμωθεί, παρεμβαίνει σε αυτό το πλαίσιο από μόνη της, καθώς επηρεάζεται από τη μαζική επικοινωνία και την κουλτούρα.¹²⁰

Η δημόσια ιστορία συνδέεται με πολιτισμικές συμπεριφορές και περιλαμβάνει μνημονικές τεχνικές που δομούν συλλογικές ταυτότητες, ενώ δέχονται αντικρουόμενες ερμηνείες για το πώς χρησιμοποιείται το παρελθόν. Σήμερα, αναφέρεται σε

πρώτου. σ. 17-23

¹¹⁹ Εξερτζόγλου, ό.π., σ.17-23

¹²⁰ Εξερτζόγλου, Χ. (2020) Η δημόσια ιστορία. Μια εισαγωγή. Αθήνα: Εκδόσεις του εικοστού πρώτου. σ.36-40

πολιτιστικές πρακτικές που περιλαμβάνουν πολυάριθμους εξειδικευμένους οργανισμούς στον χώρο της πολιτισμικής βιομηχανίας, που χρησιμοποιούν το παρελθόν ως πηγή ιδεών και δημιουργίας. Ως αποτέλεσμα, η δημόσια ιστορία περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα ιστορικών τεχνικών αναπαράστασης, από την ιστορική μυθοπλασία έως τη λογοτεχνία, την αυτοβιογραφία, τη γραφική βιογραφία σε κόμικς, τον υλικό πολιτισμό και χώρο, το θέατρο, τις εικαστικές τέχνες και μουσεία, τα εκθέματα, τα μνημεία και τον οπτικό πολιτισμό. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι τα άτομα και οι συλλογικότητες σε αυτό το πλαίσιο διαπραγματεύονται έννοιες και πρακτικές, που είναι κοινές στο πεδίο της δημόσιας ιστορίας και δεν είναι απλώς αποδέκτες πληροφοριών.¹²¹

Αν και αυτό συχνά αμφισβητείται, οι πολιτισμικές πρακτικές που συνδέονται με τη δημόσια ιστορία φαίνεται να στερούνται ακαδημαϊκής βάσης. Οι πολιτισμικές πρακτικές είναι συνυφασμένες με πολλούς τύπους συλλογικότητας, συμπεριλαμβανομένων κοινοτήτων, ενώσεων, ιστορικών κοινωνιών, μουσείων και απλών ανθρώπων, εκτός από επίσημους φορείς όπως υπουργεία και κυβερνητικές υπηρεσίες. Αυτό το εύρος σχετίζεται με την ποικιλία που διακρίνει τη δημόσια ιστορία καθώς και με τα είδη των αναπαραστάσεων και των απαιτήσεων με τα οποία συνδέεται, γεγονός που επαρκεί για τον εντοπισμό των διαφορών που παρατηρούνται. Η δημόσια ιστορία είναι ποικίλη τόσο στις δραστηριότητες που τη συγκροτούν όσο και στους τρόπους με τους οποίους χρησιμοποιούνται, οπότε δεν μπορούμε να παραβλέψουμε την κινητοποίηση πολλών φορέων και υποκειμένων που διεκδικούν μέσω αυτής ιστορικά αιτήματα του παρελθόντος και συγκροτούν την ταυτότητά τους.¹²²

Όσον αφορά την παρούσα εργασία, η πρακτική που υιοθετήθηκε, στηρίχθηκε στο ότι η δημόσια ιστορία δεν μπορεί να συγγραφεί ανεξάρτητα από την έννοια της μνήμης, όπως αυτή υπάρχει σε υποκείμενα και συλλογικότητες, που δεν είναι μάλιστα παθητικοί αποδέκτες παραδόσεων, αλλά και δρώντα υποκείμενα. Αναπαριστούν όπως αυτοί προσλαμβάνουν, και πάντα σε συνδυασμό με τα σχετικά με αυτούς πολιτισμικά ή όποια άλλα συμφραζόμενα, το παρελθόν. Αυτό δε σημαίνει ότι το αλλοιώνουν, αλλά προβάλλουν τις δικές τους εκδοχές. Οι συλλογικότητες αυτές καθώς και τα πρόσωπα που τις απαρτίζουν, μέσω της δημόσιας ιστορίας αποκτούν τη δική τους φωνή,

¹²¹ Εξερτζόγλου, ό.π., σ. 36-40

¹²² Εξερτζόγλου, ό.π., σ. 36-40

δημιουργούν την ιστορία που συνδέεται με αυτούς, την ιστορία που αφορά αυτούς και την ταυτότητα τους, η οποία σχετίζεται φυσικά, όπως επισημάνθηκε ήδη, με τα ευρύτερα συμφραζόμενα. Για να αποδείξουν λοιπόν τη δική τους ιστορία, παραθέτουν τεκμήρια και διεκδικούν με αυτόν τον τρόπο τα αιτήματά τους στο σύγχρονο κόσμο.

Τέλος, γράφοντας δημόσια ιστορία *''εκμεταλλευόμαστε''* διάφορες ερευνητικές δυνατότητες, όπως χρησιμοποίηση κειμένων, εικόνων, ήχου, σκίτσων, εκθεμάτων, μνημείων ή άλλα σημεία αναφοράς που υπάρχουν σε φορείς όπως οι πολιτιστικοί σύλλογοι.

Έρευνα

Α΄ μέρος

Προσφυγικοί Πολιτιστικοί Σύλλογοι

Πτολεμαΐδας. Η Ιστορία τους.

Ο νομός Κοζάνης συγκριτικά με άλλους νομούς της Δυτικής Μακεδονίας έχει τους περισσότερους σε αριθμό συλλόγους (393) διαφόρων ειδών, (πολιτιστικοί, κοινωνικοί, επαγγελματικοί, περιβαλλοντικοί). Οι πολιτιστικοί σύλλογοι είναι αυτοί που υπερτερούν σε αριθμό (176), με ποσοστό 58% του συνόλου στη Δυτική Μακεδονία.¹²³ Μέσα σε αυτούς, πολλοί αποτελούν προσφυγικούς συλλόγους με επωνυμίες που υποδηλώνουν την εθνοτική προέλευση των μελών τους. Οι πρόσφυγες δεν αντιμετωπίζονται πλέον ως μια συμπαγής ομάδα αλλά χωρίζονται ανάλογα με τον τόπο καταγωγής.¹²⁴ Σύμφωνα με τον Ιωαννίδη η επωνυμίες στοχεύουν στην κατάδειξη της διαφορετικότητας και την διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας και της ιστορικής μνήμης των προσφύγων μέσα από τις ενέργειες των συλλόγων.¹²⁵

Η ίδρυση των σωματείων- συλλόγων στα πρώτα χρόνια της εγκατάστασης των προσφύγων δεν είχε στόχο να αναδείξει τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, αλλά τη συμβολή στην αποκατάσταση των προσφύγων μέσω φιλανθρωπικών δράσεων.¹²⁶ Αργότερα όταν τα αρχικά προβλήματα και οι δυσκολίες αμβλύθηκαν οι σκοποί και το ενδιαφέρον των συλλόγων στράφηκε στα ζητήματα πολιτισμού, παράδοσης και ενίσχυσης της εθνοτοπικής ταυτότητας. Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά τη δεκαετία του 1980 επιπλέον λόγοι που ιδρύονται σωματεία αφορούν ωφελιμιστικές βλέψεις. Τότε, οι σύλλογοι απέβλεπαν στην υλική βοήθεια είτε από την τοπική αυτοδιοίκηση είτε από την κεντρική εξουσία.¹²⁷

¹²³ Ιωαννίδης, Σ. (2014). Η συλλογική οργάνωση των προσφύγων στη δυτική Μακεδονία, μέσα από τα καταστατικά των σωματείων, από το 1923 έως σήμερα. Διπλωματική εργασία. σ.87

¹²⁴ Βλασίδης, ό.π. σ. 154

¹²⁵ Ιωαννίδης, Σ. (2014). Η συλλογική οργάνωση των προσφύγων στη δυτική Μακεδονία, μέσα από τα καταστατικά των σωματείων, από το 1923 έως σήμερα. Διπλωματική εργασία. σ.117-119

¹²⁶ Ιωαννίδης, ό.π., σ.88

¹²⁷ Ιωαννίδης, ό.π., σ.90

Στην πόλη της Πτολεμαΐδας δραστηριοποιούνται τρεις προσφυγικοί σύλλογοι. Η Θρακική εστία με έτος ίδρυσης το 1989, ο Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας «Η Μικρά Ασία» με έτος ίδρυσης το 1981 και ο Ποντιακός Σύλλογος Πτολεμαΐδας (2002), που προήλθε από την ένωση των συλλόγων «Εύξεινος Λέσχη» με έτος ίδρυσης το 1971 και της «Ένωσης Ποντίων Εορδαίας» με έτος ίδρυσης το 1977-1978.

Οι Μικρασιάτες ιδρύουν το σύλλογό τους με μεράκι ώστε να δημιουργήσουν έναν χώρο συνάντησης, αναπόλησης και συζήτησης. Αν και 60 χρόνια μετά (1981), ο σύλλογός τους δημιουργήθηκε με στόχο την διασφάλιση στο παρόν και στο μέλλον της πολιτιστικής τους κληρονομιάς. Οι Θρακιώτες ιδρύουν το σύλλογό τους αρκετά αργότερα από την εγκατάσταση τους και σύμφωνα με τον Απατσίδη, αυτό πιθανώς οφείλεται στην έλλειψη ενός προσώπου ικανού να αναλάβει την ευθύνη συγκροτήσεως του.¹²⁸

Στους επιφανείς Ποντίους της περιοχής, Ανανία Νικολαΐδη και Παντελή Μελανοφρύδη, αλλά και του περιοδικού Ποντιακή Εστία που εξέδιδε η Εύξεινος Λέσχη Θεσσαλονίκης οφείλει την δημιουργία της η Εύξεινος Λέσχη της Πτολεμαΐδας το 1952. Στην επιρροή Ποντίων που έφτασαν στην Πτολεμαΐδα ως βιομηχανικοί εργάτες αποδίδεται η επανεκκίνηση της Ευξείνου Λέσχης Πτολεμαΐδας το 1971. Ο δεύτερος σύλλογος ποντίων, η Ένωση Ποντίων ιδρύεται το 1977. Θα μπορούσε να θεωρηθεί ως διάσπαση από τα μέλη του πρώτου συλλόγου. Η ίδρυση του σημερινού Ποντιακού Συλλόγου το 2002 είναι καθαρά μια απόφαση συνένωσης και ενιαίας έκφρασης του Ποντιακού κόσμου της Πτολεμαΐδας. Αξίζει να σημειωθεί πως η αδράνεια και ανυπαρξία ποντιακού συλλόγου έως το 1971 οφείλεται στην αστικοποίηση του πληθυσμού.¹²⁹

Η καθυστέρηση στην ίδρυση των συλλόγων είναι εμφανής, λαμβάνοντας υπόψη το χρόνο άφιξής τους. Ανασταλτικός παράγοντας φαίνεται να είναι η δεινή οικονομική εν γένει κατάσταση και οι πολεμικές συγκρούσεις που έλαβαν χώρα στις επόμενες της έλευσης των προσφύγων δεκαετίες.¹³⁰ Η άνοδος του βιοτικού επιπέδου από τα μέσα της δεκαετίας του 70 και μετά, οδήγησε τον πληθυσμό σε πολιτιστικές, κοινωνικές και αθλητικές δραστηριότητες.¹³¹

¹²⁸ Απατσίδης, ό.π., σ. 63

¹²⁹ Στο ίδιο σ. 63-65

¹³⁰ Ιωαννίδης, ό.π., σ. 109

¹³¹ Ιωαννίδης, ό.π., σ. 110

Η πρώτη σε Ελλαδικό επίπεδο, δημόσια εκδήλωση για τη γενοκτονία των Ελλήνων λέγεται πως έγινε στις 21 Σεπτεμβρίου 1986 στην κεντρική πλατεία της Πτολεμαΐδας, Με πρωτοβουλία της Εύξεινου Λέσχης Πτολεμαΐδας. Τις πρώτες πρωτοπόρες δημόσιες δηλώσεις για τη γενοκτονία διεκδικεί το κείμενο «Πόντος: 64 Χρόνια Προσφυγιάς Αλλοτρίωσης και Σιωπής», το οποίο μοιράζεται στη συγκεκριμένη εκδήλωση και είναι ουσιαστικά το πρώτο αίτημα για αναγνώριση της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου που γίνεται δημόσια. Τα γεγονότα αυτά αμφισβητούνται ευθέως από τον Ιστορικό Βλάση Αγτζίδη, ο οποίος υποστηρίζει ότι η πρώτη ομάδα που διεκδίκησε την αναγνώριση της γενοκτονίας ήταν ο Παμποντιακός Σύλλογος «Η Αργώ» στην Καλλιθέα. Η σύγκρουση επεκτάθηκε και στα δικαστήρια.

132

A) Θρακική Εστία

Ο πολιτιστικός-προσφυγικός σύλλογος των Θρακιωτών ονομάζεται «Θρακική εστία Εορδαίας» και εδρεύει στην Πτολεμαΐδα. Το έτος ίδρυσης του συλλόγου είναι το 1989. Τα μέλη του συλλόγου έλκουν την καταγωγή τους από την Ανατολική Θράκη και την Κωνσταντινούπολη εξ ου και η απεικόνιση της Αγίας Σοφίας ως έμβλημα στη σφραγίδα του συλλόγου. Η Θρακική εστία είναι ένας από τους μεγαλύτερους Θρακικούς συλλόγους Πανελλαδικά, με 1250 μέλη. Στη Δυτική Μακεδονία είναι ο μοναδικός αμιγώς Θρακικός σύλλογος. Ο ενεργός εθελοντισμός και οι δράσεις του συλλόγου είναι πλούσιες και στοχεύουν στη διατήρηση και τη διάδοση των εθίμων και των λαϊκών παραδόσεων της Ανατολικής Θράκης. Επιπλέον, η κοινωνική δράση του συλλόγου είναι έντονη και συμβάλλει και στην κοινωνική ζωή του τόπου.

Στις 10/9/1989 συνήλθε η πρώτη συνεδρίαση του συλλόγου για τη συγκρότηση προσωρινής διοίκησης. Το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο ήταν το εξής¹³³:

¹³² Απατσιδής, ό.π., σ. 65

¹³³ Βιβλίο πρακτικών. Θρακική Εστία. Πρακτικό 1^ο 10-9-1989

Πρόεδρος	Αθηνόδωρος Τανίδης
Α΄ Αντιπρόεδρος	Κλεάνθης Δεληδημήτρης
Β΄ Αντιπρόεδρος	Κων/νος Μυλωνάς
Γενικός Γραμματέας	Φιλοποίμην Βίττης
Ειδικός Γραμματέας	Χρήστος Τασσάκης
Ταμίας	Γεώργιος Χατζόπουλος
Μέλος	Σοφία Τέλλιου- Δεληδημήτρη
Μέλος	Γεώργιος Στραύκος
Μέλος	Κομνηνός Χ΄΄ σάββας
Μέλος	Αλέξανδρος Κυριάκος
Μέλος	Σοφία Τανίδου

Ο χώρος στέγασης της Θρακικής Εστίας βρίσκεται σε ένα μικρό πάρκο στη συμβολή των οδών Παυλίδη Αδαμοπούλου και Αδύσσης. Ο σύλλογος πρότεινε την ονομασία αυτού του πάρκου σε «Πάρκο Σαράντη Αρχιγένη» προς τιμήν του ονόματος του ευεργέτη που τιμάται από τον σύλλογο. Η πρόταση αυτή σκοπό είχε να αποτελέσει πηγή μνήμης και συνδετικό κρίκο με τις πατρογονικές και γενέθλιες πατρίδες, δεδομένου ότι στη γύρω περιοχή κατοικούν πολλοί θρακιώτες. Κατατέθηκε αίτημα στο δήμο για την λήψη απόφασης και ακολούθως εφόσον έγινε αυτή αποδεκτή, τοποθετήθηκαν ανάλογα ενδεικτικά καθώς και προτομή του εθνικού ευεργέτη.¹³⁴

Τα πρώτα πρακτικά του συλλόγου αφορούσαν την οργάνωσή του. Συζητήθηκαν τα περί εσόδων-εξόδων, οι εγγραφές μελών και τα απαραίτητα υλικά για τον χώρο του συλλόγου. Προγραμματίστηκαν τα εγκαίνιά του και η επίσημη έναρξη λειτουργίας των γραφείων του. Επίσης, από τις πρώτες ενέργειες ήταν και η έκδοση ημερολογίου της

¹³⁴ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πράξη 32/16-11-2005, Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πράξη 2 /4-1-2006

Εστίας για το 1990. Ακόμη, αναζητήθηκαν πρόσωπα ικανά να αναλάβουν τις θέσεις: α) του εφόρου βιβλιοθήκης β) του εφόρου χορευτικού συγκροτήματος γ) του εφόρου μουσικού συγκροτήματος κ.λ.π. και γίνονται οι απαραίτητες επαφές. Παρατηρήθηκε πως η εγγραφές των μελών πηγαίνουν καλά και έτσι υπήρξε μέριμνα ώστε να χορηγούνται αιτήσεις με τη δυνατότητα να πραγματοποιούνται οι εγγραφές γρηγορότερα. Επιπλέον, ορίστηκε χρονοδιάγραμμα για τις συγκεντρώσεις του Δ.Σ. κάθε 15 ημέρες για συζήτηση των θεμάτων που προκύπτουν.¹³⁵

Τα τμήματα του συλλόγου τελικά στελεχώθηκαν με τα εξής πρόσωπα:

Έφορος βιβλιοθήκης	Φαλιαρίδης Ιωάννης, Κυριάκου Αλέκος (συμμετέχων)
Έφορος λαογραφικής έκθεσης	Τέλλιου Σοφία
Μουσικοχορευτικό συγκρότημα	Στραύκος Γεώργιος
Τμήμα Δημοσίων σχέσεων	Τανίδης Αθηνόδωρος

Όσον αφορά το μουσικοχορευτικό συγκρότημα υπήρχε το πρόβλημα του χώρου. Προτάθηκε από τον κ. Πολυζάκη Λιβέριο το 2^ο δημοτικό σχολείο.

Ο οικονομικός απολογισμός γίνεται στο τέλος κάθε έτους με αναλυτική παρουσίαση της οικονομικής κατάστασης σε πρακτικό του συλλόγου. Η οργάνωση κάθε δράσης είναι απαραίτητη προϋπόθεση καθώς και ο αναλυτικός οικονομικός απολογισμός. Για παράδειγμα στον ετήσιο χορό του συλλόγου το 1990 τα οικονομικά στοιχεία που κατατέθηκαν σύμφωνα με το πρακτικό ήταν¹³⁶:

Έσοδα	978.000 δρχ.
Έξοδα	521.640 δρχ.

¹³⁵ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πρακτικό 2^ο 6-10-1989

¹³⁶ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πρακτικό 9^ο 7-3 -1990

Καθαρό υπόλοιπο λογαριασμού.	465.360 δρχ.
------------------------------	--------------

Τα μέλη του συλλόγου όρισαν ως ημέρα γνωριμίας και παρουσίασης των σκοπών του συλλόγου την 3^η Δεκεμβρίου του 1989. Η συνάντηση συμπίπτει τη γιορτή της Αγίας Βαρβάρας κι έτσι στα πλαίσια της σερβιρίστηκε η παραδοσιακή «βαρβάρα» και μίλησε ο πρόεδρος. Οι αρχεραισίες ορίστηκαν στις 10/12/89 στο εργατικό κέντρο Πτολεμαΐδας¹³⁷. Κάθε χρόνο στη γιορτή της Αγίας Βαρβάρας ο σύλλογος οργανώνει εκδήλωση.¹³⁸

Ο σύλλογος ετοιμάστηκε για την εκλογή του επίσημου Δ.Σ., οι διαδικασίες συζητήθηκαν λεπτομερώς με πλήρη διαφάνεια της προηγούμενης διοίκησης κυρίως σε ό,τι είχε να κάνει με τα οικονομικά του συλλόγου.¹³⁹ Ακολούθως έγινε συνέλευση για να κατανεμηθούν οι αρμοδιότητες. Τέθηκαν οι υποψηφιότητες και το νέο Δ.Σ. διαμορφώθηκε ως εξής¹⁴⁰:

Πρόεδρος	Τανίδης Αθηνόδωρος
Α΄ Αντιπρόεδρος	Κυριάκου Αλέξανδρος
Β΄ Αντιπρόεδρος	Μυλωνάς Κωνσταντίνος
Γενικός Γραμματέας	Βίττης Φιλοποιμήν
Οργαν. Γραμματέας	Τασάκης Χρήστος
Ταμίας	Βούρας Αθανάσιος
Μέλος	Στόγιας Νικόλαος
Μέλος	Τέλιου Σοφία
Μέλος	Τσισμαλίδου-Χατζοπούλου Γεωργία
Μέλος	Βλαστού-Μιχαηλίδου

¹³⁷ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πρακτικό 3^ο 20-11-1989

¹³⁸ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πρακτικό 18^ο 29-10-1990

¹³⁹ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πρακτικό 4^ο 8-12-1989

¹⁴⁰ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πρακτικό 5^ο 21-12-1989

	Ρούλα
Μέλος	Χατζησταυριανίδης Πεζόστρατος

Τον ίδιο μήνα συνήλθε έκτακτο Δ.Σ. για διάφορες ανακοινώσεις και επισημάνσεις καθώς και καταστατικές διατάξεις (άρθρα 13-22, 30) προς συζήτηση.¹⁴¹ Το Διοικητικό Συμβούλιο τα επόμενα χρόνια αλλάζει κάθε δύο έτη.

Στην ονομασία του συλλόγου προστέθηκε κατά την τροποποίηση του αρχικού καταστατικού το 2004, το όνομα «Αρχιγένης». Το πρόσωπο του Αρχιγένη κοσμεί το λάβαρο του συλλόγου και τιμάται καθώς αποτέλεσε μια από τις εξέχουσες μορφές του Ελληνισμού της Κωνσταντινούπολης.¹⁴² Ο τίτλος του συλλόγου καθώς και το λάβαρο και η σφραγίδα είχαν αρχικά την ονομασία Θρακική Εστία. Μετά από πρόταση της Τανίδου Σοφίας συζητήθηκε να προστεθεί στο όνομα του συλλόγου το όνομα Αρχιγένης.¹⁴³

Η Θρακική εστία δεν έμεινε μόνο στην προσπάθεια των μελών της αλλά αναζήτησε αρωγή και από τον δήμο. Κατατέθηκε αίτηση στο Δημοτικό συμβούλιο η οποία ανέφερε τους στόχους και τις δραστηριότητες της εστίας ώστε να ενισχυθεί αργότερα από τον δήμο.¹⁴⁴

¹⁴¹ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πρακτικό 6° 30-12-1989

¹⁴² Γεννήθηκε στους Επιβάτες της Ανατολικής Θράκης, όπου ίδρυσε την Αρχιγένεια Σχολή το 1857. Εκεί, δημιούργησε το Αρχιγένειο Παρθεναγωγείο, ένα πρότυπο σχολείο θηλέων, το οποίο περιλαμβάνει νηπιαγωγείο, αστικό σχολείο και Διδασκαλείο. Εκτός από την απορρόφηση του μεγαλύτερου πλούτου του, η Σχολή Αρχιγένη πρόσφερε επίσης γενναιόδωρα στην Ακαδημία Αθηνών, στη Σχολή των Ιωαννίνων και στα αμέτρητα σχολεία που ίδρυσε σε διάφορα στερημένα από την εκπαίδευση χωριά, στην Ανατολική Θράκη και την Ελλάδα. Επιπλέον, ο Αρχιγένης ήταν ο πρώτος πρόεδρος του Φιλοπαιδειακού Συλλόγου Κωνσταντινουπόλεως και στη θέση του πρωτοστάτησε στη συγκέντρωση πόρων για την ίδρυση σχολείων που κρίθηκαν αναγκαία. (Από το αρχείο της Θρακικής Εστίας Εορδαίας)

¹⁴³ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πρακτικό 9° 7-3-1990

¹⁴⁴ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πρακτικό 9° 7-3-1990

Το 1991 αποφασίζεται να εγγραφεί ο σύλλογος και να εκπροσωπηθεί στην υπό ίδρυση Πανελλήνια Ομοσπονδία Θρακικών Σωματείων (Π.Ο.Θ.Σ) με έδρα τη Θεσσαλονίκη.¹⁴⁵

Στο σύλλογο λειτουργούν τμήματα παραδοσιακών χορών, χορωδίας, τμήμα συλλογής και συντήρησης κειμηλίων, τμήμα αιμοδοσίας αλλά και επιτροπή κοινωνικής αρωγής για το σύνολο των πολιτών. Είχε δημιουργηθεί μάλιστα τμήμα εκμάθησης πολιτικής λύρας.¹⁴⁶ Το μουσικό τμήμα της Θρακικής εστίας που αποτελούνταν από θρακιώτες μουσικούς, κάνει για πρώτη φορά την εμφάνισή του στις εκδηλώσεις για το έθιμο του «Κλήδονα» το 1991.¹⁴⁷

Οι εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο είναι πολλές με πιο ιδιαίτερες τις τετραήμερες εκδηλώσεις του «Κλήδονα», το διήμερο των «Θρακικών Επιλήνιων» και τη γιορτή της «Βαρβάρας». Στις 21 Ιουνίου 1991 συνεκλήθη έκτακτο συμβούλιο για τη διοργάνωση από την Θρακική Εστία της εκδήλωσης του «Κλήδονα» στις 24 του ίδιου μήνα. Ο εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο 3^ο Δημοτικό Σχολείο. Ζητήθηκε μάλιστα αρωγή από τον δήμαρχο σχετικά με την εκδήλωση. Συστάθηκε επιτροπή για την καλύτερη οργάνωση της εκδήλωσης.¹⁴⁸ Η Θρακική Εστία καθιέρωσε την εκδήλωση γυναικών της. Στα πλαίσια αυτής, γίνονται διαλέξεις και ενημερώσεις σχετικά με τη Θράκη. Η πρώτη εκδήλωση πραγματοποιήθηκε το 1992.¹⁴⁹

Μέσα στις δράσεις του συλλόγου είναι και οι επισκέψεις σε διάφορα μέρη όπως τις χαμένες πατρίδες οπότε και δημιουργήθηκε επιτροπή οργάνωσης αυτής της εκδρομής.¹⁵⁰ Οι εκδηλώσεις του Κλήδονα 2019 είχαν επετειακό χαρακτήρα καθώς συμπληρώνονταν 30 χρόνια από τη δημιουργία του συλλόγου (1989-2019)¹⁵¹

Τα Θρακικά «Επιλήνια» που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο προσφέρουν θέαμα με το πάτημα του τρύγου, χορό και διασκέδαση.¹⁵² Επίσης ο σύλλογος

¹⁴⁵ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πρακτικό 28^ο 6-6-1991

¹⁴⁶ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Απόφαση Πράξη 26/3-10-2006

¹⁴⁷ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πρακτικό 29^ο 12-6-1991

¹⁴⁸ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πρακτικό 12^ο 21-6-1990

¹⁴⁹ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Απόφαση με αριθμό 21/5-5-93

¹⁵⁰ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πρακτικό 9^ο 7-3-1990

¹⁵¹ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Απόφαση Πράξη 129/22-3-2019

¹⁵² Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Απόφαση Πράξη 54/12-08-2014, πράξη 139/3-9-2019

συμμετέχει κάθε χρόνο σε εκδηλώσεις για τα ελευθέρια της Πτολεμαΐδας. Το 2019 συμμετείχε στην 11^η συνάντηση χορωδιών σε συνεργασία με τον σύλλογο τροβαδούρων Πτολεμαΐδας. Μετά την εκδήλωση αυτή ακολούθησε γλέντι στην αίθουσα Τερψιχόρη.¹⁵³

Η παρουσία του συλλόγου σε εκδηλώσεις σε άλλες περιοχές είναι έντονη, σχεδόν κάθε χρόνο το χορευτικό του συλλόγου πραγματοποιούσε εμφανίσεις στις εκδηλώσεις «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΘΡΑΚΗΣ» στους Ν. Επιβάτες. Ακόμη συμμετείχε σε Θρακιώτικα ανταμώματα ανά την Ελλάδα όπως αυτό στον Αλμυρό Βόλου.¹⁵⁴ Επίσης συμμετείχε σε συνέδρια για τη Θράκη όπως αυτό των Φερρών (15-18/6/1994). Επιπλέον τον ίδιο χρόνο φιλοξενήθηκαν παιδιά από τη Βοσνία ύστερα από πρόταση του αντιδημάρχου Παν. Πλακεντά στον σύλλογο. Σημαντική ήταν επίσης η συμμετοχή στις εθνικές πολιτιστικές εκδηλώσεις της Ομοσπονδίας Δυτικομακεδονικών Σωματείων Θεσσαλονίκης στην Πτολεμαΐδα αλλά και στην εκδήλωση στις 19/5/1994 για την ημέρα της γενοκτονίας των Ποντίων με χαιρετισμό του προέδρου και κατάθεση στεφάνου.¹⁵⁵

Οι ενέργειες του συλλόγου έχουν και κοινωνική σημασία. Συμμετείχε σε ραδιοφωνικό μαραθώνιο για τους καρκινοπαθείς. Συμμετοχή είχε επίσης στο γνωμοδοτικό συνέδριο προέδρων της Π.Ο.Θ.Σ που έλαβε χώρα στη Βέροια.¹⁵⁶ Επίσης ο σύλλογος παρευρέθηκε σε αποστολή στο Δήμο Σηλυβρίας (Κωνσταντινούπολης) με έξοδα της Νομαρχίας.¹⁵⁷

Τον Ιούνιο του 2011 ο σύλλογος Θρακιωτών διοργάνωσε το τέταρτο Πανελλήνιο Αντάμωμα Θρακικών συλλόγων με διήμερες εκδηλώσεις 25-26 Ιουνίου του 2011. Στα πλαίσια αυτού, φιλοξενήθηκαν στην πόλη 2000 χορευτές από 84 συλλόγους μέλη της Π.Ο.Θ.Σ αλλά και άλλοι Θρακιώτικοι σύλλογοι. Κορύφωση αποτελεί η παράσταση που δόθηκε στο δημοτικό στάδιο Πτολεμαΐδας από τον Χρόνη Αηδονίδη και τον Διονύση Σαββόπουλο. Μάλιστα, η συνένευσή αυτή των Θρακιωτών αποτελεί τη μεγαλύτερη συνένευση που συντελέστηκε από το 1922. Το αντάμωμα

¹⁵³ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Απόφαση Πράξη 142/11-10-2019

¹⁵⁴ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Απόφαση με αριθμό 18/5-5-99, Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πράξη 6/ 3-5-2006

¹⁵⁵ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Απόφαση με αριθμό 7/11-5-94

¹⁵⁶ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πράξη 14/3-11-2004

¹⁵⁷ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Πράξη 8 /7-6-2006

αυτό του 2011 αναγνωρίστηκε, από όλα τα μέλη της Π.Ο.Θ.Σ (Πανελλήνια Ομοσπονδία Θρακικών Σωματείων), ως το πιο φιλόξενο και ορθότερα, οργανωμένο, από τα 11 σε σύνολο που είχαν διοργανωθεί. Έτσι, η Θρακική εστία ανέλαβε την διοργάνωση του Πανελληνίου Γνωμοδοτικού Συμβουλίου τον Νοέμβριο του 2019. Το αντάμωμα εκτός από το ότι φιλοξένησε πλήθος κόσμου είχε και άλλα δρώμενα όπως φωτογραφική έκθεση με θέμα «Πόλη, νοσταλγία μου», εκθέσεις γνωστών Ελλήνων ζωγράφων, παλαιών φωτογραφιών της Πτολεμαΐδας, έκθεση παραδοσιακών στολών από τη Θράκη, τον Πόντο, τη Μ. Ασία και άλλων περιοχών της Ελλάδας.¹⁵⁸ Τιμώμενα πρόσωπα στο αντάμωμα ήταν ο Χρόνης Αηδονίδης και ο Διονύσης Σαββόπουλος οι οποίοι και παρευρέθηκαν.¹⁵⁹ Ο σύλλογος έκανε προσπάθειες να βρει φορείς να στηρίξουν την οργάνωση του ανταμώματος. Συνδιοργανωτής ήταν η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.¹⁶⁰

Επίσης ο σύλλογος πραγματοποίησε μνημόσυνο για τους σφαγιασθέντες Θρακιώτες το 1914 και έπειτα ακολούθησε δεξίωση στα γραφεία του συλλόγου με καλεσμένους και κεράσματα.¹⁶¹ Τέλος, πιο πρόσφατα, τον Οκτώβρη του 2022 ο σύλλογος διοργάνωσε μαζί με την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας διήμερες εκδηλώσεις «100 χρόνια μνήμης και τιμής για τους πρόσφυγες του 1922» και «100 χρόνια εικόνες και εκκλησιαστικά κειμήλια στον Ιερό Ναό Αγίων Στεφάνου και Οσίας Παρασκευής της Επιβατινής».¹⁶²

Το καταστατικό του συλλόγου.

Κατά την ίδρυση της το 1989 η Θρακική εστία Εορδαίας έθεσε ως σκοπούς, πέραν των πολιτιστικών, « την προσφορά υπηρεσιών στα κοινά, προς διαβάθμιση των υποβαθμισμένων περιοχών... βελτίωση του ποιοτικού επιπέδου ζωής των κατοίκων της». Η κοινωνική δράση του συλλόγου διαφαίνεται ακριβώς από αυτά τα λόγια στο καταστατικό ιδρύσεως. Επιπλέον σκοποί αφορούν: α) τη γνωριμία και την κοινωνική

¹⁵⁸ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Απόφαση Πράξη 21/10-3-2011

¹⁵⁹ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Απόφαση Πράξη 23/18-4-2011

¹⁶⁰ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Απόφαση Πράξη 29/2-8-2011

¹⁶¹ Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Απόφαση Πράξη 22/2-4-2011

¹⁶² Βιβλίο πρακτικών. Θ.Ε Απόφαση Πράξη 193/26-9-2022

επαφή των εκ Θράκης προερχομένων με σκοπό τη σύσφιξη του δεσμού τους β) την καλλιέργεια και συνέχιση της θρακικής ιδέας, της παράδοσης, του εκπολιτιστικού πνεύματος βάσει των ιστορικών και λαογραφικών κειμένων και την τόνωση της αγάπης προς κάθε τι, που αφορά την αλύτρωτη Θράκη γ) την εθνική αξιοποίηση του πνευματικού θησαυρού της Θράκης και την διάδοσή του κατάλληλα δ) την αρωγή και τη συμπαράσταση προς τα μέλη του Συλλόγου, που χρειάζονται βοήθεια και προς τις οικογένειές τους. Τα μέσα περάτωσης των σκοπών αυτών είναι: Οι δράσεις του συλλόγου όπως η οργάνωση διαλέξεων, εορτών, χοροεσπερίδων, εκδρομών με θέματα θρακικά κ.λ.π., η σύσταση επιμορφωτικού κέντρου, η ίδρυση βιβλιοθήκης, η έρευνα, συγκέντρωση και μελέτη των ιστορικών απογραφικών στοιχείων, η έκδοση Περιοδικού Συγγράμματος πάνω σε θρακικά θέματα, η οργάνωση εκθέσεων βιβλίων, έργων ζωγραφικής, γλυπτικής κ.λπ. θρακών καλλιτεχνών, η συνεργασία με άλλα θρακικά σωματεία και η περιοδική έξοδος των μελών του Δ.Σ. προς αυτά, για την τόνωση του θρακικού πνεύματος, η βράβευση κάθε έτος των διακρινόμενων τέκνων μελών για τη φιλομάθεια και το ήθος τους και κάθε άλλη νόμιμη ενέργεια για την εκπλήρωση των σκοπών του Σωματείου.¹⁶³

Μέσα στο καταστατικό ιδρύσεως ορίζονται όσα αφορούν την οργάνωση και λειτουργία του σωματείου μέσα από 37 άρθρα. Το καταστατικό υπογράφουν 205 μέλη τον Ιούλιο του 1989 και τον Σεπτέμβρη αναγνωρίζεται επίσημα ως σωματείο από το Πρωτοδικείο Κοζάνης με δημοσίευση της περίληψης του καταστατικού στην εφημερίδα «ΘΑΡΡΟΣ». Το 2004 τροποποιείται το πρώτο καταστατικό του συλλόγου. Οι αλλαγές αφορούν τον εκσυγχρονισμό του καταστατικού. Προστίθεται το όνομα Αρχιγένης στην επωνυμία του συλλόγου, ορίζονται τα ποσά εγγραφής και ετήσιας συνδρομής σε ευρώ, αλλαγές σχετικές με θέσεις και ρόλους (βοηθός ταμίας, γραμματέας, υπεύθυνος στολών, υπεύθυνος δημοσίων σχέσεων, χορωδίας κ.α.), που αφορούν τη λειτουργία του συλλόγου προστέθηκαν στα άρθρα του καταστατικού. Το αρχικό καταστατικό αποτελούνταν από 37 άρθρα και είχε ψηφισθεί και εγκριθεί στις 6/7/1989. Η τροποποίηση του έγινε δυνάμει του άρθρου 30 του αρχικού καταστατικού με απόφαση της γενικής συνελεύσεως στις 5/12/2004.¹⁶⁴

¹⁶³ Καταστατικό ιδρύσεως και λειτουργίας Θρακικής Εστίας Εορδαίας.

¹⁶⁴ Καταστατικό ιδρύσεως και λειτουργίας Θρακικής Εστίας Εορδαίας. Τροποποίηση 2004.

Β) Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας «Η Μικρά Ασία»

Ο Μικρασιατικός Σύλλογος ιδρύθηκε το 1981 με έδρα την Πτολεμαΐδα, από πρόσφυγες πρώτης και δεύτερης γενιάς με τα μέλη του να είναι πάνω από 1500. Μέλη του συλλόγου είναι άνθρωποι προερχόμενοι από σχεδόν όλες της περιοχές της Μικράς Ασίας (Βιθυνία, Μυσία, Αιολίδα, Ιωνία, Καππαδοκία). Σκοπός του συλλόγου είναι η συνέχιση της πολιτιστικής κληρονομιάς των Μικρασιατών. Η ικανοποίηση των ανθρώπων αυτών να έχουν το δικό τους σύλλογο ως μια δεύτερη οικογένεια όπου αποθέτουν την ιστορία τους, τις αναμνήσεις, τα τραγούδια τους και έτσι δημιουργούν και θρέφουν την ιδέα των Αλησμόνητων Πατρίδων.¹⁶⁵

Το πιο σημαντικό είναι η μέριμνα του συλλόγου για παρακαταθήκη που φρόντισε να υπάρχει, από τις προφορικές μαρτυρίες των προσφύγων πρώτης γενιάς, τις οποίες φυλά στο αρχείο του. Σύμφωνα και με το καταστατικό ιδρύσεως του συλλόγου σκοποί είναι: α) Η ανάπτυξη και σύσφιξη των δεσμών και σχέσεων των καταγόμενων από τη Μικρά Ασία κατοίκων της Πτολεμαΐδας. β) η κοινωνική και πνευματική συνεργασία, καθώς και η εξύψωση του μορφωτικού και πολιτιστικού επιπέδου γ) η αρωγή και συμπαράσταση στους έχοντες ανάγκη και τις οικογένειες τους δ) η έρευνα, περισυλλογή, συγκέντρωση και διαφύλαξη των λαογραφικών, γλωσσολογικών, ιστορικών και πολιτιστικών στοιχείων του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας, καθώς και η συλλογή, διατήρηση και διάδοση των ηθών και εθίμων των Μικρασιατών ε) η συγγραφή της ιστορίας του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας και η οργανική ένταξή της στη διδακτική ύλη όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης στ) η συστηματική μελέτη της διαλέκτου του Μικρασιατικού Ελληνισμού, της παραδοσιακής μορφής της λαϊκής μουσικής, του θεάτρου και των χορών του ζ) η συλλογή και διαφύλαξη των παραδοσιακών εργαλείων, σκευών, κειμηλίων, ενδυμάτων κλπ. και η κατασκευή πανομοιότυπων αντιγράφων, όσων δε σώθηκαν η) η ανιστόρηση μνημείων της Μικράς Ασίας, θρησκευτικών προσκνημάτων κλπ. θ) η ενίσχυση και ανάπτυξη των δεσμών και της συνεργασίας μεταξύ των προσφυγικών οργανώσεων σ' όλο τον κόσμο. ¹⁶⁶

¹⁶⁵ Η Μικρά Ασία. Ιχνηλατώντας το Σύλλογο. Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας. σ.10

¹⁶⁶ Άρθρο 2 του καταστατικού του συλλόγου Μικρασιατών Πτολεμαΐδας

Το πρώτο πρακτικό του συλλόγου γράφεται το 1981. Σε αυτό η νεοεκλεγείσα διοικούσα επιτροπή συνεδρίασε στο καφενείο η Προύσσα με πλήρη απαρτία.

Το διοικητικό συμβούλιο διαρθρώνεται ως εξής¹⁶⁷:

Πρόεδρος	Καρατάτης Ιωακείμ
Αντιπρόεδρος	Καλαϊτζόπουλος Ελευθέριος
Γενικός Γραμματέας	Καδόγλου Θεοδόσιος έπειτα Παπαδημητρίου Θεοδόσιος ¹⁶⁸ .
Ταμίας	Καλαϊτζόπουλος Πάτροκλος
Έφορος	Καλαϊτζόπουλος Κων/νος
Μέλος	Κουτρούδης Δημοσθένης
Μέλος	Καλαϊτζόπουλος Σοφοκλής

Η στέγη του συλλόγου όταν ιδρύθηκε βρισκόταν σε ένα μικρό ισόγειο στην οδό Μικράς Ασίας. Με την ισχυρή θέληση των προσφύγων για ιδιόκτητη στέγη του συλλόγου τους ,ξεκινά να δημιουργείται το 1996 το νέο κτίριο, Ιωνικού ρυθμού στην οδό Γράμμου όπου βρίσκεται σήμερα. Το 1996 επί δημαρχίας Τόττη Πέτρου θεμελιώνεται το κτίριο από τον ίδιο και τον τότε πρόεδρο του συλλόγου Στράτο Λυμνιό. Το 1998 αναφέρεται πως προχωρά το θέμα του κτηρίου στη Νομαρχία και πως ο σύλλογος έλαβε το ποσό του 1.000.000 δρχ. από τον δήμο το οποίο είχε τάξει ο εκλιπών δήμαρχος Π. Τόττης.¹⁶⁹ Ο Τόττης χρηματοδότησε σε μεγάλο βαθμό την ανέγερση, παράλληλα με τους Μικρασιάτες του συλλόγου. Το κτίριο ολοκληρώνεται το 1999 και με την αρωγή του νομάρχη Πασχάλη Μητλιάγκα, του βουλευτή Λάζαρου Λωτίδη και του Ηλία Βλαχόπουλου. Ο ζήλος όμως και η εθελοντική εργασία των μελών του συλλόγου συνέβαλαν σημαντικά στην ολοκλήρωση των εργασιών. Το 2000 γίνεται δωρεά του ποσού των 8.000.000 δρχ. από τη νομαρχία Κοζάνης για την αποπεράτωση του κτιρίου.

¹⁶⁷ Βιβλίο Πρακτικών. Σύλλογος Μικρασιατών Πρακτικό 1° / 4-6-1981

¹⁶⁸ Β.Π.Σ.Μ Πρακτικό 2° / 22-10-1981

¹⁶⁹ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 186° / 24-10-1998

Η διαμόρφωση του εξωτερικού χώρου συζητείται το 2000 και τα μέλη προτείνουν να συμπεριληφθούν δύο αγάλματα, αυτό του Φίλιππα Καβουνίδη, πλοιοκτήτη που διέθεσε τα πλοία του για τη μεταφορά των προσφύγων και του μητροπολίτη Χρυσοστόμου Σμύρνης.¹⁷⁰

Η Μετεγκατάσταση πραγματοποιείται το 2001. Η νομαρχία στήριξε τον σύλλογο με οικονομική ενίσχυση για την αγορά υλικών ώστε να επιπλωθεί το εσωτερικό του κτιρίου.¹⁷¹ Το 2004 ο σύλλογος αποστέλλει και επίσημα αίτηση προς τον Δήμο Πτολεμαΐδας για την παραχώρηση οικοπέδου καθώς επίσης και αίτημα για την υλοποίηση της δέσμευσης του Δημάρχου για την κατασκευή μνημείου στο πάρκο Μικρασιατικού Ελληνισμού (είσοδος του πνευματικού κέντρου).¹⁷²

Από το 2001 και έπειτα πλέον στα πρακτικά του συλλόγου αναγράφεται ο τόπος, η διεύθυνση του συλλόγου, η επωνυμία και τα παρόντα μέλη: *Πτολεμαΐδα, οδός Γράμμου, αριθμ. 36 με την επωνυμία «Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας- Η Μικρά Ασία»*¹⁷³ Όπως κάθε χρόνο διοργανώνονται εορταστικές εκδηλώσεις με τη συμμετοχή των χορευτικών τμημάτων, δημιουργία ημερολογίων, και κοπή πίτας.

Το οικόπεδο τελικά παραχωρείται επίσημα το 2004. Τα επίσημα εγκαίνια πραγματοποιούνται στα «Ιώνεια» το 2006 παρόντος του Σεβασμιότατου Μητροπολίτη Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας κ.κ. Θεόκλητου. Δυστυχώς το 2007 ξεσπά πυρκαγιά και καταστρέφεται ένα μέρος του κτιρίου όπως αυτό της βιβλιοθήκης, της αποθήκης και των γραφείων μαζί με τα κειμήλια που φυλάσσονταν σε αυτούς τους χώρους. Το κτίριο αποκαθίσταται με την αρωγή του Νομάρχη κ. Δακή και της ΔΕΗ και έτσι το 2008 εγκαινιάζεται και πάλι.¹⁷⁴

Τον άλγειο χώρο του κτιρίου κοσμούν τα δύο αγάλματα. Του Αγ. Χρυσοστόμου Σμύρνης, δωρεά του Ι.Ν. Αγ. Νεομαρτύρων και του Φίλιππου Καβουνίδη, εφοπλιστή της Μικρασιατικής καταστροφής ο οποίος έσωσε πολλούς πρόσφυγες.¹⁷⁵

Το πρώτο διάστημα λειτουργίας του συλλόγου, χαρακτηρίστηκε από ενέργειες

¹⁷⁰ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 262^ο / 10-10-2000

¹⁷¹ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 349^ο / 21-5-2002

¹⁷² Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 417^ο / 30-12-2004

¹⁷³ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 331^ο / 4-1-2002

¹⁷⁴ Η Μικρά Ασία. *Ιχνηλατώντας το Σύλλογο*. Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας, σ.11-14

¹⁷⁵ Στο ίδιο

που σκοπό είχαν την αναψυχή, όπως εκδρομές, χορούς, συναυλίες και δημιουργία τμημάτων. Πέντε μήνες μετά την ίδρυσή του ο σύλλογος συνεκλήθη για να γνωριστούν τα μέλη, να εκδοθούν ημερολόγια του συλλόγου για το έτος 1982, να καθοριστούν οι εισφορές των μελών και να προγραμματιστούν οι εορταστικές εκδηλώσεις.¹⁷⁶ Ο σύλλογος διοργάνωσε πρωτοχρονιάτικο χορό στις 9/1/1982 με εισιτήριο προωθώντας την εκδήλωση του αυτή.¹⁷⁷ Πολύ σύντομα αποφασίστηκε και η ίδρυση δανειστικής βιβλιοθήκης¹⁷⁸ η οποία και ξεκινά τη λειτουργία της συνεχίζοντάς τη μέχρι σήμερα. Επίσης αποφασίστηκε η συγκρότηση ποδοσφαιρικής ομάδας.¹⁷⁹

Ο σύλλογος όμως δεν έμεινε μόνο στη διασκέδαση, προσέφερε χρηματικό ποσό (5.000 δρχ.) για την ανέγερση του Ναού των Νεομαρτύρων.¹⁸⁰ Οι ενέργειες του συλλόγου που ακολουθούν αφορούν την τέλεση μνημόσυνου για τη γιορτή του Αγίου Ιωάννη ,πολιούχου της πόλης, από τον τότε Μητροπολίτη Αυγουστίνο παράλληλα με την χορήγηση χρηματικού ποσού για την νεοαναγειρόμενη εκκλησία.¹⁸¹ Ακόμη αποφασίστηκε η διοργάνωση Λαϊκής συναυλίας με τη Δόμνα Σαμίου με συνολική δαπάνη 300.000 δρχ.

Ο σύλλογος μάλιστα παρέστη και σε εκδηλώσεις άλλων συλλόγων όπως της Ευξείνου Λέσχης όπου κατέθεσε στεφάνι και εκπροσωπήθηκε επίσημα από μέλη που αποφασίστηκαν.¹⁸²

Η διοργάνωση πρωτοχρονιάτικου χορού έχει καθιερωθεί από τον σύλλογο και πραγματοποιείται κάθε χρόνο. Το 1988 πραγματοποιήθηκε και λαχειοφόρος αγορά με δώρα αξίας 57.000 δρχ. Επίσης αποφασίστηκε να βρίσκεται στο χορό επιπλέον ορχήστρα (50.000 δρχ.) και να συμμετέχει το χορευτικό συγκρότημα του συλλόγου παρουσιάζοντας χορούς.¹⁸³

Η δραστηριότητα του συλλόγου είναι πολύπλευρη. Διαθέτει δικά του τμήματα, όπως χορευτικά, με το πρώτο να δημιουργείται το 1988, διαθέτει επίσης τμήμα

¹⁷⁶ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 3° / 28-11-1981

¹⁷⁷ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 5° / 18-12-1981

¹⁷⁸ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 8° / 4-2-1982

¹⁷⁹ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 12° / 17-6-1982

¹⁸⁰ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 14° / 9-9-1982

¹⁸¹ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 20° / 27-8-1983

¹⁸² Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 32 / 18-9-1986

¹⁸³ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 56° / 15-12-1988

παραστάσεων που εμφανίστηκε στη σειρά «Ματωμένα χρώματα». Τα χορευτικά τμήματα συμμετέχουν σε πανελλήνια ανταμώματα αλλά και σε εκδηλώσεις στο εξωτερικό, όπως αυτή του Μονπελιέ της Γαλλίας του συλλόγου Ελληνογαλλικής φιλίας το 2009.¹⁸⁴

Στο σύλλογο επίσης δραστηριοποιείται χορωδία¹⁸⁵, θεατρική ομάδα, τμήμα εικαστικών, διδασκαλία παραδοσιακών μουσικών οργάνων, τμήμα καλλιτεχνίας και αναπαλαίωσης αντικειμένων, δανειστική βιβλιοθήκη από το 1982 καθώς και τράπεζα αίματος.¹⁸⁶ Επίσης ο σύλλογος είχε ραδιοφωνική εκπομπή από το 1995 έως το 2017.

Ο σύλλογος συνεχίζει την ενεργή πορεία του οργανώνοντας εκδηλώσεις πολιτιστικού περιεχομένου ανοιχτές στο κοινό. Το θεατρικό τμήμα του συλλόγου συμμετέχει και δίνει παραστάσεις και εκτός πόλης.¹⁸⁷ Μάλιστα η θεατρική ομάδα οργανώνει παραστάσεις στο Πνευματικό κέντρο του Δήμου και προωθείται μέσω αυτών καθώς έχει έσοδα. (εισιτήριο , πώληση Cd με τη μουσική της παράστασης.)¹⁸⁸ Η μεγάλη θεατρική ομάδα ανασυστάθηκε το 2005 με την πρόσθεση σε αυτή νέων συνεργατών.¹⁸⁹

Επιπλέον, ένας από τους σκοπούς του συλλόγου ήταν και είναι η συνεργασία με άλλους συλλόγους: *η ενίσχυση και ανάπτυξη των δεσμών και της συνεργασίας μεταξύ των προσφυγικών οργανώσεων σ' όλο τον κόσμο.*¹⁹⁰ Έτσι, αφού ο σύλλογος εγγράφηκε στην Ομοσπονδία Πολιτιστικών Συλλόγων Ν. Κοζάνης, πραγματοποίησε επαφές και επισκέφθηκε το σύλλογο Μικρασιατών Βέροιας, με σκοπό να συλλέξει στοιχεία για την αναπαράσταση του Μικρασιατικού γάμου. Η συνεργασία λοιπόν με άλλους συλλόγους είναι εμφανής, όπως και η προσπάθεια διατήρησης της μνήμης.¹⁹¹

Στις 12 Μαΐου 2002 διοργανώθηκε η εκδήλωση «Κι εμείς Ρωμιοί είμαστε».¹⁹²

¹⁸⁴ Η Μικρά Ασία. *Ιχνηλατώντας το Σύλλογο*. Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας. σ.15

¹⁸⁵ Μάλιστα το 2014 δημιουργείται τμήμα νεανικής χορωδίας από τα παιδιά του νεανικού χορευτικού. Β.Π. Πρακτικό 719 ° / 5-2-2014

¹⁸⁶ Β.Π. Πρακτικό 491° / 31-1-2006 Προσφορά από τον σύλλογο τριών φιαλών αίματος από την τράπεζα του συλλόγου στην Καραγιαννάκη Ελένη.

¹⁸⁷ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 432° / 20-4-2004

¹⁸⁸ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 91° / 15-4-1998

¹⁸⁹ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 417° / 30-12-2004

¹⁹⁰ Άρθρο 2 του καταστατικού του συλλόγου Μικρασιατών Πτολεμαΐδας

¹⁹¹ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 142° / 2-9-1996

¹⁹² Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 344° / 16-4-2002

Οι δράσεις συνεχίζονται με τη διοργάνωση χορών και εκδηλώσεων που αποφέρουν έσοδα στον σύλλογο. Σημαντική είναι επίσης και η συμμετοχή με δαπάνη του συλλόγου στις εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν στην Αυστραλία. Επίσης ο σύλλογος μεριμνά για τα παιδιά καλώντας κοινωνιολόγο- ψυχολόγο για την ενημέρωση και συζήτηση σχετικά με την διάπλαση του χαρακτήρα των παιδιών, αγοράζει βιβλία που μοιράζονται ως δώρα στα παιδιά, ιδρύει τμήματα ζωγραφικής.¹⁹³ Πέρα από τις εκδηλώσεις ο σύλλογος συμμετέχει και σε δωρεές όπως τον τηλεμαραθώνιο αγάπης που πραγματοποιήθηκε το 2004 από το τοπικό κανάλι WEST. Δέχεται δωρεές από πρόσωπα και στέλνει ευχαριστήρια.¹⁹⁴

Κάθε χρόνο πραγματοποιούνται εκδρομές, εκδηλώσεις, όπως το μνημόσυνο της 14^{ης} Σεπτεμβρίου ημέρας μνήμης της καταστροφής καθώς και γλέντια. Στις εκδηλώσεις παρουσιάζονται παραδοσιακά εδέσματα από τις κυρίες του συλλόγου.

Στις δραστηριότητες του συλλόγου εμπίπτει και η έκδοση βιβλίων, όλων υπό την επιμέλεια και τη συγγραφή της κ. Φωτεινής Μπογιατζή-Πέκου. Τα οποία είναι τα εξής: «*Σεργιάνι στις Μικρασιατικές γεύσεις. Λαογραφία & Παράδοση*», το οποίο εκδόθηκε το 2010, «*Ηθη, Έθιμα, Παραδόσεις στη Μικρά Ασία*», το 2019, «*Από τη Γη της Μικρασίας στη Γη της Εορδαίας*» το 2022. Επίσης ο σύλλογος εκδίδει το τεύχος με τίτλο: «*Η Μικρά Ασία, Ιχνηλατώντας το Σύλλογο*», υπό την επιμέλεια της της ίδιας, το οποίο αναφέρεται στις πολιτιστικές δράσεις και την ιστορία του, από το οποίο και έχουν αντληθεί οι περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτόν στο παρόν πόνημα. Το 2004 εκδόθηκε για πρώτη φορά η εφημερίδα του συλλόγου με τίτλο: «*Μικρά Ασία*» που κυκλοφόρησε έως το 2012. Από τότε έχει δημιουργηθεί και η ιστοσελίδα του συλλόγου www.mikraasia.gr όπου αναρτώνται άρθρα και νέα του συλλόγου.¹⁹⁵ Ο σύλλογος συζητά για τη δημιουργία ηλεκτρονικής εφημερίδας το 2014.¹⁹⁶

Σημαντικό είναι πως έχει δημιουργηθεί από το σύλλογο γενεαλογικό δέντρο της κάθε προσφυγικής οικογένειας της περιοχής. Ένας από τους βασικούς σκοπούς του συλλόγου ήταν: «*Η έρευνα, περισυλλογή, συγκέντρωση και διαφύλαξη των λαογραφικών, γλωσσολογικών, ιστορικών και πολιτιστικών στοιχείων του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας, καθώς και η συλλογή, διατήρηση και διάδοση των ηθών και εθίμων*

¹⁹³ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 377° / 3-12-2002

¹⁹⁴ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 417° / 30-12-2004

¹⁹⁵ Η Μικρά Ασία. *Ιχνηλατώντας το Σύλλογο*. Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας. σ.17-21

¹⁹⁶ Β.Π. Πρακτικό 719° / 5-2-2014

των Μικρασιατών». ¹⁹⁷ Έτσι προσκαλεί τους πρόσφυγες πρώτης γενιάς για την συλλογή λαογραφικών στοιχείων και πληροφοριών για την ανάδειξη του προσφυγικού ελληνισμού της Μικράς Ασίας παράλληλα με την αναγνώρισή τους ως αριστίνδην μέλη του Συλλόγου. ¹⁹⁸

Σκοπός του συλλόγου είναι και η δημιουργία μουσείου που θα στεγάζεται σε χώρο αυτόνομο, ο οποίος υπάρχει στο κτιριακό του συγκρότημα. Το μουσείο θα είναι Ιστορικό- Λαογραφικό με πλούσιο υλικό. Αναμένεται η χρηματοδότησή του ώστε να ολοκληρωθεί. ¹⁹⁹

Ο κορυφαίος θεσμός του συλλόγου είναι τα «Ιώνεια» που διοργανώθηκαν πρώτη φορά το 1992. Πλήθος κόσμου και προσωπικοτήτων του πνεύματος, της εκκλησίας και της τέχνης έχουν παρευρεθεί όλα αυτά τα χρόνια. Κατά την εκδήλωση αυτή συνήθως εκτίθενται έργα ζωγράφων, αγιογράφων, κειμήλια, βιβλία και αντίγραφα έργων του Φώτη Κόντογλου. Τα χορευτικά τμήματα του συλλόγου συμμετέχουν ενώ κάθε χρόνο καλούνται σύλλογοι από διάφορα μέρη της Ελλάδας. ²⁰⁰ Επίσης η αυλαία των εκδηλώσεων πέφτει με συναυλίες καταξιωμένων καλλιτεχνών. Αυτό όμως που ορίζει σωστότερα τα «Ιώνεια» είναι οι θεατρικές παραστάσεις και τα δρώμενα που παραπέμπουν στην καθημερινή ζωή των Μικρασιατών και την εγκατάστασή τους εδώ συνδέοντας το τότε με το τώρα. ²⁰¹ Με την πάροδο των χρόνων συμμετέχει στην οργάνωση των Ιωνείων και η Περιφέρεια Κοζάνης. ²⁰²

Από το 1992 και κάθε χρόνο τα «Ιώνεια» πραγματοποιούνται με μεγάλη συμμετοχή και δράσεις όπως και την πρώτη φορά. Μία εικόνα των εκδηλώσεων δίνεται μέσα από τα πρακτικά, τέσσερα χρόνια μετά την καθιέρωση των εκδηλώσεων. Τον Σεπτέμβρη (2/9/1996) το Δ.Σ. συνεδρίασε για την αποτίμηση και την ανασκόπηση των εκδηλώσεων, τις συμμετοχές, τα έσοδα και έξοδα. Πέρα από τη μεγάλη συμμετοχή του κόσμου εκτός από τα χορευτικά τμήματα του συλλόγου παρευρέθηκαν α) το χορευτικό

¹⁹⁷ Άρθρο 2 του καταστατικού του συλλόγου Μικρασιατών Πτολεμαΐδας

¹⁹⁸ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 479° / 8-11-2005

¹⁹⁹ Η Μικρά Ασία. *Ιχνηλατώντας το Σύλλογο*. Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας. σ.19,22

²⁰⁰ Β.Π. Πρακτικό 756 ° / 21-7-2015 Στα Ιώνεια του 2015 παραβρίσκονται χορευτικά από το Βόλο και την Αθήνα.

²⁰¹ Η Μικρά Ασία. *Ιχνηλατώντας το Σύλλογο*. Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας. σ.23-24

²⁰² Β.Π. Πρακτικό 784° / 7-9-2016 Αποδοχή από την Π.Ε. Κοζάνης ποσού 1200 ευρώ και συνδιοργάνωση του θεσμού των Ιωνείων.

του ΚΑΠΗ του Δήμου Μενεμένης, παρουσία και του δημάρχου της β) ο σύλλογος Ν. Ευκαρπίας γ) το συγκρότημα «Ρωμιοσύνη» από τη Θεσσαλονίκη δ) το κλείσιμο των εκδηλώσεων ανέλαβε το συγκρότημα παραδοσιακής μουσικής «Ιδιόμελο» και τέλος συμμετείχε η ορχήστρα «κονάκι». Επιπλέον στον χώρο των εκδηλώσεων στήθηκε έκθεση φωτογραφίας με τίτλο «Οι δικοί μας άνθρωποι» και πραγματοποιήθηκε παρουσίαση βιβλίου με ιστορικό και λαογραφικό περιεχόμενο. Ο παρακάτω πίνακας αποτυπώνει την μεγάλη συμμετοχή του κόσμου στις εκδηλώσεις αλλά και τη μεγάλη προσπάθεια και προσφορά του συλλόγου.²⁰³

<i>ΕΣΟΔΑ</i>	<i>ΕΞΟΔΑ</i>
Δωρεές: 1.044.000 δρχ.	
Σουβλάκια: 1.639.000 δρχ.	Σουβλάκια: 475.000
Κασσέτες: 52.000	Αναγκαστικά: 260.000
Σύνολο: 2.735.000	Κασσέτες: 66.000

Ακόμη, ο σύλλογος έχει οργανώσει εκθέσεις ζωγραφικής, αγιογραφίας,²⁰⁴ ημερίδες, συμπόσια και παρουσιάσεις βιβλίων για την Μικρά Ασία καθώς και βιωματικές ομιλίες που αναδεικνύουν την ιστορία των Μικρασιατών και την πολιτισμική τους ταυτότητα.²⁰⁵ Οι σκοποί του αρχικού καταστατικού ιδρύσεως του συλλόγου το 1981 φαίνεται να πραγματώνονται μέσα από την πληθώρα δράσεων του. Το καταστατικό τροποποιήθηκε το 2002 με μικρές αλλαγές στα 35 του άρθρα.

²⁰³ Β.Π. Σ.Μ Πρακτικό 142° / 2-9-1996

²⁰⁴ Β.Π. Πρακτικό 776° / 20-4-2016 Η έκθεση πραγματοποιήθηκε 5-6-7/5/2016.

²⁰⁵ Η Μικρά Ασία. *Ιχνηλατώντας το Σύλλογο*. Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας. σ.29-31

Γ) Ποντιακός Σύλλογος Πτολεμαΐδας

Ο Ποντιακός Σύλλογος Πτολεμαΐδας ιδρύθηκε το 2002 και είναι αποτέλεσμα της ένωσης των δύο ξεχωριστών ποντιακών σωματείων που υπήρχαν στην πόλη, της Ευξείνου Λέσχης Πτολεμαΐδος (1971) και της Ένωσης Ποντίων Εορδαίας (1977). Ο τρίτος σύλλογος που λειτουργούσε στην πόλη είναι η Πανελλήνια Ένωση Σουρμενιτών η οποία δε διαλύθηκε με την ένωση των δύο παραπάνω συλλόγων, καθώς είναι Πανελλήνια, τα μέλη της όμως μπόρεσαν να εγγραφούν στον νέο ενιαίο σύλλογο.

Οι δύο παλαιότεροι σύλλογοι δρούσαν ξεχωριστά για αρκετά χρόνια με έντονη δραστηριότητα όχι μόνο σε τοπικό αλλά και πανελλαδικό επίπεδο, όμως η ανάγκη για μια ενιαία και κοινή εμφάνιση του Ποντιακού κόσμου οδήγησαν στην ένωση τους. Σκοποί του συλλόγου, αποτυπωμένοι στο τροποποιημένο καταστατικό του, είναι η διαφύλαξη, προβολή και διάδοση των ηθών και εθίμων του Ποντιακού Ελληνισμού.

Επιπλέον, η μορφωτική, πνευματική, πολιτιστική και ηθική ανάπτυξη των μελών και η προώθηση ανάλογων εκδηλώσεων. Η διατήρηση και διάδοση, στις γενιές που ακολουθούν, της γλώσσας, των ηθών και εθίμων του Πόντου. Περαιτέρω στόχο αποτελεί η προώθηση της αναγνώρισης της Ποντιακής γενοκτονίας από την διεθνή κοινότητα και διεθνείς οργανισμούς καθώς και τη διδασκαλία της Ιστορίας του Ελληνισμού του Πόντου και της Ανατολής, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.²⁰⁶ Σε αυτή την προσπάθεια μάλιστα συμβάλλουν ενεργά και ιστορικοί όπως ο Κωνσταντίνος Φωτιάδης, ομότιμος καθηγητής ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. Ακόμη, ο σύλλογος σκοπεύει στην παροχή υποτροφιών σε άπορους αριστούχους, την οικονομική ενίσχυση των απόρων γηραιών ποντίων και την αποκατάσταση και ένταξη στην Ελληνική κοινωνία των Ποντίων Προσφύγων αδελφών από τις πρώην Σοβιετικές Δημοκρατίες και τον Πόντο.

Η Ένωση Ποντίων Εορδαίας με έδρα στην Καυκάσου 13 παρουσίασε σημαντική δραστηριότητα. Χρειάστηκαν πέντε χρόνια σκληρής δουλείας για να γίνει αποδεκτός και να εκπροσωπήσει επάξια την πόλη ως πολιτιστικός φορέας²⁰⁷.

Τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της η Ένωση Ποντίων ξεκινώντας δειλά,

²⁰⁶ Άρθρο 2, καταστατικού Συλλόγου Ποντίων Πτολεμαΐδας.

²⁰⁷ Επιστολή προς οικονομική ενίσχυση. Ένωση Ποντίων Εορδαίας. 6/6/1994

συγκέντρωσε λαογραφικό υλικό το οποίο κατέγραψε σε μαγνητοταινίες και μετέδωσε σειρά εκπομπών από τον ραδιοφωνικό σταθμό Φλώρινας. Το έργο του συλλόγου δεν αφορούσε μόνο την ποντιακή παράδοση (εκμάθηση χορών, λύρας, διάδοση ηθών και εθίμων) αλλά έχει και κοινωνική δράση σε συνεργασία με άλλους πολιτιστικούς συλλόγους της περιοχής. Συνέβαλε μαζί με άλλους συλλόγους στη δημιουργία πάρκου αναψυχής έξω από την πόλη, πραγματοποιούσε εκδηλώσεις και δρώμενα στην πόλη.²⁰⁸

Διενεργούσε δύο ραδιοφωνικές εκπομπές στον Ραδιοφωνικό σταθμό Φλώρινας.²⁰⁹ Συμμετείχε στις εορταστικές εκδηλώσεις για την απελευθέρωση της Πτολεμαΐδας. Σημαντικό να αναφερθεί είναι, πως δέχθηκε οικονομική ενίσχυση ύψους 150.000 δρχ. από το τότε Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών αλλά και από το Υπουργείο Προεδρίας της τότε Κυβέρνησης για να συνεχίσει τη δράση του.²¹⁰ Η Ένωση είχε μάλιστα και φιλανθρωπική δράση, παραδείγματος χάριν είχε προσφέρει χρηματική βοήθεια στην Αιθιοπία το 1985.²¹¹ Άλλες δράσεις του συλλόγου αφορούσαν διαγωνισμούς έκθεσης μαθητών, δένδροφύτευση, εκδρομές.²¹²

Από τα σημαντικότερα επιτεύγματα της είναι η δημιουργία Θεατρικής σκηνης, η έκδοση εφημερίδας, η δανειστική βιβλιοθήκη με 800 τόμους βιβλίων για την Ιστορία του Ελληνισμού της Μ. Ασίας, οι παρεμβάσεις στο Υπουργείο Παιδείας για το πέρασμα της τρις χιλιόχρονης Ποντιακής Ιστορίας στα σχολικά βιβλία, ο αγώνας για την αναγνώριση της γενοκτονίας 350.000 Ελλήνων του Πόντου, οι παρεμβάσεις για τον Ελληνισμό της πρώην Σοβιετικής Ένωσης καθώς και την αδελφοποίηση Πτολεμαΐδας- Τραπεζούντας.²¹³ Για αρκετά χρόνια ο σύλλογος επιζητούσε και κατέβαλε προσπάθεια για την ανέγερση ιδιόκτητου κτιρίου αναζητώντας αρωγούς για την υλοποίησή του. Ο δήμος Πτολεμαΐδας παραχώρησε στο Σύλλογο οικόπεδο δέκα στρεμμάτων για την ανέγερση κτιριακού συγκροτήματος.

Υπεύθυνη για τις θεατρικές παραστάσεις του συλλόγου τέθηκε η κ. Λαζαρίδου Γεωργία, για το τμήμα εκμάθησης λύρας ο Κοσμίδης Λαμπριανός, χοροδιδάσκαλος ο Κοϊμτσίδης Θωμάς, ο Σπυριδωνίδης Γεώργιος τέθηκε υπεύθυνος για όλες τις γενικές

²⁰⁸ Επιστολή προς απόκτηση ιδιόκτητης στέγης για το σύλλογο. Ένωση Ποντίων Εορδαίας.

²⁰⁹ Βιβλίο πρακτικών. Ένωση Ποντίων Εορδαίας. Πρακτικό 4/ 20-9-1984

²¹⁰ Β.Π. Ε.Π.Ε. Πρακτικό 5/ 22-10-1984, Β.Π. Ε.Π.Ε. Πρακτικό 12/ 27-05-1985

²¹¹ Β.Π. Ε.Π.Ε. Πρακτικό 8/ 10-01-1985

²¹² Β.Π. Ε.Π.Ε. Πρακτικό 17/ 18-11-1985

²¹³ Επιστολή προς οικονομική ενίσχυση . Ένωση Ποντίων Εορδαίας. 6/6/1994

εργασίες και ο Κοσμίδης Ευστάθιος υπεύθυνος για το πάρκο (Κουρί).²¹⁴

Η Ένωση Ποντίων είχε έντονη παρουσία στις εκδηλώσεις του Δήμου ετησίως. Διοργάνωσε έκθεση φωτογραφίας με θέμα τον Πόντο, καλούσε λυράρηδες για να συμμετέχουν στις εκδηλώσεις. Επίσης συμμετείχε στα αποκαλυπτήρια του αδριάντα του «Ακρίτα του Πόντου» στη Ν. Χαραυγή.²¹⁵ Το πάρκο στο κουρί απασχολούσε τον σύλλογο ο οποίος μεριμνά να το έχει σε καλή κατάσταση, έτσι προσέφερε το ποσό των 50.000δρχ. για να συνεχιστούν οι εργασίες στο πάρκο.²¹⁶

Το 1990 συγκαλείται συμβούλιο με θέμα τους πρόσφυγες από τις πρώην Σοβιετικές Δημοκρατίες. Οι ενέργειες που ακολούθησαν αφορούν τη λήψη πληροφοριών από τον δήμαρχο σχετικά με την καταγραφή των προσφύγων που βρίσκονταν στην Εορδαία εκείνη τη στιγμή. Έπειτα προτάθηκε η μεσολάβηση από κοινού δήμου και συλλόγου, στις δημόσιες υπηρεσίες, ώστε να βρεθούν θέσεις εργασίας για τους πρόσφυγες.²¹⁷ Το επόμενο διάστημα δόθηκε επιπλέον οικονομική ενίσχυση στους πρόσφυγες (50.000 δρχ.).²¹⁸

Κάποιες από τις δράσεις του συλλόγου ήταν: Ο χορός που πραγματοποιούταν κάθε χρόνο από την Ένωση Ποντίων με μεγάλη συμμετοχή συλλόγων και αποτελούσε μια από τις βασικές του δράσεις. Τα έσοδα του ετήσιου χορού το 1990 ήταν 486.100 δρχ. Επίσης, στις δράσεις συμπεριλαμβανόταν και η διοργάνωση της αναβίωσης του εθίμου «Τα Παρχάρια»,²¹⁹ η έκδοση βιβλίων με θέμα τον Πόντο καθώς και η συλλογή βιβλίων που αφορούν την ιστορία του Πόντου όπως αυτά με τίτλο «Αρχείο Πόντου».²²⁰

Το 1991 συνεκλήθη συνέλευση με θέμα την ένωση της Ένωσης Ποντίων Εορδαίας- και Εύξεινου Λέσχης Πτολεμαΐδας σε ένα σωματείο. Στις τοποθετήσεις τους ο πρόεδρος και ο Γ. Γραμματέας δήλωσαν υπέρ της ένωσης με προϋποθέσεις. Σχολίασαν το γεγονός πως η ύπαρξη δύο συλλόγων Ποντίων στην πόλη της Πτολεμαΐδας δεν ευνοεί και πως μάλιστα εντείνει την αντιπαράθεση ενισχύοντας την

²¹⁴ Β.Π. Ε.Π.Ε. Πρακτικό 2/ 29-3-1989

²¹⁵ Β.Π. Ε.Π.Ε. Πρακτικό 7 /5/09/1989

²¹⁶ Β.Π. Ε.Π.Ε. Πρακτικό 9/ 21-10-1989, Β.Π. Ε.Π.Ε. Πρακτικό 7/ 6-6-1990

²¹⁷ Β.Π. Ε.Π.Ε. Πρακτικό 2/ 23-1-1990

²¹⁸ Β.Π. Ε.Π.Ε. Πρακτικό 3/ 15-2-1990

²¹⁹ Β.Π. Ε.Π.Ε. Πρακτικό 7/ 6-6-1990

²²⁰ Β.Π. Ε.Π.Ε. Πρακτικό 3/ 15-2-1990

ατονία του ποντιακού στοιχείου. Οι όροι και προϋποθέσεις που τέθηκαν ήταν οι εξής: Να απέχουν από το πρώτο Δ.Σ οι προηγούμενοι πρόεδροι των δυο συλλόγων, να ληφθούν σοβαρά υπόψη τα οικονομικά στοιχεία του κάθε συλλόγου, τονίζοντας ότι ο σύλλογος που κατέχει μεγαλύτερη οικονομική δύναμη μπορεί να έχει τον πρώτο λόγο και αποκλεισμός κομματικοποίησης του συλλόγου. Από το Δ.Σ. της Ένωσης ο Σπυρίδων Λαζαρίδης δε δηλώνει υπέρ της ενοποίησης αλλά δεν αρνείται τη συζήτηση. Αναφέρει πως ο σύλλογος είναι πλήρως οργανωμένος και δομημένος και συμφωνεί με την έλευση των μελών της Ευξείνου Λέσχης αλλά με την επωνυμία Ένωση Ποντίων Εορδαίας. Ο Λαμπριανός Κοσμίδης δήλωσε κατά της ενοποίησης. Ο Κουρτίδης Σταμάτιος δήλωσε υπέρ κάτω από προϋποθέσεις. Ο Ι. Σπυριδωνίδης δήλωσε υπέρ της ενοποίησης χωρίς όμως να ληφθεί υπόψη η οικονομική κατάσταση των συλλόγων.

Στα θέματα της ημέρας ήταν και ο καθορισμός ημερομηνίας Διενέργειας Εκλογών για την ανάδειξη νέου Δ.Σ.²²¹

Μετά την ένωση των δύο σωματείων το 2002 εκλέγεται νέο Δ.Σ. και ξεκινά η δράση του συλλόγου.²²² Έτσι ο σύλλογος οργανώνει τον ετήσιο χορό του, καθώς και άλλες εκδηλώσεις ενόψει των Χριστουγέννων (κάλαντα, μωμόγεροι, κοπή πίτας).²²³ Στον σύλλογο των Ποντίων εγγράφονται μέλη με ποντιακή καταγωγή. Για όσους μη Ποντίους επιθυμούν εγγραφή ορίζεται στο καταστατικό η υποχρέωση αίτησης τους την οποία πρέπει να προσυπογράψουν πέντε μέλη του συλλόγου ή να το προτείνουν εγγράφως δέκα μέλη του συλλόγου.²²⁴

ΤΟ Δ.Σ

Πρόεδρος	Τσαρδακλίδης Ιωάννης
Α΄ Αντιπρόεδρος	Αγγελίδου- Διαμαντίδου Φωτεινή
Β΄ Αντιπρόεδρος	Κασελίμη- Ορφανίδου Ιωάννα
Γενικός Γραμματέας	Σαρηγιαννίδης Χαράλαμπος

²²¹ Β.Π. Ε.Π.Ε. Πρακτικό 3/ 21-2-1991

²²² Βιβλίο Πρακτικών. Ποντιακός Σύλλογος Πτολεμαΐδας . Πρακτικό 1/ 10-12-2002

²²³ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 2/12-12-2002

²²⁴ Άρθρο 6, καταστατικού Συλλόγου Ποντίων Πτολεμαΐδας.

Ταμίας	Πατουλίδης Φώτιος
Οργανωτικός Γραμματέας	Μόσχογλου- Φρυδά Παρθένα
Αναπληρωτής Οργ. Γραμματέας	Τσαοπούλου Σοφία
Υπεύθυνος Τύπου/ Δημοσίων Σχέσεων	Τσαρδακλίδης Ιωάννης
Υπεύθυνοι χορευτικών	Ιωσηφίδης Ιωσήφ Μαχαιρόπουλος Ιωάννης
Μέλη	Σπενταμίδης Γεώργιος Γεωργιάδης Γεώργιος

Στα επόμενα χρόνια ο σύλλογος δημιουργεί δικό του ημερολόγιο. Τις εορταστικές εκδηλώσεις συνοδεύουν τα κάλαντα από τη χορωδία του συλλόγου, οι βραβεύσεις μαθητών μελών των τμημάτων.²²⁵

Στη σφραγίδα του συλλόγου και το λάβαρο, εμφανίζεται ο μονοκέφαλος αετός του Πόντου (έμβλημα της δυναστείας των Μεγάλων Κομνηνών, της Αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας), το όνομα του συλλόγου και το έτος ίδρυσης.²²⁶ Η πραγμάτωση των σκοπών και στόχων του συλλόγου, σύμφωνα με το καταστατικό του, θα επιτευχθεί με την ανέγερση ιδιόκτητης στέγης στην οποία θα λειτουργεί βιβλιοθήκη, αναγνωστήριο, αίθουσα τελετών. Επίσης, με την έκδοση ειδησεογραφικού και λαογραφικού εντύπου, την δημιουργία επιτροπών και ενός οργάνου για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών και κοινωνικού περιεχομένου. Τέλος η επίτευξη των στόχων βασίζεται και στη συνεργασία με άλλους συλλόγους, την τοπική αυτοδιοίκηση και τους αρμόδιους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς. Το σύνολο του καταστατικού του Ποντιακού Συλλόγου Πτολεμαΐδας αποτελείται από 26 άρθρα που ορίζουν λεπτομερώς τη λειτουργία του.²²⁷

Ο Σύλλογος απαντά σε προσκλήσεις και παραβρίσκεται σε εκδηλώσεις ανά την Ελλάδα. Συμμετείχε στις εκδηλώσεις που έγιναν στην Καρδίτσα με λυράρη,

²²⁵ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 9/8-01-2013

²²⁶ Άρθρο 25, καταστατικού Συλλόγου Ποντίων Πτολεμαΐδας.

²²⁷ Άρθρο 5, καταστατικού Συλλόγου Ποντίων Πτολεμαΐδας.

τραγουδιστή και το χορευτικό.²²⁸ Τον Απρίλιο του 2003 διεξήχθη συζήτηση που αφορούσε τη δημιουργία φορέα Ποντιακών Συλλόγων της περιοχής για συνεργασία στις πολιτιστικές εκδηλώσεις. Συμμετείχαν οι σύλλογοι Ποντοκόμης, Μαυροδενδρίου του δήμου Ελλησπόντου και Άρδασσας. Την ίδια ημέρα συζητήθηκε και η συμμετοχή στο Οργανωτικό Συνέδριο που έλαβε χώρα στη Θεσσαλονίκη τον Ιούνιο του 2003, μια πρωτοβουλία των Συλλόγων Δυτικής Μακεδονίας για τη δημιουργία της Πανελλήνιας Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος. Έπειτα ακολούθησαν συναντήσεις με τους Προσφυγικούς Συλλόγους της περιοχής για τον κοινό εορτασμό της Γενοκτονίας των Ποντίων την 19 Μαΐου κάθε έτους. Την ημέρα εκείνη λαμβάνει χώρα κάθε χρόνο τελετουργικό και μνημονικό μέρος με κεντρικό ομιλητή, κατάθεση στεφάνων, και τρισάγιο.²²⁹

Το 2006, με απόφαση της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος, συγκεντρώθηκαν όλοι οι Ποντιακοί Σύλλογοι στη Θεσσαλονίκη, αφού προηγουμένως έγιναν συγκεντρώσεις σε τοπικό επίπεδο, περνώντας το μήνυμα της Γενοκτονίας και συσπειρώνοντας την κοινωνία.²³⁰ Ο Ποντιακός σύλλογος είχε συμμετοχή στο 6^ο Παγκόσμιο Συνέδριο Ποντιακού Ελληνισμού στην Αθήνα το 2006.²³¹ Συμμετοχή στο 2^ο Πανελλαδικό Συνέδριο Ποντιακού Πολιτισμού το οποίο διοργάνωσε ο Σύνδεσμος Ποντιακών Σωματείων Δυτικής Μακεδονίας- Ηπείρου στην Καστοριά το 2008.²³²

Η πλούσια δράση του συλλόγου και η ζωντάνια του φαίνεται και από τις ενέργειες στις οποίες συμμετέχει σε συνεργασία με τον Δήμο. Στις εκδηλώσεις του Δήμου Πτολεμαΐδας και του Μουσείου σε συνεργασία με τον καθηγητή κ. Κων/νο Φωτιάδη ο σύλλογος ήταν συνδιοργανωτής.²³³ Συμμετείχε μάλιστα στην έκθεση Εορδαία 2014 με περίπτερο. Το θέμα ήταν «Το παρακαθ'». Κατά τη διάρκεια της έκθεσης έγινε παρουσίαση του βιβλίου «Το κορίτσι από την Σαμψούντα» της Σοφίας Θεοδωρίδου, καθώς και αφιέρωμα στον πόντιο στιχουργό Λευτέρη Χαψιάδη με ορχήστρα για την εκτέλεση των τραγουδιών του.²³⁴

²²⁸ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 4/21-01-2003

²²⁹ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 2/12-12-2003

²³⁰ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 6/21-05-2006

²³¹ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 7/06-06-2006

²³² Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 2/1-04-2008

²³³ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 9/20-01-2009

²³⁴ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 19/13-06-2014

Ο Σύλλογος συμμετέχει κάθε χρόνο στο Παμποντιακό Φεστιβάλ με εκπροσώπηση, όπου αυτό διοργανώνεται. Συγκεκριμένα συμμετείχε στο Παμποντιακό Φεστιβάλ στην Κοζάνη το 2022, παρουσιάζοντας τον χορό της Σέρρας.²³⁵

Ο Ποντιακός Σύλλογος Πτολεμαΐδας αριθμεί πάνω από 1500 μέλη και έχει άλλους τόσους καταγεγραμμένους φίλους του. Είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο πολιτιστικών φορέων του ΥΠ.ΠΟ.Α.²³⁶ Διαθέτει τμήμα ποντιακής νεολαίας, τμήμα γυναικών, τμήμα εκμάθησης ποντιακών χορών με σημαντικές διακρίσεις και πανελλαδικά βραβεία στο παρελθόν, τμήμα εκμάθησης λύρας, καθώς και τμήμα χορωδίας. Η νεολαία του συλλόγου πραγματοποιεί δικές της δράσεις όπως χορούς και ομιλίες. Ο σύλλογος έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα ώστε οι νέοι να έχουν τη δυνατότητα να προάγουν πολιτιστικά δρώμενα.²³⁷ Ο σύλλογος μάλιστα διαθέτει και σελίδα στο διαδίκτυο η δημιουργία της οποίας σελίδας πραγματοποιήθηκε το 2003.²³⁸

Το 2018 ο σύλλογος έγινε μέλος στην εφημερίδα «Ποντιακή Γνώμη». Επίσης δημιουργήθηκε τμήμα θεάτρου και παραδοσιακού νταουλιού.²³⁹

Η θεατρική ομάδα λειτουργεί με εργαστήριο που μυεί τους ενδιαφερόμενους στα μυστικά του θεάτρου. Η ομάδα ανεβάζει έργα στην ποντιακή αλλά και στη νεοελληνική διάλεκτο. Θεατρικές παραστάσεις λαμβάνουν χώρα στο αμφιθέατρο του συλλόγου όπως το έργο «Το αίμα νερόν κι ίνεται». Στις 3 Σεπτεμβρίου 2022 πραγματοποιήθηκε παρουσίαση του βιβλίου του συγγραφέα Κώστα Καπετανίδη, για τον εθνομάρτυρα του Πόντου Νίκο Καπετανίδη, που εκτελέστηκε από τον τουρκικό Κεμαλικό κράτος. Ακόμη ο σύλλογος έλαβε μέρος σε ερευνητικό ευρωπαϊκό πρόγραμμα με φοιτητές από 19 χώρες, σε εκδήλωση για την ποντιακή διατροφή και την ελληνική κουλτούρα τον Ιούλιο του 2022. Εκεί προσφέρθηκαν φαγητά και γλυκά της κουζίνας του Πόντου παράλληλα με την ενημέρωση για την αξία, τα χαρακτηριστικά και τη σημασία της Ποντιακής διατροφής.²⁴⁰

Επιπλέον, με τη βοήθεια του Ομίλου Scrabble Πτολεμαΐδας, ο Ποντιακός Σύλλογος διοργάνωσε το πρώτο στην Ελλάδα παιχνίδι σκραμπλ στην ποντιακή

²³⁵ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 14/10-09-2010

²³⁶ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 89/1-03-2021

²³⁷ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 72/23-01-2019

²³⁸ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 5/05-04-2003

²³⁹ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 69/9-10-2018

²⁴⁰ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 92/18-07-2022

διάλεκτο το 2021.²⁴¹ Ομιλίες καθηγητών και ανθρώπων της επιστήμης διοργανώνονται συχνά από τον σύλλογο. Η κ. Γιώτα Ιωακειμίδου μέλος της Πανελλήνιας Ένωσης Ποντίων Εκπαιδευτικών και δασκάλα στο ΠΑ.ΜΑΚ της ποντιακής διαλέκτου, μίλησε στο αμφιθέατρο του συλλόγου με θέμα: «Ποντιακή διάλεκτος, η κιβωτός του Ομήρου».²⁴²

Από τις πιο σημαντικές ετήσιες εκδηλώσεις είναι τα «Ευξείνια» που πραγματοποιούνται κάθε καλοκαίρι και διαρκούν δύο ημέρες. Εκεί λαμβάνουν χώρα πολιτιστικές εκδηλώσεις, παρουσίαση ποντιακών χορών, θεατρικές παραστάσεις ακόμη και εκθέσεις. Το 2010 η εκδήλωση σημείωσε μεγάλη επιτυχία με την φιλοξενία συγκροτήματος από τη Νέα Κερασούντα Πρεβέζης.²⁴³ Επίσης, αρχές κάθε χρόνου λαμβάνουν χώρα οι εκδηλώσεις του γυναικείου τμήματος, τα κάλαντα και ο χορός των «Μωμόγερων».²⁴⁴ Το 2014 παρευρέθηκε στις εκδηλώσεις ο μορφωτικός και πολιτιστικός σύλλογος Νέας Νικομήδειας Βέροιας ο οποίος παρουσίασε το χορούς όπως συρτάκι, ζειμπέκικο κ.α. Επίσης παρευρέθηκαν η Εύξεινος Λέσχη Γιαννιτών και η Ένωση Λεχοβιτών «Ο προφήτης Ηλίας» με ηπειρώτικα. Ακολούθησε ποντιακό γλέντι με πόντιους καλλιτέχνες. Τη δεύτερη ημέρα ακολούθησε ποντιακό γλέντι, παρουσίαση χορών από τα τμήματα του συλλόγου και τραγούδια από τη χορωδία.²⁴⁵ Το 2017 τα Ευξείνια πραγματοποιήθηκαν στο 2^ο Γυμνάσιο Πτολεμαΐδας με χορούς από τα τμήματα του συλλόγου, ποντιακό γλέντι με καλλιτέχνες ενώ τη δεύτερη μέρα κλήθηκαν σύλλογοι από άλλες περιοχές όπως της Πενταβρύσσου και του Μηλοχωρίου.²⁴⁶ Το 2022 οι εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν πάλι στο 2^ο Γυμνάσιο Πτολεμαΐδας. Στις 3 Ιουλίου πραγματοποιήθηκε ποντιακή βραδιά ενώ στις 9-10 Ιουλίου δύο θεατρικές παραστάσεις με τίτλο: «Το αίμαν νερόν κι ίνεται» στο αμφιθέατρο του Ποντιακού Συλλόγου Πτολεμαΐδας.²⁴⁷

Είναι πολύ σημαντικό να σημειωθεί ότι το 2016 πραγματοποιήθηκε η

²⁴¹ <https://e-ptolemeos.gr/sto-neo-ktirio-metakomizi-o-pontiakos-sillogos-ptolema%CE%90das-parachorithike-episima-sto-sillogo-kentro-politismou-ton-ellinon-tis-anatolis/>

²⁴² Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 52/12-10-2016

²⁴³ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 140/10-09-2010

²⁴⁴ Γκαλά, Ε. (2011). Η εγκατάσταση των προσφύγων στον δήμο Εορδαίας. Σύγκριση της γεωγραφίας του τόπου μεταξύ των δεκαετιών του 1920 και του 2000. Πτυχιακή εργασία. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο. Αθήνα σ.121

²⁴⁵ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 19/13-06-2014

²⁴⁶ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 58 /03-05-2017

²⁴⁷ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 92/18-07-2022

παραχώρηση του κτιρίου «Κέντρο Διάσωσης – Ανάδειξης του πολιτισμού των Ελλήνων της Ανατολής» στον Ποντιακό Σύλλογο Πτολεμαΐδας, και έτσι μετακόμισε σε νεόδμητο κτίριο, εμπνευσμένο στην όψη του από το «Φροντιστήριο της Τραπεζούντας». Στην είσοδο αυτού, στις 11/12/2022 έγιναν τα αποκαλυπτήρια του γλυπτού Μνημείου «Πόντος-Ξεριζωμός-Δικαίωμα στη Μνήμη» που φιλοτέχνησε ο Ιωάννης Σπυριδωνίδης. Το κτίριο είναι μεγάλο, διαθέτει υπόγειο, ενώ στον ισόγειο χώρο υπάρχει αμφιθέατρο για τη φιλοξενία παραστάσεων και διαλέξεων. Στον ημιώροφο στεγάζονται γραφεία, αίθουσες αθλοπαιδιών και βεστιάριο, ενώ στο δεύτερο όροφο ο Ποντιακός Σύλλογος στεγάζει την βιβλιοθήκη και μια “αίθουσα μνήμης”²⁴⁸ όπου παρουσιάζονται όλα τα έγγραφα που σχετίζονται με το έργο των Ποντίων της περιοχής με σκοπό και την αναγνώριση της γενοκτονίας.²⁴⁹ Ο σύλλογος έλαβε ενημέρωση για την κατασκευή του κτιρίου του Συλλόγου από τη Νομαρχία Κοζάνης και ένταξη του προγράμματος στον ΟΠΑΝΚ.²⁵⁰ Η ολοκλήρωση του κτιρίου συζητήθηκε σε γενική συνέλευση και οργανώθηκε η καθαριότητα του χώρου όπου συμμετείχαν εθελοντικά τα μέλη και φίλοι του συλλόγου, λόγω συναισθηματικής ικανοποίησης και οικονομίας.²⁵¹ Η μεταφορά στο «νέο σπίτι» του ξεκίνησε το 2017 και σε αυτή συνέβαλλαν εθελοντές τους οποίους αργότερα ευχαρίστησε ο σύλλογος με τραπέζι.²⁵²

Μάλιστα ο σύλλογος επεδίωξε την κατασκευή προτομής του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και μητροπολίτη Χρυσάνθου και την τοποθέτηση της στον αύλειο χώρο του.²⁵³ Το γλυπτό αυτό μνημείο είναι ακόμη υπό κατασκευή.²⁵⁴

Στο νέο κτίριο του συλλόγου δημιουργήθηκε η «γωνιά μνήμης», με περίπου 2.500 τίτλους βιβλίων και με δύο εθελοντές βιβλιοθηκονόμους του συλλόγου. Μεταξύ των τίτλων κάποιοι αφορούν τον Ποντιακό Ελληνισμό, την ιστορία της Εορδαίας και γενικότερα της Δυτικής Μακεδονίας. Ο σύλλογος έχει μάλιστα στη διάθεσή του το ιστορικό αρχείο του Ανανία Νικολαΐδη, Πόντιου πρόσφυγα που μέσα από το αρχείο του

²⁴⁸<https://e-ptolemeos.gr/sto-neo-ktirio-metakomizi-o-pontiakos-sillogos-ptolema%CE%90das-parachorithike-episima-sto-sillogo-kentro-politismou-ton-ellinon-tis-anatolis/> .

²⁴⁹<https://e-ptolemeos.gr/sto-neo-ktirio-metakomizi-o-pontiakos-sillogos-ptolema%CE%90das-parachorithike-episima-sto-sillogo-kentro-politismou-ton-ellinon-tis-anatolis/>

²⁵⁰ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 5/05-04-2003

²⁵¹ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 52/12-10-2016

²⁵² Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 56/01-03-2017

²⁵³ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 81/27-09-2021

²⁵⁴ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 96/19-10-2022

σκιαγραφείται η ιστορία της πόλης και η πορεία από τον ξεριζωμό μέχρι τον θάνατό του.²⁵⁵ Όσον αφορά το αρχείο του Ανανία Νικολαΐδη που έχει στα χέρια του ο σύλλογος, καταγράφηκε λεπτομερώς και υπογράφηκε συμφωνητικό παραχώρησης του υλικού προς τον Ιωάννη Καρύδη ο οποίος είναι υπεύθυνος γι' αυτό. Επίσης τέθηκαν οι όροι για τη λήψη του αρχειακού υλικού.²⁵⁶

Το 2016 διοργανώθηκε εκδήλωση με ομιλία του κ. Μιχάλη Χαραλαμπίδη με θέμα: «*Το ποντιακό ζήτημα σήμερα. Ο ρόλος του κράτους και των κυβερνήσεων των ομοσπονδιών και των συλλόγων*». Αφορμή της εκδήλωσης είναι η συμπλήρωση 30 ετών από την ημέρα των αγώνων αναγνώρισης της Γενοκτονίας που ξεκίνησε από την κεντρική πλατεία της Πτολεμαΐδας το 1986, με πρωτοβουλία της Εύξεινου Λέσχης Πτολεμαΐδας.²⁵⁷ Κάθε χρόνο την ημέρα της γενοκτονίας καλούνται σημαντικά πρόσωπα και πραγματοποιούνται δράσεις καθιερωμένες (κεντρικός ομιλητής στην συγκέντρωση στην πλατεία και το αμφιθέατρο του συλλόγου, μνημόσυνο στην εκκλησία με το λάβαρο και παραδοσιακές στολές για να διαβαστεί το σινί με τα κόλλυβα, δεξίωση στο πνευματικό κέντρο)²⁵⁸ και μη όπως η αιμοδοσία, παρουσιάσεις ντοκιμαντέρ κ.α.²⁵⁹ Για τα 100 χρόνια από τη γενοκτονία ο σύλλογος ετοιμαζόταν μήνες. Πραγματοποιήθηκαν ομιλίες σχετικές με την γενοκτονία κάθε μήνα.²⁶⁰

²⁵⁵ <https://e-ptolemeos.gr/sto-neo-ktirio-metakomizi-o-pontiakos-sillogos-ptolema%CE%90das-parachorithike-episima-sto-sillogo-kentro-politismou-ton-ellinon-tis-anatolis/>

²⁵⁶ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 89/1-03-2021

²⁵⁷ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 52/12-10-2016

²⁵⁸ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 67/27-04-2018

²⁵⁹ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 58/03-05-2017

²⁶⁰ Β.Π. Π.Σ.Π. Πρακτικό 72/23-01-2019

Β΄ μέρος

Συνεντεύξεις

Σκοπός και υλικό της έρευνας

Στην παρούσα εργασία, η οποία μελετά τις πολιτισμικές ταυτότητες και τη δράση των προσφυγικών πολιτιστικών συλλόγων στην περιοχή της Πτολεμαΐδας, εφόσον μέσα από την ιστορική ερμηνευτική μέθοδο παρουσιάστηκε το ιστορικό πλαίσιο, έπειτα μέσω συνεντεύξεων επιχειρήθηκε η ανάδειξη των πολιτισμικών ταυτοτήτων, οι οπτικές και οι πεποιθήσεις των συμμετεχόντων στην έρευνα. Το υλικό της έρευνας λοιπόν, χωρίζεται σε δύο μέρη. Το πρώτο, αφορά πρωτογενή ιστορικά τεκμήρια και το δεύτερο δευτερογενή τα οποία βασίζονται στην καταγραφή των προσωπικών οπτικών των συμμετεχόντων σχετικά με την πολιτισμική τους ταυτότητα και τη συμμετοχή τους σε πολιτιστικούς συλλόγους.

Εργαλείο

Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν έξι συνεντεύξεις με δύο άτομα από κάθε πολιτισμικό σύλλογο. Το εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για το παρόν πόνημα ήταν η ημιδομημένη συνέντευξη ως μία πιο ευέλικτη μορφή συνέντευξης που τροποποιείται ανάλογα με την πορεία της. Το ερωτηματολόγιο της συνέντευξης αποτελείται συνολικά από τέσσερις κατηγορίες με ένα ερώτημα σε κάθε μία. Αρχικά έγιναν ερωτήσεις για να καθοριστούν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συνεντευξιαζόμενων.

Η πρώτη ερώτηση αφορά τον προσδιορισμό της πολιτισμικής ομάδας στην οποία ανήκει ο συνεντευξιαζόμενος με την αιτιολόγηση αυτού το προσδιορισμού. Στη συνέχεια ακολουθεί η ερώτηση σχετικά με τα έθιμα τα οποία θεωρεί ως τα πιο οικεία και αγαπημένα. Ακολουθεί η ερώτηση για το αν ασχολείται ο συνεντευξιαζόμενος με αυτόν τον πολιτισμό, στον οποίο δήλωσε ότι ανήκει, μέσα από τη συμμετοχή του σε συλλόγους και αν ναι, να δηλώσει ποιοι είναι αυτοί, τη συχνότητα συμμετοχής του, την αιτία, καθώς επίσης και να αναφέρει τα συναισθήματα που του δημιουργούνται από αυτή την ενασχόληση. Τέλος, η ερώτηση που τίθεται αφορά το αν θα παρότρυνε και θα συμβούλευε τα παιδιά του να έχουν την ίδια πολιτισμική ταυτότητα με τον ίδιο και

στη συνέχεια ζητείται η αιτιολόγηση επ' αυτής του της τοποθέτησης.

Δείγμα

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από σύνολο 6 ατόμων, δύο από κάθε πολιτιστικό σύλλογο της Πτολεμαΐδας. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι συμμετέχοντες στην έρευνα είναι πρόσφυγες δεύτερης και τρίτης γενιάς, από τους οποίους τέσσερις είναι άνδρες και δύο γυναίκες. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στους χώρους των συλλόγων και με επίσκεψη στον χώρο των ερωτώμενων έπειτα από τηλεφωνική επικοινωνία. Οι συμμετέχοντες είναι κοντά ηλικιακά ενώ το επίπεδο μόρφωσης των περισσότερων είναι η τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Δημογραφικά Στοιχεία

Φύλο	Όνοματεπώνυμο	Ηλικία	Επίπεδο μόρφωσης
Γυναίκα	Μαρτινάκη Χρύσα	66	Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.
Άνδρας	Χατζηστεφάνου Στέργιος	67	Μέση Εκπαίδευση
Γυναίκα	Τέλιου Σοφία	75	Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
Άνδρας	Πασχαλίδης Λιβέρης	67	Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
Άνδρας	Μουσιάδης Παναγιώτης	68	Μέση Εκπαίδευση
Άνδρας	Μαυρίδης Αντώνης	56	Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
Σύνολο		M.O 66,5	Τριτοβάθμια 4
Άνδρες 4			Μέση Εκπαίδευση 2
Γυναίκες 2			

Αποτελέσματα της έρευνας

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι απαντήσεις που έδωσαν οι συνεντευξιαζόμενοι χωρισμένες σε κατηγορίες ανάλογα με τα ερωτήματα. Στην πρώτη κάθετη στήλη δίνονται τα στοιχεία του συνεντευξιαζόμενου, στη δεύτερη ακολουθούν οι κατηγορίες με τα αντίστοιχα ερωτήματα και τέλος οι απαντήσεις. Επιλέχθηκαν οι πιο χαρακτηριστικές απαντήσεις ανάλογα με την ερώτηση. Ακολουθεί ποιοτική ανάλυση των απαντήσεων.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΟΜΑΔΑ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΧΡΥΣΑ ΜΑΡΤΙΝΑΚΗ ΕΤΩΝ 66 ΕΠ.Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΗΚΕΙΝ	Ανήκω στην μικρασιατική ομάδα στο σύλλογο Μικρασιατών Πτολεμαΐδας λόγω καταγωγής του 50%. Με έλκει η καταγωγή... αλλά θεωρώ ότι είναι και ένα μνημόσυνο στη μνήμη εκείνων των ανθρώπων.
ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΧΑΤΖΗΣΤΕ-ΦΑΝΟΥ ΕΤΩΝ 66 ΕΠ.Μ. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ		Λόγω καταγωγής είμαι εδώ στο μικρασιατικό σύλλογο. Ο πατέρας μου ήταν Μικρασιάτης που είναι δεύτερης γενιάς...Είμαι λάτρης του χορού αλλά αυτό δε σημαίνει ότι ο χορός με έκανε Μικρασιάτη. Λόγω της καταγωγής...
ΤΕΛΙΟΥ ΣΟΦΙΑ ΕΤΩΝ 75 ΕΠ.Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ		Η απάντηση είναι ότι και τα δύο. Πρώτα απ' όλα και λόγω καταγωγής των προγόνων μου... .. αλλά και λόγω ότι όλα αυτά που έχουν σχέση με τους Θρακιώτες με εκφράζουν απόλυτα και μου αρέσουν πάρα πολύ. Θεωρώ λοιπόν ότι η ταυτότητα μου είναι η συγκεκριμένη γιατί καλύπτω και τα δυο σκέλη της ερώτησης. Συγκριμένα ανήκω στους Θρακιώτες της Ανατολικής Θράκης...
ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ ΛΙΒΕΡΗΣ ΕΤΩΝ 67 ΕΠ. Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ		Η καταγωγή των προγόνων παίζει το μεγαλύτερο ρόλο. Τα έθιμα βέβαια επίσης αλλά επειδή είμαι από δύο πολιτισμικές ομάδες τον πατέρα μου που είναι Θρακιώτης και από τη μάνα μου πόντιος δεν μπορώ να πω ότι έχω έρθει σε επαφή με ήθη και έθιμα του Πόντου...το σόι του πατέρα μου ήταν κοντά μου. Μόνο από αυτούς μπόρεσα και διδάχτηκα τα υπόλοιπα. Γι' αυτό θεωρώ τον εαυτό μου ότι είμαι Θρακιώτης. Λόγω καταγωγής και επαφής με τα ήθη και έθιμα.
ΜΟΥΣΙΑΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΕΤΩΝ 67 ΕΠ.Μ. ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		.. Και λόγω καταγωγής αλλά και λόγω βιωμάτων, λόγω έκφρασης. Και για τους δυο λόγους. Ο ένας δεν αναιρεί τον άλλο. ...ο ποντιακός ελληνισμός έχει αυτή την ιδιαιτερότητα η οποία είναι έμφυτη και ενδημεί μέσα στην καταγωγή. Αλλά ταυτόχρονα καλλιεργείται και εμπεδώνεται μέσα από το βίωμα. Τους χορούς τα έθιμα και τις παραδόσεις δηλαδή.
ΜΑΥΡΙΑΔΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ ΕΤΩΝ 57 ΕΠ.Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ		Λόγω της καταγωγής των γονιών μου του πατέρα μου και της μητέρας μου αλλά και λόγω των παππούδων μου ανήκω στην κατηγορία των ποντίων. ...πολιτισμικά νιώθω αλλά και παράλληλα συμμετέχω με δράση σε όλο αυτό που έχει να κάνει με το ποντιακό ελληνισμό. Έχει βασικά χαρακτηριστικά τα ήθη, τα έθιμα τις παραδόσεις τους χορούς και τα τραγούδια μας. Είναι κάτι το οποίο εμένα με έλκει συνεχώς. Και τα δύο επίπεδα με βοηθούν να έχω αυτή την πολιτισμική ταυτότητα και να την νιώθω.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΧΡΥΣΑ ΜΑΡΤΙΝΑΚΗ ΕΤΩΝ 66 ΕΠ.Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ	ΕΙΔΗ ΕΘΙΜΩΝ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΑΥΤΑ.	Όταν γιορτάζουμε την Παναγία την Μεσοσπορίτισσα 21 Νοεμβρίου στα εισόδια της Παναγίας... οι νοικοκυρές στα σπίτια έφτιαχναν τα <i>μπορμπόλια</i> . Είχαν ήδη σπείρει το μισό σπόρο, από τον υπόλοιπο μισό ένα σακουλάκι πήγαιναν στην εκκλησία το ευλογούσε ο ιερέας. Στο Σύλλογο το κάνουμε κάθε χρόνο (μπορμπόλια) ανάλογα τι μέρα θα πέσει Κυριακή για να μπορέσει να έρθει ο κόσμος. Και επειδή πέφτει και μαζί με την περίοδο του βράσιμο του τσίπουρου προσφέρουμε εδώ τσίπουρομεζέδες, φασόλια και τα μπορμπόλια.
ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΧΑΤΖΗΣΤΕ-ΦΑΝΟΥ ΕΤΩΝ 66 ΕΠ.Μ. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ		...Η αγάπη σε αυτούς τους χορούς, αλλά αγαπά και την παράδοση τα ήθη και τα έθιμα των προγόνων μου. Η συγκεκριμένη ερώτηση που μου αναφέρετε θεωρώ με παραπέμπει στην κορυφαία εκδήλωση του συλλόγου Μικρασιατών που είναι μετά το Δεκαπενταύγουστο τα Ιόνεια. Τα μπορμπόλια στις 21 Νοεμβρίου όπου εκεί στα Εισόδια της Θεοτόκου γιορτάζουμε την Παναγία την Μεσοσπορίτισσα, που εκείνη την ημέρα οι κύριες του συλλόγου και κάποιος άλλες φτιάχνουν το έδεσμα αυτό που είναι από τους καρπούς της γης. Εκείνη την ημέρα ο παπάς ευλογεί τους καρπούς ούτως ώστε οι αγρότες να έχουν καλύτερη σοδειά. (Στα Ιόνεια)... κάνουμε μία μουσικοθεατρική παράσταση που να έχει σχέση με τα ήθη και τα έθιμα των προγόνων μας. Πού ζούσαν, πώς χoreύανε τι μουσική ακούγανε κι διάφορα άλλα δράματα τα οποία οι Μικρασιάτες εδώ τουλάχιστον της περιοχής μας έρχονται για να μπορέσουν να θυμηθούν το πως ζούσαν οι Μικρασιάτες της εποχής εκείνης. Και τα μπορμπόλια εκτός των Ιονείων.
ΤΕΛΙΟΥ ΣΟΦΙΑ ΕΤΩΝ 75 ΕΠ.Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ		...από τότε που ήμουν μικρή στο σπίτι μας ξέρω ότι μεγαλώσαμε με την Βαρβάρα το έθιμο της Βαρβάρας του Δεκεμβρίου. Μάθαμε να κάνουμε Βαρβάρα να μοιράζουμε και μετά ο σύλλογος το συνέχισε. Επίσης και ο κλήδονας 23,24 Ιουνίου που από παιδιά μάθαμε να πηδάμε τις φωτιές να κάνουμε το αμιητό νερό να βάζουμε τα φαλαχτά και κάποια μέρα να βρούμε τον καλό μας. Η Βαρβάρα είναι ένα παρασκεύασμα το οποίο το φτιάχνουμε με σιτάρι μέσα έχει ζάχαρη, σταφίδες και από πάνω έχει κανέλα και καρύδια και το κερνάμε στη γιορτή της Αγίας Βαρβάρας εκεί όπως κατά καιρούς το ψάξουμε και καταλήξουμε είναι ας το πούμε μια συνέχεια για τη γιορτή της θεάς Δήμητρας...το Δεκέμβριο αρχίζει η σπορά και πιστεύεται ότι έτσι κατά κάποιο τρόπο εξευμενίζουν, παρακαλούν το θεό την Παναγία τώρα την Αγία Βαρβάρα να πάει καλά η σπορά.
ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ ΛΙΒΕΡΗΣ ΕΤΩΝ 67 ΕΠ. Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ		Η Θράκη έχει πολύ πλούσια έθιμα...πολλά απεμπόληθηκαν μέσα στο πέρασμα του χρόνου. ...το έθιμο του κλήδονα ένα βασικό έθιμο το οποίο το έχει αναδείξει η Θρακική Εστία. Εκτός από τον κλήδονα είναι και η Βαρβάρα, Η Βαρβάρα βέβαια είναι πιο οικογενειακό έθιμο. ...το έθιμο του τρνύγου όπου κάνουμε μεγάλη γιορτή. Επίσης είναι η Τζαμάλα που κάναμε παλιά. Το έθιμο του κλήδονα με τετραήμερες εκδηλώσεις, αφορά περισσότερο το γυναικείο φύλο και γύρω από τις ανάγκες που είχαν οι γυναίκες ...αυτή η προφητεία (του συντρόφου) που περίμεναν μέσα από το έθιμο του κλήδονα ήταν αυτό που ήταν το δειλαστικό, ειδικά για τις ελεύθερες κοπέλες. Ο κλήδονας γίνεται πάντα στο θερινό ηλιοστάσιο τον Ιούνιο. Η Βαρβάρα, έχει να κάνει με τα μικρά παιδιά αυτό το κολυβόζουμο που παρασκευάζεται το γεμάνο το Δεκέμβριο που δεν υπάρχουν ναπά προϊόντα και τα λοιπά βάζανε τα νοικοκυρά ότι ξηρό καρπό είχαν και το έφτιαχναν. Υπάρχει η εικασία ότι κάνει πάρα πολύ καλό στα μικρά τα παιδιά στην υγεία τους όσον αφορά την ευλογία. Όποτε αυτό είναι ένα έθιμο το οποίο το συνεχίζουμε για τα παιδιά μας, πιστεύουμε ότι συμβαίνει αυτό το πράγμα.
ΜΟΥΣΙΑΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΕΤΩΝ 67 ΕΠ.Μ. ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		...οι πόντοι δεν μπορούσαν να γιορτάσουν αν δεν είχαν εξασφαλίσει τα προς το ζην σε όλη την κοινωνική τους ομάδα. Ήταν η μεγαλύτερη αμαρτία μέσα στον εθιμισμό. Γι' αυτό είχαν εισάγει και την «πολιτική κάσα» που ήταν η μοναδική θα έλεγα έκφραση αλληλεγγύης, αλτρουισμού και αλληλοβοήθειας. Επίσης τα «μομόγερα», ακόμη, ο πιο δυνατός εθιμισμός, το πανηγύρι. Έχει και θρησκευτική και την τελετουργική διάσταση αλλά το σημαντικό είναι ότι δομεί την ομάδα. Για μένα το πιο σημαντικό είναι αυτή η ομαδική συνενόηση γύρω από τον πανηγυρισμό ο οποίος είναι η συνέχεια των Ελευσίνων μυστηρίων που είναι μαγευτικό το πως έρχεται μέχρι τις μέρες μας. Ο μομογερισμός, ο οποίος στη βάση του εκφράζει ένα βαθύτερο κοινωνικό σαρκασμό, ένα ράπισμα προς το άδικο, το κακοπραίετο προς αυτό που τείνει να διασαλεύσει την κοινωνική ισορροπία.
ΜΑΥΡΙΔΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ ΕΤΩΝ 57 ΕΠ.Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ		Όλα τα έθιμα νομίζω ότι κοσμούν αυτό το πέπλο των εθίμων που στο ποντιακό κόσμο είναι καλό και να αναβιώνουν αλλά και να αναδεικνύονται και να προβάλλονται. ...νομίζω ότι είναι κορυφαίο είναι το δράσιμο με τους μομόγερους. Φυσικά και τα κοτσαμάνια που έχουν μία διαφοροποίηση. Κάποια από αυτά έχουν και μια θρησκευτική διαφορά, κάποια άλλα δείχνουν ουσιαστικά την ζωή των ποντίων το πως οι Πόντιοι μέσα στις γενιές πορευόταν και πως λειτουργούσαν και βεβαίως αναδεικνύουν την ταυτότητα τους και τα χαρακτηριστικά τους. ...είναι γνωστό ότι υπάρχουν έθιμα τα οποία συμβολίζουν πολλά και περνάν τα δικά τους μηνύματα και δείχνουν την ζωή των προγόνων μας καθ' όλους σ' αυτούς τους αιώνες στον πόντο. Μέσα σ' αυτά μπορούμε να κατατάξουμε τα έθιμα μεταξύ Χριστουγέννων Πρωτοχρονιάς όπως το «καλαντόνερο», μπορούμε να μιλήσουμε για τον «κουκαρά» αργότερα να μιλήσουμε για έθιμα που είναι σε όλη τη διάρκεια των εορτών είτε για την περίοδο των Χριστουγέννων του Πάσχα, της Καθαρής Δευτέρας και πρην την καθαρά Δευτέρα δηλαδή την «Σαχαροδευτέρα» που λέμε το έθιμο της Καθαρής Δευτέρας. Τους μομόγερους...

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΣΙΑΖΟΜΕΝΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
<p>ΧΡΥΣΑ ΜΑΡΤΙΝΑΚΗ ΕΤΩΝ 66 ΕΠ.Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ</p>		<p>Ξεκίνησα να ασχολούμαι με πολιτιστικούς συλλόγους από το 1995... πριν ήμουν με το σύλλογο Κλεισουριέων Πτολεμαΐδας. ... Θεωρώ ότι, κάθε πολιτιστικός σύλλογος είναι μεγάλο σχολείο για τον κάθε έναν ο οποίος ασχολείται. Πρώτον συναναστρέφεται με συμπατριώτες, μαθαίνει για την ιστορία τον πολιτισμό του τα ήθη και τα έθιμα, τραγούδια, χορούς παραστάσεις κάτι που θα έπρεπε να διαβάσει πάρα πολύ για να τα μάθει όλα αυτά ενώ μέσα από τους λόγους τα μαθαίνει τα ενστερνίζεται και τα βιώνει. Στο σύλλογο Μικρασιατών ... το 2005 από τότε είμαι τακτικό μέλος του διοικητικού συμβουλίου. Ηρεμία ψυχική έχω κερδίζει , ψυχική ηρεμία... θεωρώ ότι εκπληρώνω χρέος προς τον παππού και τη γιαγιά οι οποίοι ήρθαν από και και έστησαν αυτήν την πόλη από το μηδέν. <i>Δηλαδή νιώθετε συγκίνηση;</i> Πολύ έντονα.</p>
<p>ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΧΑΤΖΗΣΤΕ- ΦΑΝΟΥ ΕΤΩΝ 66 ΕΠ.Μ. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ</p>	<p>ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΤΑΞΗΣ, ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ.</p>	<p>Το 2007 πήρα την σύνταξη από την ΔΕΗ εκείνη η χρονιά ήταν μία κακή στιγμή για το σύλλογο Μικρασιατών, ο τότε πρόεδρος με κάλεσε γιατί ήξερε ότι τα χέρια μου τάνωναν και από το 2007 και μέχρι και σήμερα ασχολούμαι με το σύλλογο Μικρασιατών. Όταν ξεκίνησα εγώ εδώ το 2007 δεν ήμουν πρόεδρος ήμουν ένα απλό μέλος και προσπάθησα να λύσω προβλήματα. Κάτι που δείχνει πως αισθάνομαι είναι τα τόσα χρόνια που έχω μείνει εδώ και δεν έχω φύγει. Νιώθω πολύ ευχαριστημένος, νιώθω καλύτερος άνθρωπος και προσπαθώ να δώσω όσο μπορώ όσο το δυνατόν περισσότερα... να μπορέσουμε να κρατήσουμε τον πολιτισμό μας ο οποίος πρέπει να μείνει η αλώβητος.</p>
<p>ΤΕΛΙΟΥ ΣΟΦΙΑ ΕΤΩΝ 75 ΕΠ.Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ</p>		<p>Από το 1990 συγκεκριμένα ασχολούμαι με τη Θρακική Εστία Εορδαίας, Αρχαγγέλης. Από το 1990. Δεν μπορώ να πω ότι στην αρχή ήταν το ίδιο, μετά γνωρίζοντας πραγματικά σε βάθος τα ήθη έθιμα, τον πολιτισμό, την ζωή της Θράκης θεωρώ ότι έγινα καλύτερη πρώτα απ' όλα συνειδητοποίησα ότι είμαι Θρακίστρια και αγάπησα και το σύλλογο και αγάπησα πιο πολύ και τη Θράκη.</p>
<p>ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ ΛΙΒΕΡΗΣ ΕΤΩΝ 67 ΕΠ. Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ</p>		<p>Από την ίδρυση της Εστίας είμαι μέλος από την αρχή... μετά από γεγονότα μπήκα στο ΔΣ και έκτοτε είμαι ενεργό μέλος από το 2003. Από την ίδρυση του συλλόγου το 1989 ως μέλος προσπαθούσα να είμαι πάντα σε όλες τις εκδηλώσεις. Αργότερα μπήκα στο Δ.Σ. Αυτή η ενασχόλησή μου το 2003, η τύχη, μου έχει δώσει το ένευσμα να μην πλέον διαβάζω πράγματα ή μου λένε πράγματα τα οποία τα περνάω έτσι, τώρα εισπράτω, έπειτα κάνω και δικές μου αναλύσεις στα γεγονότα και στο τέλος ε νομίζω ότι αναγκάστηκα να μελετήσω την ιστορία της Θράκης από διάφορους ιστορικούς και να μπορώ να έχω άποψη επί των πεπραγμένων. Το κέρδος μου είναι καθαρά ηθικό, νομίζω ότι προσφέρω το καλύτερο για το σύλλογο.</p>
<p>ΜΟΥΣΙΑΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΕΤΩΝ 67 ΕΠ.Μ. ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</p>		<p>Εγώ ξεκίνησα με την Ευξέينو λέσχη Πτολεμαΐδας το 1970 ως ιδρυτικό μέλος με μία ομάδα νέων της εποχής... Από τότε που δημιουργήθηκε η Ευξέινος λέσχη η οποία λειτουργούσε μέχρι το 1985 ήμουν μέλος του Δ.Σ. ... η ενασχόλησή η δική μου και η οποία καθόρισε σε ένα μεγάλο βαθμό και τον τρόπο σκέψης μου και τη συμπεριφορά μου. Μέσα από τους συλλόγους εγώ βρήκα ένα άλλο πεδίο πολυγλωσσίας το οποίο με ολοκλήρωσε και με διαμόρφωσε καθοριστικά για το χαρακτήρα μου σαν άνθρωπο. ...Νιώθω ότι εκπλήρωσα ένα χρέος απέναντι στην γενιά μου στους προγόνους μου και στην ταυτότητα μου... μέσα από τις ενέργειες των συλλόγων σχετικά με την γενεαλογία των Ποντίων και ήταν πράγμα το οποίο ήταν απορροια της συλλογικής δράσης. ... ξεκίνησε το 1986 η πρώτη εκδήλωση και έπειτα κορυφώθηκαν εκδηλώσεις και φτάσαμε στο 1994 όπου το ελληνικό κοινοβούλιο υψώθηκε την ποντιακή γενεαλογία ομόφωνα από όλες τις πτέρυγες.</p>
<p>ΜΑΥΡΙΑΔΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ ΕΤΩΝ 57 ΕΠ.Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ</p>		<p>Η σχέση μου με τους συλλόγους είναι μία σχέση βιωματική η οποία ξεκίνησε από πολύ μικρό παιδί... το 1980... ως χορευτής, αργότερα ως χοροδιδάσκαλος και στη συνέχεια πολλά χρόνια αργότερα ως μέλος του συλλόγου... Στην πορεία έμαθα και την ιστορία του Πυρρήγιου, της Σέρρας, πολλών άλλων και αυτό με οδήγησε πραγματικά να αρχίσω να ασχολούμαι με τον πολιτισμό των ποντίων, τον ποντιακό ελληνισμό και με γενικότερα θέματα που έχουν αναφορά στο ποντιακό στοιχείο. ... Έπειτα, με την επαγγελματική μου ιδιότητα... από και και πέρα και ως μέλος της διοίκησης και πρόεδρος του ποντιακού συλλόγου Πτολεμαΐδας. Επίσης μπόρεσα να τροφοδοτήσω δικά μου ενδιαφέροντα κι εσωτερικά και ανησυχίες... αλλά και παράλληλα να δω πως σε έναν σύλλογο σε ένα φορέα μπορείς να δείξεις αυτόν τον πολιτισμό, να φέρεις τις αξίες του χθες στο σήμερα...</p>

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
	ΕΠΙΧΑΡΑΞΗ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΓΕΝΙΕΣ - ΔΙΑΓΕΝΕΑΚΗ ΕΝΤΑΣΗ	
ΧΡΥΣΑ ΜΑΡΤΙΝΑΚΗ ΕΤΩΝ 66 ΕΠ.Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ	ΚΕΡΑΗ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ.	Όσον αφορά τη συμμετοχή των νέων: Είμαι γιαγιά, τα παιδιά μου ... μέχρι τις ηλικίες που τους επέτρεπαν οι σχολικές τους υποχρεώσεις συμμετείχαν στον σύλλογο. Φυσικά παροτρύνω να νιώθουν και τη μικρoασιατική τους καταγωγή γιατί είναι ένα κομμάτι μεγάλο του ελληνισμού το οποίο είναι πολύπαθο. Είναι ένας τρόπος να διατηρήσουμε άσβεστο το τρίπτυχο ιστορία, πολιτιστική μνήμη, εθνική κληρονομιά. Θεωρώ ότι πρέπει η νεολαία να ασχολείται και να πλαισιώνει του συλλόγους γιατί μ' αυτόν τον τρόπο διατηρούμε τις ρίζες μας αλώβητες για να μπορέσουμε να συνεχίσουμε σαν χώρα, σαν έθνος.
ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΧΑΤΖΗΣΤΕ-ΦΑΝΟΥ ΕΤΩΝ 66 ΕΠ.Μ. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ		... για να μπορέσουμε να κρατήσουμε τον πολιτισμό μας ο οποίος πρέπει να μείνει η αλώβητος και να μεταφερθεί στους νεότερους γιατί είναι το μόνο που θα κρατήσει ζωντανή την παράδοση τα ήθη και τα έθιμα των προγόνων μας. Θεωρώ έχουμε υποχρέωση σε αυτούς που αφήσανε και τα κορμιά τους εκεί και σήμερα εμείς ζούμε σε αυτήν την Ελλάδα εδώ πέρα ελεύθεροι. Είναι υποχρέωση μας να τους τιμούμε και να μην τους ξεχνάμε ποτέ. ... θεωρώ ότι είναι πολύ καλό να κρατάμε την πολιτισμική μας ταυτότητα εσωτ. και ένα στα 100 να υπάρχει μέσα για να τη διατηρήσουμε. ... είναι σημαντική η παρουσία του κόσμου εδώ ούτως ώστε όλοι σύλλογοι να μπορέσουν να παραμείνουν ανοιχτοί να μπαίνει κόσμος να ζωντανεύει το κλίμα και να ζωντανεύουν τα πάντα, να υπάρχει ζωή.
ΤΕΛΙΟΥ ΣΟΦΙΑ ΕΤΩΝ 75 ΕΠ.Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ		Ασφαλώς και θα συμβούλευα από την άρα που αισθάνομαι πως ανήκω κάπου θα ήθελα τα παιδιά μου, οι φίλοι, τα παιδιά των φίλων μου, οι γνωστοί, η νεολαία να το συνεχίσουν για να αισθάνονται ότι έχουν ρίζες. ... για να μάθουν κι αυτοί έναν πολιτισμό που είναι σημαντικό όλοι να αισθανόμαστε ότι έχουμε ρίζες. Και αυτές οι ρίζες μπορούν να υπάρχουν μόνο εφόσον και η νεολαία και η άλλη γενιά κι άλλη γενιά συνειδητοποιήσουν ότι η καταγωγή τους είναι αυτή, είναι από την ανατολική Θράκη.
ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ ΛΙΒΕΡΗΣ ΕΤΩΝ 67 ΕΠ. Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ		Απερίφραστα θα συμβούλευα να ακολουθήσουνε την πολιτισμική ταυτότητα, των γονιών τους περισσότερο, αξίζει τον κόπο αξίζει η ιστορία της Θράκης. Η κουλτούρα και ο πολιτισμός τους και τα καμώματά τους και οι ίδιοι είναι άνθρωποι ευδιάθετοι. Είναι άνθρωποι της παρέας, άνθρωποι συγκαταβατικοί είναι παρορμητικοί δεν κρατάν κακίες νομίζω ότι έχουν πάρα πολύ ωραία χαρακτηριστικά. Νομίζω ότι αξίζει τον κόπο να ακολουθήσουν και να είναι υπερήφανοι για το ότι είναι Θρακιώτες.
ΜΟΥΣΙΑΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΕΤΩΝ 67 ΕΠ.Μ. ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		Το πιο μέγιστο ηθικό δίδαγμα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού και το κλείσιμο του κύκλου των ιστορικών κύκλων δηλαδή έχει να κάνει πάντοτε με την μνήμη γιατί η μνήμη είναι η διάρκεια και η συνέχεια της ύπαρξης της ζωής. Επομένως τα παιδιά μου όχι μόνο θα τα στρέψω σ' αυτήν την κατεύθυνση αλλά θα είναι δυστυχώς αν δεν το έκανα. Μέσα λοιπόν σε αυτούς τους συλλόγους πιστεύω ότι ο νέος μπορεί να δημιουργήσει μία κοινωνικότητα να μπορέσει να γνωρίσει στοιχεία του πολιτισμού δυναμικά στοιχεία που έχουν να κάνουν με το ήθος, με την αρμονία, την μουσική το χορό την πειθαρχία. Έχουν να κάνουν με την πνευματική και σωματική αγωγή του παιδιού.
ΜΑΥΡΙΑΔΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ ΕΤΩΝ 57 ΕΠ.Μ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ		Συμβουλεύω τα παιδιά μου να έχουν ταυτότητα πάνω απ' όλα να είναι με ανοιχτούς ορίζοντες, στον πολιτισμό... μέσα από τη δυνατότητα να ανοιχτούμε στον πολιτισμό έχουμε κατανοήσει καλύτερα και αυτό που λέμε παντιακό ελληνισμό. ... συμβουλεύω τα παιδιά μου να μάθουν περισσότερα για τον παντιακό ελληνισμό, με ανοιχτές κεραίες σε όλους τους πολιτισμούς σε όλους τις μορφές πολιτισμού. Μην ξεχνάμε ότι είμαστε κομμάτι ενός τόπου μιας περιοχής μιας χώρας αλλά και ενός κόσμου ολοκλήρου κι αυτό είναι πολύ σημαντικό να το ξέρουμε να το γνωρίζουμε και να πορευόμαστε.

Ποιοτική ανάλυση

Στο ερώτημα σε ποια πολιτισμική ομάδα θεωρούν ότι ανήκουν και πώς αιτιολογούν αυτό, οι συμμετέχοντες, εκ των οποίων τέσσερις άνδρες και δύο γυναίκες, απάντησαν δηλώνοντας την ομάδα στην οποία ανήκουν, και ως αιτιολόγηση βασική αναφέρουν την καταγωγή τους. Αυτοπροσδιορίζονται με απόλυτη σιγουριά και σαφήνεια με τη χρήση των ρημάτων «ανήκω», «είμαι». Ωστόσο πέρα από την καταγωγή, τέσσερις από αυτούς, αναφέρουν στον προσδιορισμό της πολιτισμικής ομάδας, τα ήθη, τα έθιμα, τους χορούς, αλλά και τα βιώματα ως εξίσου σημαντικά για την τοποθέτησή τους σε αυτή την πολιτισμική ομάδα. Μία γυναίκα η Τέλιου Σοφία και ένας άνδρας ο Πασχαλίδης Λιβέρης στην ομάδα των Θρακιωτών, χαρακτηριστικά αναφέρουν : «Πρώτα απ' όλα και λόγω καταγωγής των προγόνων μου...αλλά και λόγω του ότι όλα αυτά που έχουν σχέση με τους Θρακιώτες με εκφράζουν απόλυτα...», «Λόγω καταγωγής και επαφής με τα ήθη και έθιμα». Επίσης δύο άνδρες στην ομάδα των Ποντίων, ο Μουσιάδης Παναγιώτης και ο Μαυρίδης Αντώνης: «...και λόγω καταγωγής αλλά και λόγω βιωμάτων», «... και πολιτισμικά νιώθω αλλά και παράλληλα συμμετέχω με δράση σε όλο αυτό που έχει να κάνει με το ποντιακό ελληνισμό... Έχει βασικά χαρακτηριστικά τα ήθη, τα έθιμα τις παραδόσεις τους χορούς και τα τραγούδια μας».

Αναφορικά με το δεύτερο ερώτημα, το οποίο αφορά τα είδη εθίμων, οι συμμετέχοντες κάθε πολιτισμικής ομάδας απαντούν, παραθέτοντας κάποια έθιμα από τα πιο γνωστά και αγαπημένα του κόσμου, περιγράφοντάς τα. Παραπέμπουν στα ίδια έθιμα κυρίως, ενώ συγκεκριμένα οι Πόντιοι καθώς και οι Θρακιώτες, μιλούν για περισσότερα από ένα έθιμα. Περιγράφουν αναλυτικά τα έθιμα, εξηγούν, και αναφέρονται στις εκδηλώσεις με χαρά και προσμονή. Τα συνδέουν με τους προγόνους αλλά και την εκκλησία. Ο λόγος τους είναι γλαφυρός. Χρησιμοποιούν κυρίως τον α' πληθυντικό και αυτό αποπνέει συλλογικότητα και αμεσότητα. Επίσης δημιουργεί ένα αίσθημα συλλογικής ευθύνης ως προς την πραγματοποίηση των εθίμων και την οργάνωση των πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Οι Μικρασιάτες ως έθιμο αναφέρουν την τιμήση της Παναγίας της Μεσοσπορίτισσας και τα «Μπορμπόλια», (*έδεσμα με βρασμένους καρπούς όπως δημητριακά και όσπρια, με κανέλα, ζάχαρη και ρόδι*) τα οποία φτιάχνουν με σκοπό να πάει καλά η σπορά. Επίσης το έθιμο αυτό συνδέεται και με την έναρξη της απόσταξης

του τσίπουρου, οπότε και πραγματοποιούνται οι εκδηλώσεις.²⁶¹ Επιπλέον, γίνεται αναφορά στην εκδήλωση των «Ιωνείων» ως κορυφαία εκδήλωση του συλλόγου που πραγματοποιείται κάθε χρόνο, όπου παρουσιάζονται δρώμενα σχετικά με τη ζωή του μικρασιατικού ελληνισμού.

Οι Θρακιώτες, αναφορικά με τα ήθη και έθιμά τους, υπογραμμίζουν τις μεγάλες ετήσιες εκδηλώσεις του «Κλήδονα» καθώς και το έθιμο της «Βαρβάρας», το οποίο είναι ένα παρασκεύασμα κολυβόζουμου, που σύμφωνα με όσα λένε, σχετίζεται με την ευχή για καλή σπορά αλλά και με την υγεία των μικρών παιδιών. Ανάμεσα σε άλλα, οι δύο συνεντευξιαζόμενοι Θρακιώτες, μία γυναίκα η Τέλιου Σοφία, και ένας άντρας ο Πασχαλίδης Λιβέρης, αναφέρουν ξεχωριστά κάποια έθιμα. Η πρώτη, κάνει λόγο για το έθιμο του αμίλητου νερού και το πήδημα των φωτιών του Αϊ Γιάννη που έκαναν κάθε χρόνο, ενώ ο δεύτερος σημειώνει τον τρύγο, όπου γίνεται μεγάλη γιορτή. Επίσης μνημονεύει ένα έθιμο το οποίο δεν διατηρείται πια, την «Τζαμάλα», ένα ομοίωμα καμήλας το οποίο γύριζε τον Οκτώβριο με κάποιους μασκαρεμένους που οδηγούσαν από κάτω το ομοίωμα της καμήλας. Είχε σχέση πάλι με το να πάει καλά η σπορά και να διωχθούν τα κακά πνεύματα.

Οι συμμετέχοντες Πόντιοι, άνδρες και οι δύο, ο Μωυσιάδης Παναγιώτης και ο Μαυρίδης Αντώνης, επιλέγουν το έθιμο των «Μωμογέρων» ως το πιο αγαπημένο, το οποίο πραγματοποιείται κάθε χρόνο και κεντρίζει το ενδιαφέρον όλων. Επίσης, από τον Μωυσιάδη Παναγιώτη, αναφέρεται ως έθιμο το πανηγύρι, δηλαδή η σύνδεση θρησκείας και παράδοσης σε μορφή εκδηλώσεων και εθίμων. Γίνεται λόγος από τον Μαυρίδη Αντώνη για έθιμα ανάλογα με την εποχή και τις γιορτές του έτους, όπως αυτά των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, το «Καλαντόνερο».²⁶² Επίσης αναφέρεται το έθιμο της Σαρακοστής ο «Κουκαράς»,²⁶³ ενώ της Καθαράς Δευτέρας η λεγόμενη

²⁶¹ Εκδήλωση που σχετίζεται με το βράσιμο του τσίπουρου και με προσφορά από όλους τους σπόρους της γης για το καλό της χρονιάς (*μπορμπόλια*).

Η τσιπουροκατάλυξη του Συλλόγου έχει πίο κοσμικό χαρακτήρα. Συνοδεύεται από μουσική, χορό, τσιπουρομεζέδες δια χειρών μικρασιατών, σαρδέλες στα κάρβουνα προσφορά των ιχθυοπωλείων και άφθονο δωρεάν τσίπουρο από τα καζάνια της Πτολεμαΐδας.

²⁶² Ένα από τα πρωτοχρονιάτικα έθιμα που γίνονταν στον Πόντο ήταν το καλάντισμα της βρύσης. Σύμφωνα με το συγκεκριμένο έθιμο, λίγο πριν από τα μεσάνυχτα της Πρωτοχρονιάς, οι γυναίκες πήγαιναν στο πηγάδι του χωριού τους, κρατώντας στα χέρια τους δώρα, τα οποία όταν τα άφηναν έλεγαν την εξής ευχή: «Κάλαντα καλός καιρός και πάντα και του χρόνου». Αφού έλεγαν τη συγκεκριμένη φράση, έπαιρναν το καλαντόνερο, από το οποίο έδιναν να πιουν όσοι τους περίμεναν σπίτι και στη συνέχεια ράντιζαν την οικεία, την αυλή, τα χωράφια, τις αποθήκες και τα ζώα τους. <https://www.trapezounta.gr/pontus/culture/customs-and-practices/1318/>

²⁶³ Ο κουκαράς ήταν μια επινόηση των Ποντίων μαμάδων με σκοπό να φοβίσουν τα παιδιά την περίοδο της Σαρακοστής. Έτσι, προκειμένου να τα αποτρέψουν από οποιαδήποτε ατασθαλία,

«Σαχταροδευτέρα».²⁶⁴

Στο τρίτο ερώτημα που αφορά τη συμμετοχή σε συλλόγους, τα κέρδη και τα συναισθήματα σχετικά με την ενασχόληση αυτή, σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες απαντούν πως είναι μέλη σε κάποιο σύλλογο, είτε υπήρξαν στο παρελθόν. Συγκεκριμένα από το σύνολο των τεσσάρων ανδρών, όσον αφορά τους Πόντιους ο Μωυσιάδης Παναγιώτης υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Ευξείνου Λέσχης Εορδαίας και ο Μαυρίδης Αντώνης είναι σήμερα πρόεδρος του Συλλόγου Ποντίων Πτολεμαΐδας. Αναφορικά με τους Μικρασιάτες εκ των οποίων μια γυναίκα, η Μαρτινάκη Χρύσα και ένας άνδρας, ο Χατζηστεφάνου Στέργιος, και οι δύο συμμετέχουν στον σύλλογο με το δεύτερο να είναι και πρόεδρος του Δ.Σ.. Σχετικά με τους Θρακιώτες συμμετέχοντες, η μια είναι γυναίκα, η Τέλιου Σοφία η οποία συμμετέχει ως μέλος, αλλά υπήρξε και μέλος του Δ.Σ του συλλόγου και ένας άνδρας, ο Πασχαλίδης Λιβέρης, ο οποίος είναι πρόεδρος του συλλόγου.

Όλοι αναφορικά με τα «κέρδη» και τα συναισθήματα από την ενασχόληση τους με τους συλλόγους, τονίζουν την ευχαρίστηση και την αγάπη που παίρνουν μέσα από τον σύλλογο. Μιλώντας για αυτό το κομμάτι της ζωής τους, χρησιμοποιούν συναισθηματικά φορτισμένο λόγο. Επίσης εδώ, όπως είναι λογικό, χρησιμοποιείται α' ενικό πρόσωπο κάτι που αναδεικνύει τις προσωπικές τους σκέψεις εντονότερα και εναργέστερα, ενώ ο τόνος γίνεται εξομολογητικός. Όλους τους διακατέχει ένα αίσθημα συγκίνησης. Συγκεκριμένα στους Μικρασιάτες δηλώνει ο Χατζηστεφάνου Στέργιος: *«Νιώθω πολύ ευχαριστημένος. Νιώθω καλύτερος άνθρωπος και προσπαθώ να δώσω όσο μπορώ, όσο το δυνατόν περισσότερα... να μπορέσουμε να κρατήσουμε τον πολιτισμό μας ο οποίος πρέπει να μείνει αλώβητος»*. Επίσης η Μαρτινάκη Χρύσα: *«Έχω κερδίσει , ψυχική ηρεμία... θεωρώ ότι **εκπληρώνω χρέος**»*. Οι Θρακιώτες υπογραμμίζουν ότι κέρδισαν σε γνώσεις σχετικά με τον θρακικό πολιτισμό και αγάπη προς την καταγωγή τους. Η Τέλιου Σοφία : *Γνωρίζοντας πραγματικά σε βάθος τα ήθη έθιμα, τον πολιτισμό, την ζωή της Θράκης... **συνειδητοποίησα ότι είμαι Θρακιώτισσα και αγάπησα και το***

δημιούργησαν αυτό το ιδιότυπο σκιάχτρο, το οποίο τα τρώμαζε και τα έκανε να μην υποκύπτουν σε τυχόν παρασπονδίες την περίοδο της νηστείας. <https://www.trapezounta.gr/pontus/culture/customs-and-practices/2323/>

²⁶⁴ Η Καθαρά Δευτέρα ονομάστηκε από τους Ποντίους Σαχτοδευτέρα γιατί οι νοικοκυρές έβραζαν σε ένα καζάνι νερό με στάχτη για να πλύνουν καλά και να γυαλίσουν όλα τα μεταλλικά και ξύλινα αντικείμενα. Ύστερα τα έζυναν με αιχμηρά εργαλεία για να εξαφανιστεί κάθε ίχνος λίπους που ενδεχομένως είχε εισχωρήσει στο ξύλο. Αυτό γινόταν για να μην αναμιχθούν τα φαγητά της νηστείας με τα υπολείμματα προηγούμενων ζωικών τροφών. <http://ellinwnparadosi.blogspot.com/2016/03/blog-post.html?spre=pi>

σύλλογο...και τη Θράκη». Ο Πασχαλίδης Λιβέρης : « Από αυτήν τη ενασχόληση μου «αναγκάστηκα» να μελετήσω την ιστορία της Θράκης από διάφορους ιστορικούς και να μπορώ να έχω άποψη επί των πεπραγμένων...Το κέρδος μου είναι καθαρά ηθικό, νομίζω ότι προσφέρω το καλύτερο για το σύλλογο».

Οι Πόντιοι αναφέρουν ως «κέρδη», τη διαμόρφωση του χαρακτήρα τους, τη γνώση της Ιστορίας τους αλλά και διεκδικήσεις που αφορούν ζητήματα της Ιστορίας του Ποντιακού Ελληνισμού. Ακόμη σημειώνουν ότι η ενασχόληση τους αυτή, τους πρόσφερε προσωπική «ανάπτυξη» και όμορφα συναισθήματα. Ο λόγος τους και πάλι, χαρακτηρίζεται από συναισθηματική φόρτιση καθώς επίσης αναδεικνύεται η αίσθηση του χρέους που έχουν απέναντι στην ταυτότητά τους. Χαρακτηριστικά δηλώνει ο Μουσιάδης Παναγιώτης: «...η ενασχόλησή η δική μου και η οποία καθόρισε σε ένα μεγάλο βαθμό και τον τρόπο σκέψης μου και τη συμπεριφορά μου... Νιώθω ότι **εκπλήρωσα ένα χρέος** απέναντι στην γενιά μου, στους προγόνους μου και στην ταυτότητα μου...μέσα από τις ενέργειες των συλλόγων σχετικά με την γενοκτονία των Ποντίων και ήταν πράγμα το οποίο ήταν απόρροια της συλλογικής δράσης». Στη συνέχεια υπογραμμίζεται από τον Μαυρίδη Αντώνη: «**Η σχέση μου με τους συλλόγους είναι μία **σχέση βιωματική** η οποία ξεκίνησε από πολύ μικρό παιδί ...αυτό με οδήγησε πραγματικά να αρχίσω να ασχολούμαι με τον πολιτισμό των Ποντίων, τον Ποντιακό Ελληνισμό και με γενικότερα θέματα που έχουν αναφορά στο ποντιακό στοιχείο...Επίσης μπόρεσα να τροφοδοτήσω δικά μου ενδιαφέροντα και ανησυχίες..., αλλά και παράλληλα να δω πως σε έναν σύλλογο..μπορείς να δείξεις αυτόν τον πολιτισμό, να φέρεις τις αξίες του χθες στο σήμερα».**

Τέλος, στο ερώτημα που αφορά την παρότρυνση των νέων γενεών να έχουν την ίδια πολιτισμική ταυτότητα με τη δική τους, καθώς και στην αιτιολόγησή της, το σύνολο των συμμετεχόντων απάντησε θετικά και υποστήριξε πως οι νέες γενιές αποτελούν βασικό κομμάτι για την συνέχιση της πολιτισμικής ταυτότητας και της λειτουργίας των συλλόγων γενικότερα. Τα πρόσωπα περνούν από την χρήση του α'ενικού στον α πληθυντικό, κάτι που κάνει φανερό την μεταφορά πια από το εγώ στο εμείς, ώστε να συνεχιστεί η παράδοση, να διατηρηθεί η μνήμη και τελικά να μεταλαμπαδευτεί και να περάσει στη νέα γενιά η πολιτισμική ταυτότητα και η διατήρησή της. Επιπλέον ο τόνος και το ύφος γίνεται διδακτικό - προτρεπτικό με τη χρήση υποτακτικής. Ο λόγος είναι περισσότερο φορτισμένος και διαφαίνεται έντονα η σφοδρή επιθυμία κάθε συνεντευξιαζόμενου, ανεξαρτήτως καταγωγής, για διατήρηση

του πολιτισμού και της Ιστορίας. Ενδεικτικά παρατίθενται κάποια από τα λόγια τους:
Μαρτινάκη Χρύσα: «Φυσικά **παροτρύνω να νιώθουν και τη μικρασιατική τους καταγωγή...**Είναι ένας τρόπος να διατηρήσουμε άσβεστο το τρίπτυχο Ιστορία, πολιτιστική μνήμη, εθνική κληρονομιά. Θεωρώ ότι πρέπει η νεολαία να ασχολείται και να πλαισιώνει του συλλόγους γιατί μ' αυτόν τον τρόπο **διατηρούμε τις ρίζες μας αλώβητες για να μπορέσουμε να συνεχίσουμε σαν χώρα , σαν έθνος**».

Χατζηστεφάνου Στέργιος: «...για **να μπορέσουμε να κρατήσουμε τον πολιτισμό μας ο οποίος πρέπει να μείνει αλώβητος και να μεταφερθεί στους νεότερους γιατί είναι το μόνο που θα κρατήσει ζωντανή την παράδοση τα ήθη και τα έθιμα των προγόνων μας**.

Πασχαλίδης Λιβέρης: «**Απερίφραστα** θα συμβούλευα να ακολουθήσουνε την πολιτισμική ταυτότητα, των γονιών τους, αξίζει τον κόπο, αξίζει η Ιστορία της Θράκης».

Τέλιου Σοφία: «**Ασφαλώς και θα συμβούλευα από την ώρα που αισθάνομαι πως ανήκω κάπου. Θα ήθελα τα παιδιά μου, οι φίλοι, τα παιδιά των φίλων μου, οι γνωστοί, η νεολαία, να το συνεχίσουν για να αισθάνονται ότι έχουν ρίζες**».

Μαυρίδης Αντώνης: «**Συμβουλεύω τα παιδιά μου να έχουν ταυτότητα, πάνω απ' όλα να είναι με ανοιχτούς ορίζοντες, στον πολιτισμό...μέσα από τη δυνατότητα να ανοιχτούμε στον πολιτισμό έχουμε κατανοήσει καλύτερα και αυτό που λέμε Ποντιακό Ελληνισμό**».

Μουσιιάδης Παναγιώτης: «**...η μνήμη είναι η διάρκεια και η συνέχεια της ύπαρξης της ζωής. Επομένως τα παιδιά μου όχι μόνο θα τα στρέψω σ' αυτήν την κατεύθυνση αλλά θα ήμουν δυστυχής αν δεν το έκανα**».

Συμπεράσματα

Το παρόν πόνημα αφορά τους προσφυγικούς πολιτιστικούς συλλόγους της πόλης της Πτολεμαΐδας, καθώς και τις διάφορες πολιτισμικές ταυτότητες που υπάρχουν σ' αυτήν λόγω της εγκατάστασης προσφύγων από την Ανατολική Θράκη, τη Μικρά Ασία και τον Πόντο.

Όσον αφορά τους συλλόγους, αυτοί φαίνεται, από την μελέτη των καταστατικών τους να έχουν θέσει στόχους και να έχουν μελλοντικές προσδοκίες οι οποίες είναι κοινές. Σκοποί της ιδρύσεως των συλλόγων είναι η διαφύλαξη, προβολή και διάδοση των ηθών, εθίμων και εν γένει του πολιτισμού του Προσφυγικού Ελληνισμού, καθώς και η καλύτερευση του επιπέδου ζωής των ανθρώπων, με τη συμβολή τους στην αντιμετώπιση προβλημάτων της ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Μακεδονίας. Έτσι, ανεξαρτήτως καταγωγής, οι σκοποί τους συμπίπτουν και τελικά πραγματοποιούνται.

Μέσα από τις έξι συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν, έγινε προσπάθεια να διαφανούν πολιτισμικές ταυτότητες. Οι συμμετέχοντες αποτελούν μέλη των πολιτιστικών συλλόγων της πόλης. Μάλιστα, είναι πρόσφυγες δεύτερης και τρίτης γενιάς. Κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις που αφορούν, την πολιτισμική τους ταυτότητα και ό,τι αυτή περιλαμβάνει καθώς και τη συμμετοχή τους στους πολιτιστικούς συλλόγους, αναφέροντας και ποια είναι τα συναισθήματα από αυτή την ενασχόληση. Επίσης ρωτήθηκαν, σχετικά με την πολιτισμική ταυτότητα των νέων γενιών, για το αν προτρέπουν- καθοδηγούν τους νέους να ενστερνιστούν την ίδια πολιτισμική ταυτότητα, παραθέτοντας και την αιτιολόγηση αυτής της επιλογής. Είναι μείζονος σημασίας να σημειωθεί, πως πολλά από τα λεγόμενα των συνεντευξιαζόμενων απορρέουν από τη διαγενεακή μνήμη. Δηλαδή, αποτελούν μνήμες, συνήθειες και παραδόσεις που έχουν μεταλαμπαδευτεί σ' αυτούς, από τους προγόνους τους.

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν δε φαίνεται να επηρεάζει τις απόψεις των συμμετεχόντων το φύλο. Όσον αφορά τον τρόπο αιτιολόγησης στις ερωτήσεις που τους τέθηκαν, είναι άξιο να επισημανθεί επίσης ότι δεν αναδείχθηκαν διαφορές, λόγω της διαφορετικής βαθμίδας εκπαίδευσης. Όλοι οι συμμετέχοντες, και αυτοί που έχουν την ανώτερη βαθμίδα (Τριτοβάθμια) και αυτοί της Μέσης, αιτιολογούν με παρρησία, έχουν πλούσιο λόγο, παραθέτουν πολλές πληροφορίες όταν καλούνται να ορίσουν την

πολιτισμική τους ταυτότητα αλλά και γενικότερα στις όποιες απαντήσεις δίνουν. Μιλούν με σαφήνεια, διακρίνουμε βέβαια ότι ο λόγος τους είναι συναισθηματικά φορτισμένος. Αναφέρονται επίσης, και οι μεν και οι δε, σε βιώματα του παρελθόντος για να υποστηρίξουν την ταυτότητά τους. Στέκονται σε στοιχεία της παράδοσης, των εθίμων και της αντάμωσης, δίνοντάς σε αυτά σημαντική βαρύτητα. Θα λέγαμε γενικά, ότι στα βασικά τους χαρακτηριστικά, δεν διαφέρουν σημαντικά οι απαντήσεις των ατόμων με διαφορετικό επίπεδο μόρφωσης.

Η πολιτισμική ταυτότητα προκειμένου να μελετηθεί πρέπει να ενταχθεί σε συλλογικό-κοινωνικό πλαίσιο. Αυτή διαμορφώνεται από τη γνώση που έχει το άτομο για το πολιτισμικό περιβάλλον του, τις παραδόσεις του και τη συμμετοχή του σε αυτές. Υπάρχει συνεχής αλληλεπίδραση μεταξύ του ατόμου και του κοινωνικού αυτού περιβάλλοντος η οποία διαμορφώνει αυτή την ταυτότητα. Έτσι, από τη συνειδητοποίηση των ατόμων ότι έχουν κοινά στοιχεία με άλλα μέλη της κοινωνίας διαμορφώνονται οι ομάδες και μένουν αυτές ενωμένες. Ένας επίσης σημαντικός παράγοντας στη δημιουργία της έννοιας της πολιτισμικής ταυτότητας είναι αυτός της συλλογικής μνήμης. Οι αναμνήσεις και η δημιουργία μιας συλλογικής μνήμης ιδιαίτερα στην περίπτωση των προσφύγων και μάλιστα στην πράξη μέσα από τη συμμετοχή τους σε πολιτιστικούς συλλόγους, όπου αυτή η συλλογική μνήμη καλλιεργείται, διατηρούν και αναζωογονούν την έννοια της πολιτισμικής ταυτότητας.

Όσον αφορά το ιστορικό γίνεσθαι και συγκεκριμένα τη σημερινή εποχή της παγκοσμιοποίησης, και γνωρίζοντας ότι η ταυτότητα επηρεάζεται από τις όποιες πολιτισμικές εξελίξεις, κατανοούμε ότι αυτή η ταυτότητα γίνεται σήμερα ευρύτερη και περισσότερο σύνθετη. Παρατηρούμε όμως ότι τα άτομα επιλέγουν τη δική τους πολιτισμική ταυτότητα ώστε να εντάσσονται σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο με όσα αυτό συνεπάγεται. Πάντως, η έννοια της ταυτότητας των ανθρώπων όσον αφορά το πολιτισμικό τους ανήκει και κυρίως μέσα από τη λειτουργία πολιτιστικών συλλόγων, καθίσταται πολύ σημαντικό συστατικό στοιχείο των τοπικών κοινωνιών.

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε αυτό το πόνημα, βασιζόμενη και στις απαντήσεις των συμμετεχόντων σε αυτή, συμφωνεί με το κομμάτι αυτό της θεωρίας σχετικά με την έννοια της πολιτισμικής ταυτότητας. Τα άτομα που συμμετείχαν προσδιόρισαν την πολιτισμική τους ταυτότητα και ένταξαν τον εαυτό τους σε ένα σύνολο που μοιράζεται κοινές αξίες, ήθη, έθιμα και παραδόσεις.

Επιπλέον, από τις δράσεις των συλλόγων διαφαίνεται ο εκπαιδευτικός ρόλος τους όσον αφορά την καλλιέργεια και τη διατήρηση της συλλογικής πολιτισμικής ταυτότητας στη νέα γενιά, τη σημαντικότητα της οποίας ταυτότητας υπογραμμίζουν και οι συνεντευξιαζόμενοι. Είναι σημαντικό επίσης να υπογραμμισθεί ότι η θρησκεία έχει σημαντικό ρόλο και θέση μέσα στην παράδοση των πολιτιστικών συλλόγων καθώς στοιχεία της υπάρχουν μέσα στα έθιμα και τις εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο από όλους τους συλλόγους. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα ανέφεραν διάφορα έθιμα τα οποία σχετίζονται με την εκκλησία, όπως τα ετήσια μνημόσυνα, τα πανηγύρια στις γιορτές των αγίων, τη Βαρβάρα των Θρακιωτών, την Παναγία τη Μεσοσπορίτισσα των Μικρασιατών και τα έθιμα Χριστουγέννων και Σαρακοστής των Ποντίων. Επομένως είναι φανερή αυτή η σχέση θρησκείας και παράδοσης, με την έννοια της πολιτισμικής ταυτότητας η οποία διατηρείται μέχρι και σήμερα.

Επιπρόσθετα, όταν η πολιτισμική ταυτότητα μελετάται στο πλαίσιο των προσφύγων, αναδεικνύεται έντονα η ανάγκη διατήρησής της. Έτσι οι συνεντευξιαζόμενοι αναφέρουν αυτή τη σημαντικότητα της συνέχειας και της διατήρησης της πολιτισμικής ταυτότητας και κυρίως στη νέα γενιά μέσω της ύπαρξης και λειτουργίας των συλλόγων.

Η πολιτισμική ταυτότητα καθορίζεται αφενός μεν από την καταγωγή αλλά και αφετέρου από τη συμμετοχή στα έθιμα και τις παραδόσεις. Σχετίζεται λοιπόν με τους πολιτιστικούς συλλόγους και βασίζεται στη νέα γενιά η οποία καλείται να φέρει τη συνέχεια αυτής. Σύμφωνα με τη θεωρία η μνήμη και η ταυτότητα είναι δύο έννοιες συνδεδεμένες ειδικά στην περίπτωση των προσφύγων. Αυτό διαφαίνεται και στην περίπτωση των πολιτιστικών συλλόγων της Πτολεμαΐδας καθώς και στα λεγόμενα των συνεντευξιαζόμενων, οι οποίοι τονίζουν την προσπάθεια διατήρησης της, με ποικίλες και αξιόλογες δράσεις και εκδηλώσεις.

Τέλος, είναι σημαντικό να αναφερθεί πως η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του παρόντος πονήματος, καθιστά αναγκαία τη διεξαγωγή μιας άλλης, νέας έρευνας. Η έρευνα αυτή θα έχει σκοπό να καταδείξει αν τελικά, οι απόγονοι των συμμετεχόντων υιοθετούν την ίδια πολιτισμική ταυτότητα με αυτή των προγόνων τους.

Βιβλιογραφία

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Assmann, J. (2008) «Communicative and Cultural Memory», στο
Cultural Memory Studies: An International and Interdisciplinary Handbook,
επιμ. Astrid Erll, Ansgar Nünning (Berlin – New York: De Gruyter)

Assmann, J. (2017). Η πολιτισμική μνήμη, μτφρ. – επιστ. επιμ.
Διαμαντής Παναγιωτόπουλος, πρόλογος Άγγελος Χανιώτης. Πανεπιστημιακές
Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο.

Campbell, A. (2000). Cultural identity as a social construct,
Intercultural Education, 11:1, 31-39, DOI: 10.1080/14675980050005370

Chakkarath, P. (2013). Cultural Identity. *The Encyclopedia of Cross-
Cultural Psychology*, 306-308.

Cohen, L, L. Manion & K. Morrison, Μεθοδολογία εκπαιδευτικής
έρευνας, μτφρ.

Dewald, K. (2018). Cultural Identity explained. Draft, Academia.edu
https://www.academia.edu/37772956/Cultural_identity_explained

Hammond, Ph. (1999). Cultural Identity and Ideology. Published in:
Sergei Yerofeyev, Simbul Akhmetova and Mikhail Rudenko (eds.) *Whose
Culture? An Agenda for Social Research on Cultures in Transition*. Kazan,
RF: Terra-Consulting, 1999, pp. 150—72 (in Russian translation).

Shirinian, G. (2012). The ‘Great Catastrophe’: The Genocide of the
Greeks of Asia Minor, Pontos, and Eastern Thrace, 1912–1923. *Asia Minor
Refugees in Greece: A History of Identity and Memory, 1920s-1980s*.

Tomlinson, J. (1999). *Globalization and culture*. University of

Chicago Press.

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

Ανδρέου, Α., Κακουριώτης, Σ., Κόκκινος, Γ., Λεμονίδου, Ε., Παπανδρέου, Ζ., Πασχαλούδη, Ε. (2015) (επιμ.), Η δημόσια ιστορία στην Ελλάδα. Χρήσεις και καταχρήσεις της ιστορίας, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο

Ανδρέου, Α. & Ηλιάδου-Τάχου, Σ. (2011), Δημογραφικές μεταβολές και πολιτικές συμπεριφορές στη Δυτική Μακεδονία (1915-1936)

Απατσιδής, Θ. (2022). Η ιστορία της Πτολεμαΐδας μέσα από τους πολιτιστικούς προσφυγικούς Συλλόγους των Ποντίων, των Μικρασιατών και των Θρακών: το διακύβευμα και η επίδρασή τους στην κοινωνία.

Βλασίδης, Β. (2009). «Η Προσφυγική Αποκατάσταση στη Μακεδονία: Απόψεις του Ελληνικού Τύπου», στο: Ιωάννης Κολιόπουλος-Ιάκωβος Μιχαηλίδης, (επιμ.), Οι πρόσφυγες στη Μακεδονία, Από την τραγωδία στην εποποιία, εκδ.: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Αθήνα

Γαβρά, Ε. (2009). Προσφυγικές οικήσεις, μετασχηματισμοί του χώρου στην Ελλάδα. στο: Ιωάννης Κολιόπουλος-Ιάκωβος Μιχαηλίδης, (επιμ.), Οι πρόσφυγες στη Μακεδονία, Από την τραγωδία στην εποποιία, εκδ.: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Αθήνα

Γιώτα, Μ. (2005). Η πολιτική ένταξη των προσφύγων του 1922 στην Ελλάδα του μεσοπολέμου: 1922-1940, σ. 248-251, DOI 10.12681/eadd/19839

Εξερτζόγλου, Χ. (2020) Η δημόσια ιστορία. Μια εισαγωγή. Αθήνα: Εκδόσεις εικοστού πρώτου.

Ζιώγα, Β. (2022). Το δικαίωμα των προσφύγων και των μεταναστών να διατηρούν την πολιτισμική τους ταυτότητα στην Ελλάδα.

Η Μικρά Ασία. *Ιχνηλατώντας το Σύλλογο*. Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας.

Ιωαννίδης, Σ. (2014). Η συλλογική οργάνωση των προσφύγων στη δυτική Μακεδονία, μέσα από τα καταστατικά των σωματείων, από το 1923 έως σήμερα. Διπλωματική εργασία.

Κοντογιώργη Έ. (1992). Αγροτικές προσφυγικές εγκαταστάσεις στη Μακεδονία: 1923-1930. Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, 9, 48
<https://doi.org/10.12681/deltiokms>.

Κουλούρη, Χ. (2020) Φουστανέλες και γλαμύδες. Ιστορική μνήμη και εθνική ταυτότητα 1821-1930 Αθήνα: Αλεξάνδρεια

Κυρανάκης, Μ. Μαυράκη, Χ. Μητσοπούλου, Π. Μπιθαρά & Μ. Φιλοπούλου, Μεταίχμιο, Αθήνα 2008,

Μαυρογορδάτος, Γ. Θ. (1992). Το ανεπανάληπτο επίτευγμα. Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, 9, 9-12.

Μαυρογορδάτος, Γ. Θ. (2016). Μύθοι και αλήθειες για της πρόσφυγες του 1922. <https://www.lifo.gr/culture/arxaiologia/mythoi-kai-alitheies-gia-toys-prosfyges-toy-1922>

Πελαγίδης, Ε. (1992). Η αποκατάσταση των προσφύγων στη Δυτική Μακεδονία: 1923-1930 (Doctoral dissertation, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ). Σχολή Φιλοσοφική. Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας).

Πολατίδης, Κ. (2016). Η αποκατάσταση των προσφύγων στις επαρχίες Κοζάνης και Πτολεμαΐδας κατά την περίοδο 1922-1937.

Χασίδου, Μ. (2015). *Στερεότυπα-προκαταλήψεις και ιστορία του ποντιακού ελληνισμού: μια κριτικοστοχαστική προσέγγιση μέσω της*

εκπαίδευσης (Doctoral dissertation, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ). Σχολή Επιστημών Αγωγής. Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης. Τομέας Επιστημών της Αγωγής).

ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ

Καταστατικά και βιβλία Πρακτικών Θρακικής Εστίας

Καταστατικά και βιβλία Πρακτικών Μικρασιατικού Συλλόγου

Καταστατικά και βιβλία Πρακτικών Ένωσης Ποντίων Εορδαίας

Καταστατικά και βιβλία Πρακτικών Ποντιακού Συλλόγου Πτολεμαΐδας

Παράρτημα

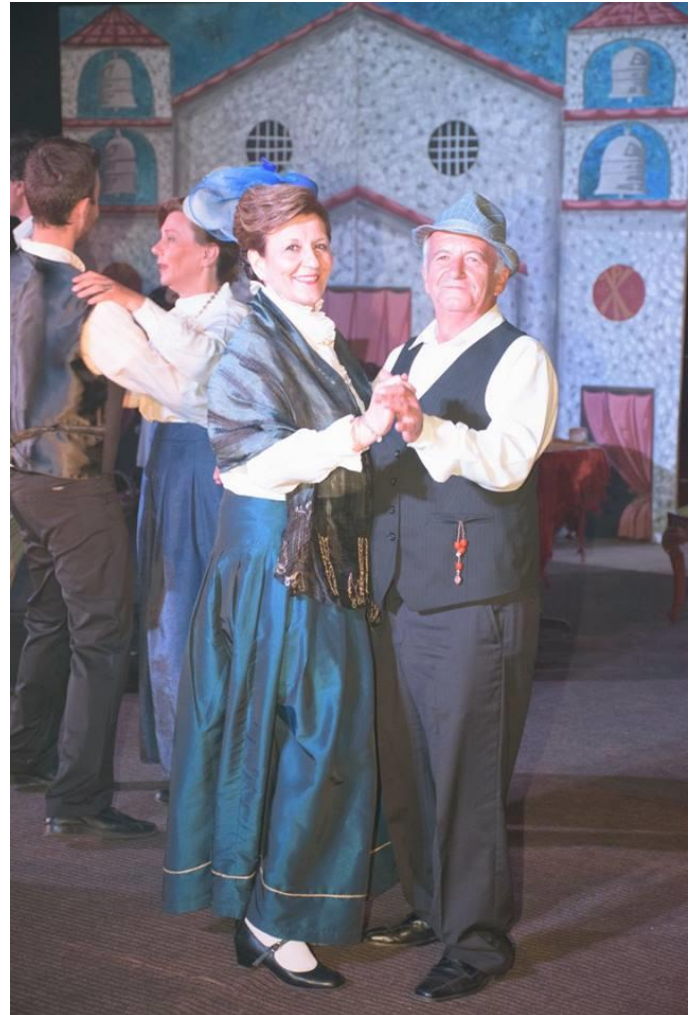
Κτίριο Μικρασιατικού Συλλόγου

Έθιμο, μπορμπόλια

Εκδηλώσεις Ιωνείων

ΘΡΑΚΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΕΟΡΔΑΙΑΣ

21-22-23-24 ΙΟΥΝΙΟΥ
Είσοδος Ελεύθερη

Κλήδονας 2011

21 | 6 Τρίτη
Μουσική Λαϊκή Βραδιά με την
«Ορχήστρα των Αφιερωμάτων»
Προαύλιο Του Δημοτικού Σχολείου - Ώρα έναρξης: 9 μ.μ.

22 | 6 Τετάρτη
Χορευτικά Συγκροτήματα
• Θρακική Εστία Εορδαίας
• Σύλ. Βλατισωτών Πτολεμαΐδας
• Πολ. Σύλ. Ασβεστόπετρας
• Σύλ. Ηπειρωτών Πτολεμαΐδας
• Θρακική Εστία Εορδαίας
Προαύλιο Του Δημ. Σχολείου
Ώρα έναρξης: 9 μ.μ.
Ακολουθεί παραδοσιακό γλέντι

23 | 6 Πέμπτη
Χορευτικά Συγκροτήματα
• Χορωδία Θρακικής Εστίας Εορδαίας
• Θρακική Εστία Εορδαίας
• Σύλλογος Μικρασιατών Έδεσσας «Η Μπίνα»
• Ποντιακός Σύλλογος Πτολεμαΐδας
• Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας
Ακολουθεί παραδοσιακό γλέντι
Προαύλιο Του Δημ. Σχολείου
Ώρα έναρξης: 9 μ.μ.

24 | 6 Παρασκευή
Αναβίωση εθίμου Κλήδονα
Αναβίωση Θρακικών Παγινιδίων
Παράσταση Καραγκιόζη
Γραφείο Σύλλογου Παιδείας Σ. Αρχηγών - Ώρα έναρξης: 9 μ.μ.

«Ο ΑΡΧΙΓΕΝΗΣ»
4^ο ΑΝΤΑΜΩΜΑ
ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

25/6/2011

ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ
ΓΕΓΟΝΟΣ ΣΤΗ Δ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Τιμώμενα Πρόσωπα της εκδήλωσης:
Χρόνης Αηδονίδης,
Διονύσης Σαββόπουλος

Είσοδος Ελεύθερη
Δημοτικό Στάδιο
Πτολεμαΐδας
Ώρα έναρξης: 9 μ.μ.

Χορηγός: ΔΕΗ
Χορηγός Επικοινωνίας: ΕΤ3 EPT

Συνδιοργάνωση: Περιφέρεια Δυτ. Μακεδονίας | Δήμος Πτολεμαΐδας

Κλήδονας 2011

Επιλήνια, Τρύγος

Βαρβάρη

Φωτιές Αι Γιάννη

Μνημείο αφιερωμένο στην γενοκτονία των Ποντίων στην είσοδο του κτιρίου

Μωμόγεροι

ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ

Στον Ποντιακό Σύλλογο Πτολεμαΐδας υπάρχουν και λειτουργούν :
 Δανειστική βιβλιοθήκη με 2000 βιβλία αφιερωμένα στην Ιστορία και Λαογραφία του Ποντιακού Ελληνισμού.
 Τμήματα εκμάθησης Ποντιακών χορών. Παιδικό, Εφηβικό, Ενηλίκων
 Τμήμα διδασκαλίας ποντιακής λύρας και τσαουλιού
 Τμήμα Νεολαίας, Τμήμα Γυναικών, Τμήμα Χορωδίας
 Θεατρικό τμήμα ενηλίκων

25ης Μαρτίου & Γουμεράς - 50200 ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ
 ΤΗΛ. - FAX: 24630 27067 - E-mail: pontosptol@gmail.com

Κτίριο Ποντιακού Συλλόγου Πτολεμαΐδας

ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ
ΕΥΞΕΙΝΙΑ 2018

ΠΡΟΑΓΙΟ 2ου ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ | 9:00 μ.μ.
7 ΣΑΒΒΑΤΟ
ΙΟΥΛΙΟΥ

- ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΑΝΑΤΙΝΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΑΤΡΙΔΑΣ "ΕΥΣΤΑΘΗΣ ΧΑΡΩΔΑΣ"
- ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ "Η ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ"

8 ΚΥΡΙΑΚΗ
ΙΟΥΛΙΟΥ

- ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΛΥΡΑΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
- Η ΧΟΡΩΔΙΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
- ΤΟ ΘΙΑΣΙΚΟ ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ & ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Πρακτικά και καταστατικά των συλλόγων

Αντίγραφο

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ίδρυσις-Έδρα-Σκοπός

Άρθρον 1^{ον}

Ίδρύεται με έδραν την Πτολεμαΐδα, Σύλλογος υπό την επωνυμίαν <<ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ Η ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ>>.

Άρθρον 2^{ον}

Σκοπός της ιδρύσεως του Συλλόγου είναι: α) Η ανάπτυξις και σύσφιξις των δεσμών και σχέσεων των εκ Μικράς Ασίας καταγομένων κατοίκων της Πτολεμαΐδος, β) Η κοινωνική και πνευματική συνεργασία, καθώς και η εξύψωσις του μορφωντικού και πολιτιστικού επιπέδου αυτών, γ) Η αρωγή και συμπαράτασις προς έχοντα ανάγκης βοθηθείς μέλη του Συλλόγου κα προς τα οικογενείας αυτών, δ) Η έρευνα, περισυλλογή, συγκέντρωση και διαφύλαξη των λαογραφικών, γλωσσολογικών, ιστορικών και πολιτιστικών στοιχείων του Ελληνισμού της Μικρασίας, καθώς και η συλλογή, διατήρηση και διάδοσις των ηθών και εθίμων των μικρασιατών, ε) Η περισυλλογή και συγγραφή των κοινωνικών και ιστορικών γεγονότων όλων των περιφερειών της Μικρασίας, η συγγραφή της ιστορίας του Ελληνισμού της Μικρασίας και η οργανική ένταξη της στη διδακτική ύλη όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, στ) Η συστηματική μελέτη της διαλέκτου του Μικρασιατικού Ελληνισμού, της παραδοσιακής μορφής της λαϊκής μουσικής, του θεάτρου και των χορών του, η διατήρηση, διάδοσις και εκμάθησις αυτών, ζ) Η συλλογή και διαφύλαξη των παραδοσιακών εργαλείων, σκευών, κειμηλίων, ενδυμασιών κλπ και η κατασκευή πανομοιότυπων αντιγράφων, όσων πρωτότυπα δεν διασώθηκαν, η) Η ανιστόρηση μνημείων της Μικρασίας, θρησκευτικών προσκυνημάτων, πνευματικών ιδρυμάτων κλπ, θ) Η ενίσχυσις και ανάπτυξις των δεσμών και της συνεργασίας μεταξύ των προσφυγικών οργανώσεων σ' όλο των κοσμό.

Άρθρον 3^{ον}

Οι πόροι του συλλόγου είναι τακτικοί και έκτακτοι. Τακτικοί είναι: α) Αι εφ' άπαξ καταβολαί των εγγραφόμενων μελών διά δικαιώματα εγγραφής, και β) Αι μηνιαία τακτικά συνδρομαί των μελών. Έκτακτοι δε είναι: Αι δωρεαί, κληροδοσιαί, κληρονομίαί, έρανοι, επιχορηγήσεις του Κράτους και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και πάσης άλλης αρχής ή

Πρακτικό Νο 1

Η Νεοελληνική Διοικούσα Επιτροπή του Συλλόγου Μικρασιατών Πτολεμαΐδος συνεδρίασε ειρήρα Πέμπτη εώς 4 του Ιανουαρίου 1981 και έπρα έμμ. εσώ ταρνεύο ή « Πραύσσα»

Παρόντες είναι:

- 1) Καρτάτσιος Γιωακείμ
- 2) Καλαϊτζόπουλος Έλευθέριος
- 3) Καλαϊτζόπουλος Κων/νος
- 4) Καύργου Θεοδόσιος
- 5) Κουτρούνης Δημόσευς
- 6) Καλαϊτζόπουλος Παύλος
- 7) Καλαϊτζόπουλος Ζοφοκλής

Από διαπιστώθηκε άρρατα άρχισή ή συνεδρίαση με θέτα « ή συγκρότη του Δ.Σ. »

Τό Δ.Σ. διαμορφώθηκε εχέροντα ως εξής:

- 1) Πρόεδρος: Καρτάτσιος Γιωακείμ
- 2) Καλαϊτζόπουλος Έλευθέριος: αναπρόεδρος
- 3) Γεν. γραμματέας: Καύργου Θεοδόσιος
- 4) Ταμίας: Καλαϊτζόπουλος Παύλος
- 5) Έφορος: Καλαϊτζόπουλος Κων/νος

6) Μέλος: Καυρούνης Δημόσευς

7) " : Καλαϊτζόπουλος Ζοφοκλής

Άποφασίσθηκε τό ανοηχα γραφείο εσών εδίο Μικράς Ασίας 40

Μετα ύπογραφαίκε τό πρακτικό αυτό ή Γεν. Γραμματεαί

Έχκευή
Καύργου Θεοδ

ή πρόεδρος

Καρτάτσιος Γιωακείμ

Τα μέμ

Καλαϊτζόπουλος Έλευθέριος

" Κων/νος

" Παύλος

" Ζοφοκλής

Κουτρούνης Δημόσευς

Εκδηλώσεις, Ευξείνια

A.B.C. 1674

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΣΗ - ΕΠΩΝΥΜΙΑ - ΕΔΡΑ - ΣΚΟΠΟΣ

Α Ρ Θ Ρ Ο 1

ΙΔΡΥΕΤΑΙ στην Πτολεμαΐδα Σωματείο, με την επωνυμία "ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ" με έδρα την Πτολεμαΐδα.

Α Ρ Θ Ρ Ο 2

α. - ΣΚΟΠΟΙ του Σωματείου είναι:

- 1.- Η μορφωτική - πνευματική - πολιτιστική και ηθική ανάπτυξη των μελών με την προώθηση αναλόγων εκδηλώσεων (διαλέξεων συζητήσεων επί θεμάτων επιστημονικών κοινωνικών, φιλοσοφικών, φιλολογικών κ.λ.π. καλλιτεχνικών εφημερίδων, εκθέσεων εικαστικών τεχνών, θεατρικών παραστάσεων, ραδιοφωνικών εκπομπών, κινηματογραφικών προβολών κ.λ.π.) .
- 2.- Η μελέτη και η έρευνα των λαογραφικών στοιχείων του Πόντου, η ενίσχυση των ασχολουμένων με την πνευματική και καλλιτεχνική κληρονομιά του Πόντου, η θέσπιση βραβείων διαγωνισμών κ.λ.π. .
- 3.- Η ίδρυση Ποντιακού μουσείου και βιβλιοθήκης προς συγκέντρωση κάθε αντικειμένου και βιβλίου, που να έχει σχέση με τον Πόντο.
- 4.- Η ίδρυση Τμήματος Ποντιακής νεολαίας και αθλητισμού.
- 5.- Η ίδρυση τμήματος Γυναικών.
- 6.- Η παροχή υποτροφιών εξωτερικού σε απόρους αριστούχους Ποντίους αποφοίτους Ανωτάτων Σχολών.
- 7.- Η ενίσχυση οικονομικώς απόρων γηραιών Ποντίων.
- 8.- Η προώθηση της αναγνώρισης του ιστορικού γεγονότος της γενοκτονίας των Ποντίων από την διεθνή Κοινότητα και διεθνείς Οργανισμούς και η διδασκαλία της Ιστορίας του Ελληνισμού του Πόντου και γενικά της Ανατολής, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.
- 9.- Η αποκατάσταση και ένταξη στην Ελληνική Κοινωνία των Ποντίων Προσφύγων αδελφών μας από τις πρώην Σοβιετικές Δημοκρατίες και τον Πόντο.

β. - Η ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ των παραπάνω σκοπών της Λέσχης θα επιτευχθεί:

- 1.- Με την ανέγερση ιδιόκτητης στέγης Ποντίων, στην οποία θα λειτουργούν βιβλιοθήκη, αναγνωστήριο, αίθουσα τελετών.
- 2.- Με την έκδοση ειδησεογραφικού - λαογραφικού εντύπου.

Αριθμός Πρακτικού...Α./2002

Στην Πτολεμαΐδα σήμερα, στις 02 Απριλίου 2002, ημέρα της εβδομάδας Κυριακή και ώρα 17.00 συνήλθαν σε έκτακτη Γενική Συνέλευση τα μέλη του Σωματείου, με την επωνυμία «ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ» στο αμφιθέατρό της, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, με μοναδικό θέμα ημερήσιας διάταξης την τροποποίηση του Καταστατικού, την επαναδιατύπωση και κωδικοποίησή του σε ενιαίο κείμενο.

Στην αρχή και με την προεδρία του προέδρου του Δ. Σ. του Σωματείου Χρήστου Κοβλακά και σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 20 του Καταστατικού εκλέχθηκε το προεδρείο της ημέρας και εκλέχτηκαν ομόφωνα οι εξής: Κωνσταντίνος Μαυρομάτης, Πρόεδρος της Γ. Σ., Ελευθέριος Καραλευθέρης, Πρακτογράφος, και Χρήστος Κοβλακάς, μέλος.

Έγινε έλεγχος της απαρτίας και βρέθηκαν παρόντα 63 μέλη, από το σύνολο των 63 ταμειακώς τακτοποιημένων μελών. Με την απαρτία αυτήν μπορεί η Γενική Συνέλευση να προβεί στην τροποποίηση του Καταστατικού του Σωματείου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 24 του Καταστατικού του.

Στη συνέχεια ο λόγος δόθηκε στον Πρόεδρο του Σωματείου Χρήστο Κοβλακά, ο οποίος ανέπτυξε το μοναδικό θέμα ημερήσιας διάταξης, το οποίο είναι: **Τροποποίηση του Καταστατικού, Επαναδιατύπωση και Κωδικοποίηση των διατάξεών του σε ένα ενιαίο κείμενο.**

Επί του θέματος αυτού εισηγήθηκε τα εξής:

«Είναι πασιφανής η ανάγκη να εμφανίζεται ο Ποντιακός κόσμος της Πτολεμαΐδας με ενιαία έκφραση. Γι αυτό και μετά από πολλές επαφές και συζητήσεις με τους εκπροσώπους της Ένωσης Ποντίων Πτολεμαΐδας, αποφασίστηκε να προβούμε εμείς στην τροποποίηση του Καταστατικού μας και την αλλαγή της ονομασίας του Συλλόγου μας, με σκοπό την απορρόφηση όλων των Ποντίων της πόλης και τη διάλυση της Ένωσης Ποντίων.

Έτσι το Καταστατικό του Σωματείου επαναδιατυπώνεται, κωδικοποιείται και θα έχει, του λοιπού, ως εξής:

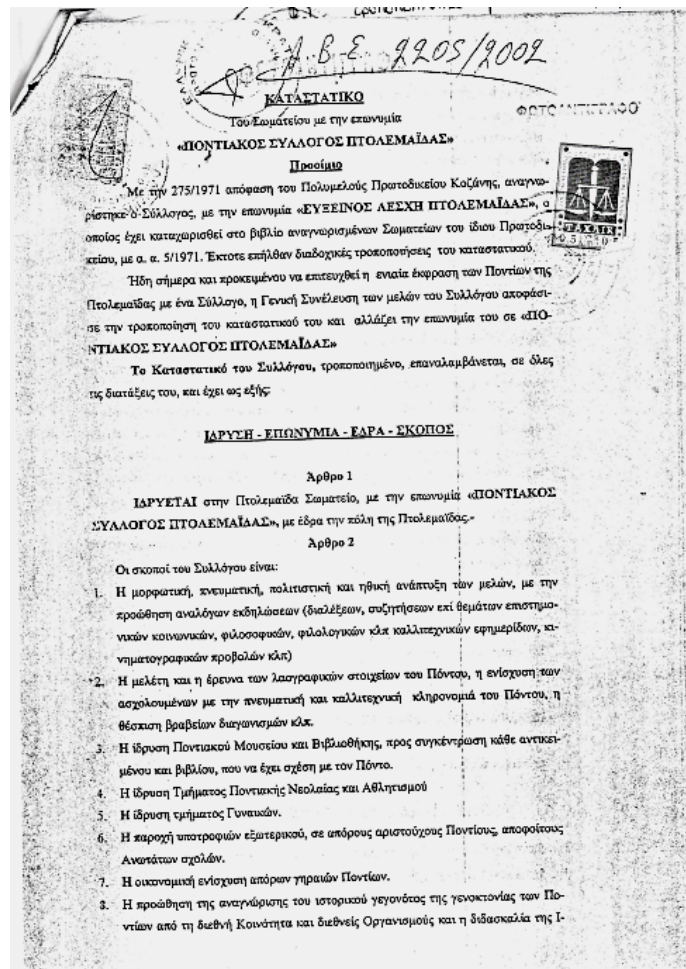
ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

Του Σωματείου με την επωνυμία
«ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ»

Προοίμιο

Με την 275/1971 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Κοζάνης, αναγνωρίστηκε ο Σύλλογος, με την επωνυμία «ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ», ο οποίος έχει καταχωρηθεί στο βιβλίο αναγνωρισμένων Σωματείων του ίδιου Πρωτοδικείου, με α. α. 5/1971. Έκτοτε εκήλθαν διαδοχικές τροποποιήσεις του καταστατικού.

Ηδη σήμερα και προκειμένου να επιτευχθεί η ενιαία έκφραση των Ποντίων της Πτολεμαΐδας με ένα Σύλλογο, η Γενική Συνέλευση των μελών του Συλλόγου αποφάσισε:

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

Του Σωματείου με την επωνυμία
«ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ»

Προοίμιο

Με την 275/1971 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Κοζάνης, αναγνωρίστηκε ο Σύλλογος, με την επωνυμία «ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ», ο οποίος έχει καταχωρηθεί στο βιβλίο αναγνωρισμένων Σωματείων του ίδιου Πρωτοδικείου, με α. α. 5/1971. Έκτοτε εκήλθαν διαδοχικές τροποποιήσεις του καταστατικού.

Ηδη σήμερα και προκειμένου να επιτευχθεί η ενιαία έκφραση των Ποντίων της Πτολεμαΐδας με ένα Σύλλογο, η Γενική Συνέλευση των μελών του Συλλόγου αποφάσισε την τροποποίηση του καταστατικού του και αλλάζει την επωνυμία του σε «ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ»

Το Καταστατικό του Συλλόγου, τροποποιημένο, επαναλαμβάνεται, σε όλες τις διατάξεις του, και έχει ως εξής:

ΙΔΡΥΣΗ - ΕΠΩΝΥΜΙΑ - ΕΔΡΑ - ΣΚΟΠΟΣ

Άρθρο 1

ΙΔΡΥΕΤΑΙ στην Πτολεμαΐδα Σωματείο, με την επωνυμία «ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ», με έδρα την πόλη της Πτολεμαΐδας.

Άρθρο 2

Οι σκοποί του Συλλόγου είναι:

1. Η μορφωτική, πνευματική, πολιτιστική και ηθική ανάπτυξη των μελών, με την προώθηση αναλόγων εκδηλώσεων (διαλέξεων, συζητήσεων επί θεμάτων επιστημονικών κοινωνικών, φιλοσοφικών, φιλολογικών κλπ καλλιτεχνικών εφημερίδων, κινηματογραφικών προβολών κλπ)
2. Η μελέτη και η έρευνα των λαογραφικών στοιχείων του Πόντου, η ενίσχυση των ασχολουμένων με την πνευματική και καλλιτεχνική κληρονομιά του Πόντου, η θέσπιση βραβείων διαγωνισμών κλπ.
3. Η ίδρυση Ποντιακού Μουσείου και Βιβλιοθήκης, προς συγκέντρωση κάθε αντικειμένου και βιβλίου, που να έχει σχέση με τον Πόντο.
4. Η ίδρυση Τμήματος Ποντιακής Νεολαίας και Αθλητισμού
5. Η ίδρυση τμήματος Γυναικών.
6. Η παροχή υποτροφιών εξωτερικού, σε απόρους αριστούχους Ποντίους, αποφοίτους Ανωτάτων σχολών.
7. Η οικονομική ενίσχυση απόρων γηραιών Ποντίων.
8. Η προώθηση της αναγνώρισης του ιστορικού γεγονότος της γενοκτονίας των Ποντίων από τη διεθνή Κοινότητα και διεθνείς Οργανισμούς και η διδασκαλία της Ι-

Επίπεδο 2- των σκοπών της Γ. Σ.

σε την τροποποίηση του καταστατικού του και αλλάζει την επωνυμία του σε «ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ»

Το Καταστατικό του Συλλόγου, τροποποιημένο, επαναλαμβάνεται, σε όλες τις διατάξεις του, και έχει ως εξής:

ΙΔΡΥΣΗ - ΕΠΩΝΥΜΙΑ - ΕΔΡΑ - ΣΚΟΠΟΣ

Άρθρο 1

ΙΔΡΥΕΤΑΙ στην Πτολεμαΐδα Σωματείο, με την επωνυμία «ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ», με έδρα την πόλη της Πτολεμαΐδας.

Άρθρο 2

Οι σκοποί του Συλλόγου είναι:

1. Η μορφωτική, πνευματική, πολιτιστική και ηθική ανάπτυξη των μελών, με την προώθηση αναλόγων εκδηλώσεων (διαλέξεων, συζητήσεων επί θεμάτων επιστημονικών κοινωνικών, φιλοσοφικών, φιλολογικών κλπ καλλιτεχνικών εφημερίδων, κινηματογραφικών προβολών κλπ)
2. Η μελέτη και η έρευνα των λαογραφικών στοιχείων του Πόντου, η ενίσχυση των ασχολουμένων με την πνευματική και καλλιτεχνική κληρονομιά του Πόντου, η θέσπιση βραβείων διαγωνισμών κλπ.
3. Η ίδρυση Ποντιακού Μουσείου και Βιβλιοθήκης, προς συγκέντρωση κάθε αντικειμένου και βιβλίου, που να έχει σχέση με τον Πόντο.
4. Η ίδρυση Τμήματος Ποντιακής Νεολαίας και Αθλητισμού
5. Η ίδρυση τμήματος Γυναικών.
6. Η παροχή υποτροφιών εξωτερικού, σε απόρους αριστούχους Ποντίους, αποφοίτους Ανωτάτων σχολών.
7. Η οικονομική ενίσχυση απόρων γηραιών Ποντίων.
8. Η προώθηση της αναγνώρισης του ιστορικού γεγονότος της γενοκτονίας των Ποντίων από τη διεθνή Κοινότητα και διεθνείς Οργανισμούς και η διδασκαλία της Ιστορίας του Ελληνισμού του Πόντου και γενικά της Ανατολής, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.
9. Η αποκατάσταση και ένταξη στην Ελληνική Κοινωνία των Ποντίων Προσφύγων αδελφών μας από τις πρώην Σοβιετικές Δημοκρατίες και τον Πόντο.
10. Κάθε άλλος ειδικότερος στόχος τον οποίον θα θέσει η Γενική Συνέλευση των μελών του Συλλόγου και δεν θα είναι αντίθετος με τις διατάξεις του παρόντος και του νόμου.

Άρθρο 3

Η πραγματοποίηση των σκοπών του Συλλόγου θα επιτευχθεί:

1. Με την ανέγερση ιδιόκτητης στέγης, στην οποία θα λειτουργούν βιβλιοθήκη, αναγνωστήριο, αίθουσα τελετών.
2. Με την έκδοση εντύπου με περιεχόμενο ειδησεογραφικό και λαογραφικό.

Σήμερα Τρίτη 10-12-2002 και ώρα 18:30 στα γραφεία του Συλλόγου ο αρμόδιος επίβλεπας που προέκυψε από τις εκλογές της 2ας Ιουλίου 2002 Ιωάννης Τσαρδαλιάς συνεκάλεσε σε έγκλη τους υπόλοιπους ευλεξιμους επίβλεπας προκειμένου να γίνει η παρατήρηση των αξιωματικών. Παρέστησαν οι κάτωθι:

1. Τσαρδαλιάς Ιωάννης
2. Αγγελίδου Αναστασία
3. Σαραγιαννίδης Γεώργιος
4. Μακαριόπουλος Ιωάννης
5. Κορσής Ιωάννης
6. Ορφανίδης Φώτιος
7. Μπαρδούσης Γεώργιος
8. Ιωαννίδης Ιωάννης
9. Σπυριδίου Γεώργιος
10. Τσαρούχου Σοφία

Αναδείχθηκε ο Γεωργίου Γεώργιος Καρπίνης επίβλεπας και διευθυντής που αναδείχθηκε επί των προτάσεων το στήσιμο παραμένοντα ως εξής:

1. Πρόεδρος: Τσαρδαλιάς Ιωάννης Νίκαια 10
2. Α' Αντιπρόεδρος: Αγγελίδου Αναστασία Ορεστιάδα 10
3. Β' Αντιπρόεδρος: Κίτση ΕΡΘΑΝΙΚΟΥ ΙΩΛΙΝΑ 11-10

4. Γενικός Γραμματέας: ΣΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ 11-10

5. Ταμίας: Έγινε υποδοχή Ιωάννη Παπαδόπουλου και Τσαρούχου Σοφίας και προκηρύχθηκε ο ΠΑΠΑΝΩΤΙΔΗΣ ΦΩΤΙΟΣ με έδρα τον Γ και Σ' κλάδο. Η Τσαρούχου έλαβε έναν κλάδο

6. Οργανωτικός Γραμματέας: ΜΟΣΚΟΠΟΥ ΔΕΛΤΑ ΠΑΡΕΧΝΑ ΝΙΚΑΙΑ 10

7. Αναρτητής: Τσαρούχου Σοφία 10

8. Υπεύθυνος τύπου: Τσαρδαλιάς Ιωάννης 10

9. Υπεύθυνος χορηγικών: Ιωαννίδης Ιωάννης και Μακαριόπουλος Ιωάννης Νίκαια 10

10. Μέλη: Σπυριδίου Γεώργιος - Κορσής Γεώργιος

Σήμερα Παρασκευή 9-5-2006 και ώρα 5.00 πμ ευκρίτως 80 ΔΣ του Συλλόγου στα γραφεία του

παρόντες: Ιωάννης Τσαρδαλιάς

Φωτεινή Αγγελίδου

Σοφία Αϊντάου

Φώτιος Παπανωτίδης

Νικόλαος Καρπίνης

Βασίλης Τριανταφύλλου

Ιωάννης Μακαριόπουλος

Αντώνης Καραγιαννίδης

Γεώργιος Κλαυδίου

Γεώργιος Καραγιαννίδης

Σοφία Τριανταφύλλου

Απόντες: Δαρδανίδης Δαρδανίδης

ΘΕΜΑ

Επίκληση Γενοκτονίας

Ο πρόεδρος ενημέρωσε το ΔΣ ότι η Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νέας Δημοκρατίας στις 21 Μαΐου 2006 πήρε ερωτασθέντες τις Γενοκτονίες 5 ετών σε 19 Μαΐου 2006 η βίση του Συλλόγου είναι σταθερή: ο ερωτασθέντες να γίνει στις 19 Μαΐου.

Τον λόγο είχε η Αντιπρόεδρος παραγγέλλοντας την προσαρμογή της πολιτικής να ενταχιστεί την εμβόλια του ερωτασθέντες της Γενοκτονίας μεταβιβάσει την πληροφορία. Έπειτα ενημέρωσε, για την εξακρίβωση όλων των ελλομένων το βράδυ της 19 Μαΐου των θεμάτων, ενόψει της 19 Μαΐου 2006 και πως, από γίνονται τωρινά συζητήματα το πρωί της ίδιας ημερας 5 τοπεί ότι ο Σύλλογος θα πρέπει να περάσει το μήνυμά της Γενοκτονίας διεκδικούνται τοπικά την κοινωνία.

ΠΟΝΤΟΣ: 64 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΑΣ ΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΙΩΠΗΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΝΟ 1

Πέρασαν 64 χρόνια από τότε που οι Έλληνες πολιτικοί, μετά τη Μικρασιατική αποτυχία, επικύρωσαν την παραχώρηση και του ποντιακού χώρου στους Τούρκους στρατοκράτορες με την συνθήκη της Λωζάνης. Συνθήκη - μνημείο λογικής όπου οι λαοί αντιμετώπιζονται σαν «πράγμα» ανταλλάξιμο.

Ας δούμε τα πράγματα από την αρχή. Στον Πόντο ήταν από τα πανάρχαια χρόνια εγκατεστημένος ο Ελληνικός λαός της Μαύρης Θάλασσας.

Η λογική που την Ελλάδα την έβλεπε μέχρι τη Λαμία, δεν μπορούσε να διανοηθεί ότι υπήρχε και άλλη Ελλάδα στη Μαύρη Θάλασσα, ότι υπήρχε και άλλος Ελληνικός πληθυσμός εκτός του Ελλαδικού, ότι υπήρχε και δεύτερη Ελληνική γλώσσα διαμορφωμένη στο Μαυροθαλασσίτικο χώρο.

Η κατάκτηση του Πόντου από τους Τούρκους γίνεται το 1461. Η Τούρκικη κατοχή και ο ισλαμικός καταναγκασμός ελάττωσαν την φυσιογνωμία του χώρου.

Ο 20ος αιώνας βρίσκει τον Πόντο στις αρχές της αστικής του ανάπτυξης. Η αφύπνιση των κατακτημένων λαών και κύρια των Ελλήνων και των Αρμενίων, οδηγεί την Τούρκικη αστική τάξη και την Οθωμανική γραφειοκρατία στην επιλογή της λύσης της φυσικής του εξόντωσης.

Σημαντικός λόγος είναι η επικράτηση του Παντουρκισμού. Δηλ. η επικράτηση μιας ρατσιστικής μεγαλοϊδεατικής ιδεολογίας που σκοπό είχε την με τη βία Τουρκοποίηση όλων των μη Τούρκικων Εθνότητων, και τη δημιουργία εθνικού χώρου των Τούρκων στην Μικρασία. Στις αρχές του αιώνα, οι Τούρκοι ήταν το 20%, οι Έλληνες το 25%, οι Αρμένιοι 18% και οι υπόλοιποι Κούρδοι, Κιρκάσιοι, Λαζοί, εξελαμισμένοι Πόντιοι κ.α.

Πίσω από τον εθνικισμό των Τούρκων βρίσκονταν το Γερμανικό, Αυστριακό και Εβραϊκό κεφάλαιο, που λυσούσε να καταστρέψει τους αρχαίους λαούς της Ανατολής, μόνο και μόνο να λαοφυραγωγήσει, να κατακτήσει τη Μικρασιατική αγορά και τις πρώτες υλές της.

Η χρυσή ευκαιρία στον Τούρκικο ρατσισμό δόθηκε με τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Εξαπολύσαν τον τρομακτικό διωγμό ενάντια στον Αρμένικο λαό.

Στη συνέχεια οι Τούρκοι με Γερμανική υπόδειξη αρχίζουν τη βίαιη εκτόπιση των Ποντίων στο εσωτερικό (τάγματα εργασίας, λευκές πορείες, στραγές). Δημιουργούνται άλλες ομάδες αυτοάμυνας. Ετσι οργανώνεται το αντάρτικο με έντονα εθνοκαπελευθερωτικά χαρακτηριστικά.

Παράλληλα αναπτύσσεται το κίνημα για την αυτονομία του Πόντου. Την ανακήρυξη δηλ. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ.

Με την ήττα των Οθωμανών το 1918, το κίνημα προσπαθεί να βρει τρόπους πολιτικής παρέμβασης στις διαδικασίες διάλυσης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Τα συμφέροντα και οι αντιθέσεις ΟΛΩΝ των μεγάλων δυνάμεων, η «προδοσία» των συμμάχων και κύρια των Αγγλων, η ανεπάρκεια και ο εξαρτημένος χαρακτήρας του Ελληνικού κράτους, οδήγησαν ένα λαό 1.500.000 στην εξόντωση και την εκδίωξη από την πατρίδα του.

Με τη γενοκτονία που εξαπόλυσαν οι Τούρκοι ρατσιστές ενάντια στον Ελληνικό Ποντιακό

κόλαό, πέτυχαν να εξοντώσουν το 41% του πληθυσμού.

Η γνωστοποίηση των ιστορικών αυτών γεγονότων και η καταγγελία ενάντια στην Τουρκική αστική τάξη για τη γενοκτονία και την προσφυγιά δικαιώνει μερικά τους αγώνες του Ποντιακού λαού για την χειραφέτησή του.

Απ την άλλη βάζει το πρόβλημα της συμπεριφοράς του Ελληνικού κράτους και των πολιτικών του σχηματισμών απέναντι στους προσφυγικούς πληθυσμούς.

Συμπεριφορά που ήταν η απόκριση της μεταχείρισής τους απ τον τουρκικό σωματιώδη ακόμα και διοικητικά (απαγόρευση της ταινίας του Κομμουνισμού «1922»). Τα γεγονότα της γενοκτονίας και της εκδίωξης του Ποντιακού λαού απ την πατρίδα του ανέτρεψε και αμφισβητούσε όλες τις πολιτικές επιλογές.

Η συμπεριφορά του κράτους είχε ακόμα όλα τα χαρακτηριστικά της κλοπής (ανταλλάξιμη περιουσία) και του ρατσισμού.

Ρατσισμός που ακόμα και σήμερα επιβιώνει, έχοντας διαχυθεί για ο όλη την κοινωνία τονίζοντας την παθητικοποίησή της.

Από την άλλη στους πολιτικούς σχηματισμούς, κύρια στους προοδευτικούς επικράτησε η οικονομιστική αντιμετώπιση τους αγνοώντας την προέλευσή τους.

Η πολιτική ερμηνεία της γενοκτονίας ή της προσφυγιάς έγινε κάπο απ το πρίσμα του απόλυτου σεβασμού της κυριαρχίας της Οθωμανικής αυτοκρατορίας πάνω στους κατακτημένους λαούς.

Το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα οξύμενο στην τρίτη και τέταρτη γενιά.

Η αδυναμία πρότασης απ τον παραδοσιακό ποντιακό χώρο, συνδυασμένη με την ρατσιστική στάση της Ελλαδικής κοινωνίας, υποτίμηση της Ιστορίας των Ποντίων (ανεκδοτα), δημιουργούν πράγματι τραγικές αμφισβητήσεις.

Ο Ποντιακός Λαός, που ανέδειξε ένα αντάρτικο και ένα πολιτικό κίνημα για την ανεξαρτησία του Πόντου, που υπέστη μια γενοκτονία και έχει ακόμα και σήμερα ανοιχτές πληγές, μοιάζει να έχει χάσει τελείως τη μνήμη του και τη δυνατότητα υπεράσπισης των συμφερόντων του.

Η κατάσταση αυτή πρέπει να αλλάξει. Σε συνεργασία με όλους τους Ποντιακούς Συλλόγους θα δώσουμε τις δυνάμεις ο αυτήν την κατεύθυνση.

Σήμερα οι Ελληνικοί Ποντιακοί πληθυσμοί βρίσκονται εγκατεστημένοι στον Ελλαδικό χώρο, στις Σοβιετικές Δημοκρατίες του Καζαχστάν, Ουκρανίας, Γεωργίας, Ρωσίας, στη Δ. Γερμανία, Αμερική, Αυστραλία κ.α.

Η τρίτη προσφυγική γενιά απαλλογμένη απ τις προκαταλήψεις και τις φοβίες αγωνιζόμαστε για:

- ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ
- ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΛΑΟΥ ΑΠ ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΑ ΕΘΝΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΜΕΣΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟ: ΤΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ
- ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΛΑΟΥ ΟΠΟΥ ΚΙ ΑΝ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ
- ΣΕΒΑΣΜΟ ΑΠΟ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ.

- 1) ΕΥΕΞΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΠΤΩΛΕΜΑΪΔΑΣ
- 2) ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΑΡΓΩ» - ΑΘΗΝΩΝ
- 3) ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΠΟΝΤΙΩΝ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
- 4) ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΝΤΙΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Ευξείνους Λέσχη Πτολεμαΐδας

Φορέας διεκδίκησης της ποντιακής γενεοκτονίας

Του Μουσιιάδη Παναγιώτη

Χιλιάδες λαοί παρακολουθούν τις εκδηλώσεις της γενεοκτονίας στην κεντρική πλατεία της πόλης.

Για πρώτη φορά το ιστορικό γεγονός της ποντιακής γενεοκτονίας καταγγέλθηκε και αναδείχθηκε ως παγκόσμιο γεγονός απόκρουσης και παράληψης στην ιστορική πλατεία της Πτολεμαΐδας στις 20-9-1986.

Τα υποκείμενα αυτής της πρωτοβουλίας υπήρξαν τα ιδρυτικά μέλη της Ευξείνου Λέσχης Πτολεμαΐδας, που μετά τη δεκαετία της φολκλορικότητας 1970-80, αναζήτησαν τα πολιτικά αίτια των ισλαμικών και κεμαλικών σφαγών σε βάρος των Ελλήνων της ανατολής.

Η πρώτη ιδεολογική παρέμβαση έγινε στην εκπομπή μεγάλης ακροαματικότητας "Να η ευκαιρία" το 1982, όπου το μέλος της Ευξείνου Λέσχης, Σπυρίδης Ιωάννης έβαλε ευθέως το ζήτημα της ιστορικής αναγνώρισης των διώξεων και σφαγών των Ποντίων από το ελληνικό κράτος.

Οι επόμενες εκδηλωτικές καταθέσεις της Ευξείνου Λέσχης Πτολεμαΐδας έγιναν με αφορμή τις πορείες του αρμενικού λαού στη Θεσσαλονίκη, τον Απρίλιο του 1984, τις οποίες παρακολούθησε και στη συνέχεια υιοθέτησε ως μορφή πάλης και αγώνα για την διεκδίκηση της ποντιακής γενεοκτονίας. Το 1985 οργανώνει φιλολογικό μνημόσυνο για τους Νικολαΐδη - Μελανοφρυδή, στο οποίο αποκαλύπτονται οι βιαιότητες και οι διώξεις των Ποντίων μέσα από το βιβλίο του Μελανοφρυδή "Οι Κλωστοί".

Ο επόμενος σταθμός ήταν η συνεδρίαση του Δ.Σ. της Ευξείνου Λέσχης Πτολεμαΐδας, στις 6 Αυγούστου του 1986, που απαρτίονταν από τους: Ευθυμιιάδη Ευθύμη (πρόεδρο), Μουσιιάδη Παναγιώτη (αντιπρόεδρο), Σιδηρόπουλο Νίκο (ταμία) και μέλη Γρηγοριάδη Νίκο, Λαζαριάδη Άρη και αποφάσισε τα εξής:

Να διοργανώσει τριήμερες πολιτιστικές εκδηλώσεις στην Κεντρική πλατεία της Πτολεμαΐδας με τίτλο ΠΟΝΤΟΣ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ - ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ.

Στο τρίήμερο των εκδηλώσεων για πρώτη φορά μετά το 1923 ποντιακό σύλλογος έβαζε ανοιχτά το ζήτημα της αναγνώρισης και καταδίκης της ποντιακής γενεοκτονίας.

Στο πρακτικό Νο 62 της Ευξείνου Λέσχης αναφέρεται ότι το Δ.Σ. αποδέχεται τις προτάσεις του προέδρου για τη διοργάνωση που πολιτιστικού τριήμερου για την πραγματοποίηση του οποίου πέρα από την πρόσκληση, που καταγράφει το πρόγραμμα, αποφασίστηκαν τα εξής:

1^{ος} Να τυπωθούν 1000 ανακονώσεις με τίτλο "Ανακονώση Νο 1" ΠΟΝΤΟΣ, 64 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΑΣ, ΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΙΩΠΗΣ."

Στην ανακοίνωση αναλύεται και προβάλλεται το ποντιακό ζήτημα σε όλες του τις πτυχές.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

1η ΗΜΕΡΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 19 - 9 - 1986

- α) 19.30 Ανοιγμα των εκδηλώσεων
- Χαιρετισμός από τον Δήμαρχο της Πτολ/δας κ. Α. ΣΠΑΝΙΔΗ και τον πρόεδρο της Π.Ε.Π.Σ. κ. Θ. ΑΜΠΕΡΙΑΔΗ
- β) 20.00 Αναπαράσταση του ΛΑΪΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ στον ΠΟΝΤΟ
- γ) 21.00 Λαϊκό οργανοπαίξις της κίρωςής και γέροντες (τιμητική παρουσίαση - Απαγγελία ποιημάτων - Λαϊκό γλέντι)

2η ΗΜΕΡΑ ΣΑΒΒΑΤΟ 20 - 9 - 1986

- α) 19.00 Χαιρετισμός ομιλία του προέδρου Ευθυμίου Λέσχης κ. Ευθυμιιάδη Ευθύμη
- β) Χαιρετισμός από αντιπροσωπείες του Κοιρώκου και Αρμένικου αγωνιζόμενου λαού και προβολή ολάντι από Μικρασιατών Πατριωτή για τον Πόντο
- γ) Ομιλία από τον κ. ΜΙΧΑΗΛ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗ μέλος του διεθνούς συμβουλίου της Διεθνούς Ένωσης για τα δικαιώματα και την απελευθέρωση των λαών με θέμα «Το παλιό και το νέο ανατολικό ζήτημα» θα ακολουθήσει συζήτηση
- δ) Χοροί από ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ - ΗΠΕΙΡΟ - ΚΥΠΡΟ - ΠΟΝΤΟ

3η ΗΜΕΡΑ ΚΥΡΙΑΚΗ 21 - 9 - 1986

- α) 11.00 Συνέση Δ.Σ. ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ & ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ Συλλόγων στην αίθουσα του Δημοτικού συμβουλίου (ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ) με θέμα «Ιστορία του ΠΟΝΤΟΥ και Μ. ΑΣΙΑΣ και η μέτρη τώρα αντιμετώπιση από το επίσημο κράτος»
- β) 12.30 Κατάθεση στεφάνων από αντιπροσωπεία των Συλλόγων στη μνήμη των θυμάτων της Μικρασίας και του Πόντου
- γ) 18.30 Αγώνες πάλης από πόντιους καλατιστές και τιμητική εκδήλωση για τους ολυμπιονίκτες μας (Ποικιλιά - Χολιάη - Ποξιάη)
- δ) 20.30 ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ από το ΘΕΑΤΡΟ του Κ. ΦΩΤΙΑΔΗ με την ΚΩΜΩΔΙΑ του Φ. ΚΤΕΝΙΑΔΗ «Ο ΚΑΗΛΟΝΑΣ» ΚΙΝ/ΦΟΣ ΑΧΙΛΑΙΟΥ. ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

Σ όλη τη διάρκεια του τριήμερου θα υπάρχουν:

- 1) VIDEO - ΤΗΛΕΟΡΑΣΕΙΣ με σκηνές από τον αλησμόνητο Πόντο
- 2) ΕΚΘΕΣΗ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
- 3) Εκθέση Λαογραφικού υλικού (και κειμήλιων του ΠΟΝΤΟΥ)
- 4) Περίτερο ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΓΙΑ ΤΑ 15 ΧΡΟΝΙΑ
- Ταμπλό με ιστορικό και φωτογραφικό υλικό
- 1) Ιστορία του Πόντου (κρατικές συγκεροτήσεις)
- 2) Γενεοκτονία των ΠΟΝΤΙΩΝ
- 3) Αντάρτικο στον ΠΟΝΤΟ (1910 - 1924)
- 4) Δημοκρατία του ΠΟΝΤΟΥ (πολιτικές κινήσεις για αυτονομία)
- 5) Χριστοριστιανισμός στον Πόντο - Εξισλαμισμός
- 6) ΚΕΜΑΛ - Σύγχρονο Τουρκικό κράτος & Εθνοστυες
- 7) ΠΟΝΤΙΟΙ στη Διασπορά (α) Στην Ελλάδα β) ΕΣΣΔ, Υπόλοιτες Κόσμος)
- 8) ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ (Σχέση με αρχαίο θέατρο και θέατρο δρόμου)
- 9) ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
- 10) ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ στον ΠΟΝΤΟ
- 11) ΠΟΝΤΙΟΙ - ΑΡΜΕΝΙΟΙ - ΚΟΥΡΔΟΙ
- 12) ΠΟΝΤΙΑΚΕΣ ΑΜΦΙΒΕΣΕΙΣ
- 13) Από την ζωή στον ΠΟΝΤΟ (Μανές - εκκλησιαστές)
- 14) Θρησκευτική ζωή στον ΠΟΝΤΟ (Βυζαντινά μνημεία)
- 15) Ο Πόντος όπως είναι σήμερα
- 16) Πολιτεία και πόλεις του ΠΟΝΤΟΥ
- 17) Ο ΣΕΡΙΣΜΟΣ
- 18) Ο ΠΟΝΤΟΣ σε σκίτσα
- 19) ΟΔΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ (Αύγουστος 1986)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Ευθυμιιάδης Ευθύμης

Για το Δ.Σ.

Ο Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Διμιαντίδης Κώστας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ «ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ '87»

1η ημέρα ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 21 - 8 - 87

ώρα 19.00 α) Ανοιγμα των Εκδηλώσεων

Χαιρετισμός από τον Δήμαρχο της Πτολ/δας κων Μαυρομάτη και τον Πρόεδρο της Πανελληνίας Ένωσης Ποντιακών Σωματείων κων Π. Προκαπίδη

β) Προβολή Σλάιτς με θέμα την Γενεοκτονία των Ποντίων από τον Οργανωτικό Γραμματέα του Συλλόγου κων Μουσιιάδη Παναγιώτη

γ) Ακριτικά τραγούδια του Πόντου από την Παιδική Χορωδία της Ευξείνου Λέσχης και αναπαράσταση Λαϊκού Θεάτρου από το Σύλλογο Κομνηνών

2η μέρα ΣΑΒΒΑΤΟ 22 - 8 - 87

ώρα 19.00 α) Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο της Ευξείνου Λέσχης Πτολ/δας κων Ευθυμιιάδη Ευθύμη

β) Χαιρετισμός από αντιπροσωπείες Κοιρώδων και Αρμενίων

γ) Ομιλία από τον ιστορικό ερευνητή κ. Ροδάκη Περικλή με θέμα Εθνικοαπελευθερωτικός Αγώνας - Γενεοκτονία των Ποντίων

δ) Χοροί απ όλη την Ελλάδα από τα Συγκροτήματα Λονίσας & Ευξείνου Λέσχης Θεσσαλονίκης

3η ημέρα ΚΥΡΙΑΚΗ 23 - 8 - 87

ώρα 11.30 Κατάθεση στεφάνων από τους Συλλόγους στη μνήμη του Ποντιακού και Μικρασιατικού Ελληνισμού.

ώρα 08.30 Ποντιακό Θέατρο στον Κιν/φο ΑΧΙΛΛΕΙΟ από το καλλιτεχνικό τμήμα της Ευξείνου Λέσχης Θεσσαλονίκης.

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

Σ όλη τη διάρκεια των τριήμερων εκδηλώσεων στο χώρο της Πλατείας θα λειτουργούν:

- α) VIDEO ΤΗΛΕΟΡΑΣΕΙΣ με σκηνές από τον αλησμόνητο Πόντο
- β) Εκθέση Ποντιακού Βιβλίου
- γ) Εκθέση Ιστορικών και Λαογραφικών Ταμπλό
- δ) Εκθέση φωτογραφίας από το οδοιπορικό στον Πόντο «Ιούλιος 87»
- ε) Ποντιακή κουζίνα με παραδοσιακά φαγητά (τανομένη Σουρβιά, Πυρρασκία - τάν κλπ)

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

Του Σωματείου που ιδρύθηκε και εδρεύει στη Πτολεμαίδα, με την επωνυμία: "ΘΡΑΚΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΒΟΡΔΑΙΑΣ".

Ε.Ε.Φ.Α.Α.Ι.Ο.Α.

Ίδρυση-Έδρα-Σκοπός

Α.Ρ.Θ.Ρ.Ο. 1ο.

Ιδρύεται με έδρα την πόλη της Πτολεμαίδας, Σωματείο με την επωνυμία: "ΘΡΑΚΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΒΟΡΔΑΙΑΣ".

Α.Ρ.Θ.Ρ.Ο. 2ο.

Οι σκοποί της ίδρυσης του Σωματείου είναι:

α). Η γνωριμία και κοινωνική επαφή των εκ θράκης προερχομένων μελών, με σκοπό την σύσφιξη του ψυχικού και ιδιαίτερα του θρακικού δεσμού τους.

β). Η καλλιέργεια και η συνέχιση της θρακικής τόξας, των παραδόσεων, του εκπολιτιστικού της πνεύματος, βάσει των ιστορικών και λαογραφικών κειμένων και η τόνωση της αγάπης προς κάθε τι, που αφορά τη αλύτρωτη θράκη.

γ). Η εθνική αξιοποίηση του πνευματικού θησαυρού της θράκης και η διάδοσή του κατάλληλα.

δ). Η προσφορά υπηρεσιών στα κοινά προς αναβάθμιση των υποβαθμισμένων περιοχών της Βορδαίας και η βελτίωση του ποιοτικού επιπέδου ζωής των κατοίκων της.

ε). Η αρωγή και συμπαράσταση προς τα μέλη του Συλλόγου, που χρειάζονται βοήθεια και προς τις οικογένειές τους.

Α.Ρ.Θ.Ρ.Ο. 2ο.

Μέσα προς επίτευξη των σκοπών αυτών είναι:

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

Του Σωματείου που ιδρύθηκε και εδρεύει στην Πτολεμαίδα, με την επωνυμία: «ΘΡΑΚΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΒΟΡΔΑΙΑΣ - Ο ΑΡΧΙΓΕΝΗΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΙΔΡΥΣΗ - ΕΔΡΑ - ΣΚΟΠΟΣ

ΑΡΘΡΟ 1ο

Ιδρύεται με έδρα την πόλη της Πτολεμαίδας, «Πολιτιστικό Σωματείο μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα», με την επωνυμία «ΘΡΑΚΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΒΟΡΔΑΙΑΣ - Ο ΑΡΧΙΓΕΝΗΣ».

ΑΡΘΡΟ 2ο

ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΕΙΝΑΙ:

α). Η γνωριμία και κοινωνική επαφή των εκ θράκης προερχομένων μελών, με σκοπό την σύσφιξη του ψυχικού και ιδιαίτερα του θρακικού δεσμού τους.

β). Η καλλιέργεια και η συνέχιση της θρακικής ιδέας, των παραδόσεων, του εκπολιτιστικού της πνεύματος, βάσει των ιστορικών και λαογραφικών κειμένων και η τόνωση της αγάπης προς κάθε τι, που αφορά την αλύτρωτη θράκη.

γ). Η εθνική αξιοποίηση του πνευματικού θησαυρού της θράκης και η διάδοσή του κατάλληλα.

δ). Η προσφορά υπηρεσιών στα κοινά προς αναβάθμιση των υποβαθμισμένων περιοχών της Βορδαίας και η βελτίωση του ποιοτικού επιπέδου ζωής των κατοίκων της.

ε). Η αρωγή και συμπαράσταση προς τα μέλη του Συλλόγου, που χρειάζονται βοήθεια και προς τις οικογένειές τους.

Απόφασις υπ' αριθ. 1

Κατόπιν της υπ' αριθ. 709/1489 αποφάσεως του Νομικολογικού Πρωτοδικείου Κορίνθου, συνήλθε σήμερα την 10-9-89 και ώρα 20.30' η προσωρινή Διοίκηση σε συνεδρίαση.

ΘΕΜΑ: Καταρτίωση προσ. Δέσως σε ώθη Παρόντα απάντα τα μέλη αυτής.

Εα αξιωματικά υπενθυμίσαν σύμφωνα ως εξής.

- 1) Πρόεδρος Αθηνόδωρος Βασιδής
- 2) Α. Αντιπρόεδρος Κλεάνδρος Δεμιδημήτρης
- 3) Β' >> Κωνσταντίνος Μυλωνάς
- 4) Γεγ. Γραμματέας Φιλοποίην Βίτσης
- 5) Ειδ. >> Χρήστος Τασσάκης
- 6) Καμία Γεωργιος Χατζιοπουλος
- 7) Μέλος Σοφία Τέκλιου-Δεμιδημήτρης
- 8) >> Γεωργιος Ξηραυλος
- 9) >> Κομνηνός Χ' Σάββας
- 10) > Αλεξανδρος Κυριακός
- 11) > Σοφία Βασιδίου

Μη υπάρχοντες έγκυρο θέματος προς συζήτηση η συνεδρίαση ελύθη περί ώρα 22.00.-

ΤΑ ΜΕΛΗ

- 1.- Αθανάσιος
- 2.- ...
- 3.- ...
- 4.- ...
- 5.- ...
- 6.- ...
- 7.- ...
- 8.- ...
- 9.- ...
- 10.- ...
- 11.- ...

ΠΡΑΞΗ 32

ΘΡΑΚΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΒΟΡΔΑΙΑΣ (Θ.Ε.Ε.) «Ο ΑΡΧΙΓΕΝΗΣ» ΠΑΥΛΙΔΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ 45 Τ.Κ 50200 - ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ ΘΝΑ. - FAX: 24630 - 25787

Πτολεμαίδα: / /2005 Αριθμός Πράξης: 32/16-11-2005

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΘΡΑΚΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΒΟΡΔΑΙΑΣ (Θ.Ε.Ε.) «Ο ΑΡΧΙΓΕΝΗΣ»

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Θ.Ε.Ε. επί των ομορφώνων υπήκοος της Ολομέλειας του, κατά την ετήσια Γενική Συνέλευση που έλαβε χώρα στις 06 Νοεμβρίου 2005, συστάθηκε την 16η του ίδιου μηνός και μετά από συζήτηση, ομόφωνα και πάλι αυτό, υπερέφερε το αίτημα απάντων των μελών του για υποβολή πρότασης ονομασίας του μικρού πάρκου, που βρίσκεται έξω από την περιοχή του Συλλόγου και στην συμβολή των οδών Παυλίδη Αδαμοπούλου και Αδούσης, σε «Πάρκο Σπάρτη Αρχιγένους».

Υποστηρίχθηκε ότι, εκτός από την μόνιμη πλέον έδρα της Θ.Ε.Ε. στο χώρο αυτό, επιπλέον βασικό, ουσιαστικό και αδιάφευκτο χαρακτηρισμό, συνιστά το γεγονός ότι η συντηρητική πλευρα της των εκποικίλων της κομοχώρας, είναι πρόσφατος εκ θράκης και μια τέτοια πράξη και απόφαση, μόνο χαρά και ικανοποίηση, θα μπορούσε να τους προσφέρει. Άξιον προσοχής, είναι επίσης και ότι η ονομασία του μικρού αυτού πάρκου όπως προτείνεται, θα αποτελεί πηγή συνεχούς μνήμης και συνδέεται ιστορικό κτίριο με τις πατρογονικές και γενεάδες πατρίδες αυτών των συνθράκων.

Κατόπιν τούτου ακ' όλα τα μέλη συμφωνήθηκε, κίρωνα η απόφαση αυτή να προσηθεί στον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Πτολεμαίδας, με την υποβολή αιτήματος και την παράκληση εισαγωγής του σε υπαρκτή συνέντευξη για λήψη απόφασης από την Δημοτική Αρχή.

Συμφωνήθηκε επίσης, ότι ομάδα μετά η Θ.Ε.Ε. με ίδια έξοδα της, θα προβεί απέναντι στην τοποθέτηση αντίστοιχων ενδεικτικών ταμειών με την επωνυμία της μικρής πλατείας και απέναντι θα κατασκευάσει και θα υποστηρίξει την κροτομή του Εθνικού Έμβλητος "Σπάρτη Αρχιγένους" σε περιοχή όπου ενόψει αυτής, να αποκαλυφθούν της οποίες θα γίνουν με ανάλογες τιμές και δαπάνες εκτελέσεις.

Η απόφαση αυτή καταγράφηκε στο αντίστοιχο βιβλίο πρακτικών του Συλλόγου, με Α/Α πράξης 32 / 16 Νοεμβρίου 2005.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Στέργιος Νικόλαος

Κρυσταλλίδου Θεοπέτλη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ Δ.Σ. Ακολουθούν Υπογραφές των Μελών

ΙΔΡΥΣΗ-ΕΠΟΦΥΨΙΑ-ΒΑΡΑ

Ορίζεται Πολιτιστικός Πόντιακός Σύλλογος με τό όνομα " ΕΠΕΡΣΙΣ
ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΣ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ" με έδρα τήν πόλη τής Ητολεμαΐδας.

Άρθρον 2.- ΣΚΟΠΟΙ ΕΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ο σκοποί του Συλλόγου είναι:

- α) Η εξύψωση του πνευματικού, μορφωτικού και πολιτιστικού επιπέδου των κατοίκων τής περιφέρειας Έσρδαίας.
- β) Η ανάπτυξη των κοινωνικών δεσμών και η ομόθυμη πνευματική αλληλεγγύη μεταξύ τής περιφέρειας Έσρδαίας.
- γ) Η λήψη πρωτοβουλιών για τήν αντιμετώπιση, πρόωθηση και επίλυση προβλημάτων των κατοίκων τής περιφέρειας Έσρδαίας.

Άρθρον 3ον.- ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΚΟΠΩΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Οι άποψεις, εκδηλώσεις και δραστηριότητες του Συλλόγου είναι από δημοκρατικά ιδεώδη. Η πραγματοποίηση των σκοπών του Συλλόγου θα προωθείται με τά εξής μέσα: α) έ τήν διακτύπηση βιβλιοθήκης, β) γνωστηρίου, έντευκτηρίου και λαογραφικού μουσείου.

γ) με τή διοργάνωση διαλέξεων, εκθέσεων, έκδρομών, έισοδημάτων, καράω-ημερών, σωματιών, θεατρικών παραστάσεων και κινηματογραφικών αλών.

δ) με τή έκδοση έντύπων πνευματικού και λαογραφικού περιεχομένου, κοινωνικού προβληματισμού και

ε) με τή συνεργασία με άτομα και άλλους συλλόγους σύμφωνα με τό καταστατικό. Άποκλείονται οι σύλλογοι, που προωθούν στενά κομματικές συμφέροντα).

Άρθρον 4.- ΣΦΡΑΓΙΣΙΑ

Ο Σύλλογος έχει σφραγίδα σχήματος ηρωικού ομήν περιφέρεια τής έσρδαίας. Απογράφονται οι λέξεις "Ε. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΣ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ".

ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΣ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΙΜΗΤΕΡΟΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΣ
ΑΡΧ. 200

ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΣ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΙΜΗΤΕΡΟΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΣ
ΑΡΧ. 20

ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΣ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΙΜΗΤΕΡΟΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΣ
ΑΡΧ. 18

ΕΠΙΣΤΡΑΤΙΣ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΙΜΗΤΕΡΟΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΣ
ΑΡΧ. 20

Δυνάμει των άρθρων 117 και 118 του Ν. 2653/1998, όπως ισχύει, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (Π.Δ.Μ.) αποφασίζει να συζητήσει και να λάβει απόφαση στο παρακάτω θέμα:

Θέμα 1^ο: Την αποδοχή της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (Π.Δ.Μ.) ως συνδιοργανωτή των 2 ημερών εκδηλώσεων του ελληνογλωσσικού κέντρου «100 Χρόνια Γλυφής και Τίτλια για τους πρόσφυγες του 1922» και «100 Χρόνια Είκοσι και Εκθαλασσισμένα Κεφάλια στον Λερό Νερό Αγίου Στεφάνου και Όσια Παρκεύου» της Επιοχθονίας, στις 15 και 16 Σεπτεμβρίου 2022.

Θέμα 2^ο: Την αποδοχή του ποσού της ενίσχυσης των εκδηλώσεων από την Π.Ε. Κοζάνης, το οποίο ποσό, σύμφωνα με την απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, ανέρχεται στο ποσό 1500,00 Ευρ.

Η εισήγηση επί των θεμάτων έγινε από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. κ. Λιβερίο Παπαλιόη. Το Δ.Σ. αποφασίζει ομόφωνα και δετικά υπέρ και των δύο θεμάτων. Παρατηρείται εκφρασμένη η άρνηση συζητήσεως όλων των μελών του Δ.Σ. Ανώνυμης, στην περιφερειαρχή κ. Καλλιόπη Γεωργίου και την Αντιπεριφερειάρχη κ. Βασιλική Καστερινά και τα μέλη της Οικονομικής Επιτροπής.

Παρόντα μέλη

- 1. Παπαλιόη Λιβερίος
- 2. Στραύκος Αναστάσιος
- 3. Τζεφτανάκης Ιωάννης
- 4. Χ" Σταυριανίδης Παναγιώτης
- 5. Τακαλιόης Χρήστος
- 6. Φαίδρα - Μόσχουδου Πόλη
- 7. Αντωνιάδου Κοκκίνη
- 8. Κασταρινά Αρτίρμη
- 9. Αθανάκης Αποστόλης
- 10. Στόπας Κωνσταντίνος
- 11. Δαβίτη Παπαγιωτά

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

ΣΤΡΑΥΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 859 ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ 23/3/2022 1170

Πρακτικό συνεδρίασης του Δήμου
Μεγαροπολιτών που εφάρμοξε στην Προχαιίδα
Γράμμο 36.

Παρόντα μέλη :

Χ' Στεφάνου Στέργιος	Πρόεδρος
Σαββακι Δημήτρα	Γ. Γραμματέας
Μαραντάκι Χρυσαίλα	Αν. Γραμματέας
Μαραντάκι Χρυσαίλα	Ταμία
Αβρεστού Δημήτρης	Μέλος
Ιωαννίδης Κωνσταντίνος	>>
Χαρακίλιας Ευστάθιος	>>
Χαρκουτσάκης Ευστάθιος	>>
Παπαφρούχο Γλυκερία	>>
Πέκου Φωτεινή	>>

Απόντα μέλη :

Καραγιαννάκης Γρηγόριος	Αντιπρόεδρος
Γαβριηλίδης Αδάς	Αν. Ταμία

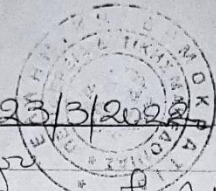
Η συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε σήμερα Τετάρτη
προς σύγκληση 5' μίση των θεμάτων:

1^ο θέμα: Ημερήσιες Διεξαγωγές Γενικών Συνεδρίων 2022.
Για το 1^ο θέμα αποφασίστηκε τα Γενικά Συνέδρια 2022
να διεξαχθούν Παρασκευή 19, Σάββατο 20 και
Κυριακή 21 Αυγούστου 2022.

Φωτίζει σύμφωνα και υπεγράφη το παρόν
πρακτικό με τη λήξη της συνεδρίασης.

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 859 ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ 23/3/2022

117ο

Πρακτικό συνεδρίασης του Διόικτου
Μεταρρυθμιστών που εδρεύει στην Πάρο, Ηλείδα
Γραφείο 36.

Παρόντα μέλη :

Χ' Στεφάνου Στέργιος	Πρόεδρος
Σαββακι Δυήτρα	Γ. Γραμματέας
Μαρινακι Χουβίλα	Αν. Γραμματέας
Μαρινακι Χουβίλα	Τομίας
Αρβέρου Δυήτρας	Μέγας
Ιωαννίδης Κωνίνο	>>
Χαρακίτζο Ευστάθιο	>>
Χαρακίτζο Ευστάθιο	>>
Παπαδημότσο Γλυκερία	>>
Πέκου Φωτεινή	>>

Απόντα μέλη :

Καραγιαννάκης Γρηγόριος	Αντιπρόεδρος
Γοβρινάκης Αδάμ	Αν. Τομίας

Η συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα Τετάρτη
προς συζήτηση & ψήφισμα των θεμάτων:

1ο θέμα: Απερριμνίες διεξαγωγής ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2022.
Για το 1ο θέμα αποφασίστηκε τα ΤΟΥΡΙΣΜΑ 2022
να διεξαχθούν Παρασκευή 19, Σάββατο 20 και
Κυριακή 21 Αυγούστου 2022.

Ψηφίστηκε σύμφωνα και υπεγράφη το παρόν
πρακτικό με τη λήξη της συνεδρίασης.

Παρόντες

Μαυρίδης Αντώνης
Ηλιάδου Μαίρη
Καρούδης Γιάννης
Ψαρτσιαρίδης Ξερόλας
Τουφανίδου Σοφία
Χαλιώδης Ηρακλής
Ηλιάδου Μαρία

Απόντες

Μαυρίδης Δημήτριος
Μεντζεΐδου Ελισάβετ
Ελευθεριάδου Ρίσα
Δουλαβρίδης Κώστας
Σοφιατόπουλος Μιχάλης
Μανουσάριδης Παντελής

12/4/2022 Γραμμάτιο 90

Σήμερα πέρα τριση καταγε διοικητικ
Ο Αντώνης Μαυρίδης πρόεδρος του συλλόγου
μας εισηγήθηκε για τα τρέχοντα θέματα:
(1) θέμα την ενταξηση που είχαμε στις 11/4-22 δειξ
με τους εκπαιδευτικούς των ποταμιών συλλόγων της Εφορίας
με θέμα τις ευημερίες της 19 Μαΐου με την συνδρομή
των Δήμων και την κάλυψη των εξόδων αη' αυτών.

2) θέμα

Την εισηγήθηκε για το μνημόνιο που θα γίνει με το
Πανεπιστήμιο και τον σύλλογο. Μας δόθηκε σχέδιο
να διαβαστεί από όλους και να διαμορφωθεί απουγη
και να γυριστεί

(3) θέμα

Ενημερωθήκαμε για την συνάντηση της έπιτροπής Ανα-
πράξης με τον πρόεδρο και το αίτημα της να χρησιμ
ποιηθεί η αίθουσα χορού

4) θέμα

Η υπεύθυνη αιμοδοσίας Σοφία Τουφανίδου μέλος διοικη-
μας ενημέρωσε την ημερομηνία 18 Μαΐου θα γίνει
αιμοδοσία στον χώρο του συλλόγου

5) θέμα

Την ανάδειξη για την αναζήτηση της ιστοριογραφίας
ου ξεκίνησε από την πόλη της Πτολεμαΐδας
με κοινό γήπεδο στον δήμο της Πτολεμαΐδας.
Την συμμετοχή μας στην ιστορική εορτή της
Θεσσαλονίκης με λαβραθηφόρα μας